ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 17.03.2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

88

PREDSEDA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

vyhlasuje úplné znenie zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom č. 389/1998 Z. z., zákonom č. 155/1999 Z. z. a zákonom č. 450/2000 Z. z.

ZÁKON

o sociálnej pomoci

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ktorej cieľom je zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu, zabezpečiť základné životné podmienky občana v prirodzenom prostredí, zabraňovať príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Sociálna pomoc, právo na zabezpečenie základných životných podmienok a sociálna práca

§ 2

(1) Sociálna pomoc je

a) sociálna prevencia a

b) riešenie hmotnej núdze alebo riešenie sociálnej núdze, v ktorej dôsledku si občan nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť základné životné podmienky a riešenie sociálnej núdze občana s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzáciou sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“).

(2) Právo na zabezpečenie základných životných podmienok sa zaručuje okrem občana cudzincovi,[1]) osobe bez štátnej príslušnosti, utečencovi,[2]) odídencovi[2]) a zahraničnému Slovákovi[3]) s pobytom na území Slovenskej republiky na základe povolenia príslušného orgánu,[4]) ak sa im neposkytuje pomoc podľa osobitných predpisov[4]) alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

(3) Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.[5])

(4) Rodinu na účely tohto zákona tvoria jej členovia, ktorými sú manžel, manželka, dieťa a rodičia dieťaťa.

§ 3

(1) Sociálna pomoc sa uskutočňuje najmä prostredníctvom sociálnej práce.

(2) Sociálna práca je získavanie a spracúvanie informácií o príčinách vzniku alebo možného vzniku hmotnej núdze alebo sociálnej núdze a o potrebe poskytovania sociálnej pomoci, voľba a uplatňovanie foriem sociálnej pomoci a sledovanie účinnosti ich pôsobenia.

§ 4
Účastníci právnych vzťahov

(1) Účastníci právnych vzťahov sociálnej pomoci sú:

a) občan,

b) cudzinec, osoba bez štátnej príslušnosti, utečenec, odídenec, zahraničný Slovák,

c) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),

d) krajské úrady a okresné úrady,

e) Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže,

f) zariadenia sociálnych služieb, ktoré sú rozpočtovými organizáciami[6]) alebo príspevkovými organizáciami,[6])

g) obce,

h) ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú sociálnu prevenciu alebo poskytujú sociálne poradenstvo alebo sociálne služby za podmienok ustanovených týmto zákonom (ďalej len „neštátny subjekt“).

(2) Rovnaké postavenie ako občan má aj osoba uvedená v odseku 1 písm. b), ktorá si uplatňuje právo na zabezpečenie základných životných podmienok podľa tohto zákona.

DRUHÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA
SOCIÁLNA PREVENCIA

§ 5

(1) Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana.

(2) Sociálna prevencia sa vykonáva najmä pre

a) maloletého,[7])

1. ktorého doterajšia výchova je vážne ohrozená alebo vážne narušená,
2. s poruchami správania,
3. ktorý zanedbáva povinnú školskú dochádzku,

4. ktorému súd nariadil ústavnú výchovu alebo uložil ochrannú výchovu, a to pred nástupom na ich výkon, v čase ich výkonu a v čase po zrušení ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy,
5. ktorý sa dopustil konania so znakmi trestného činu,
6. ktorý je týraný,[7a]) pohlavne zneužívaný,[7b]) alebo u ktorého je dôvodné podozrenie z týrania alebo z pohlavného zneužívania,

b) plnoletého občana,

1. ktorému bol výkon trestu odňatia slobody podmienečne odložený,
2. ktorý bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby,
3. ktorý bol prepustený zo zdravotníckeho zariadenia na liečbu drogovo závislých osôb alebo zo zariadenia na resocializáciu drogovo závislých osôb,

c) občana s ťažkým zdravotným postihnutím a občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 6

(1) Formy sociálnej prevencie sú:

a) vyhľadávacia činnosť,

b) nápravná činnosť,

c) rehabilitačná činnosť,

d) resocializačná činnosť,

e) organizovanie výchovno-rekreačných táborov.

(2) Vyhľadávacia činnosť je vyhľadávanie

a) maloletých, ktorých

1. rodičom bráni vo výkone ich práv a povinností závažná prekážka,
2. rodičia nemôžu alebo nechcú riadne plniť svoje rodičovské práva a povinnosti, alebo
3. rodičia zneužívajú svoje práva, alebo závažným spôsobom zanedbávajú svoje povinnosti,

b) maloletých s poruchami správania,

c) maloletých, pre ktorých treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť,

d) maloletých, u ktorých je dôvodné podozrenie z týrania alebo pohlavného zneužívania, alebo maloletých ohrozených z iných vážnych dôvodov,

e) občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

f) občanov, ktorí potrebujú pomoc právnickej osoby alebo inej fyzickej osoby.

(3) Nápravná činnosť je súhrn postupov na dosiahnutie pozitívnej zmeny v konaní občana s cieľom zmierniť alebo prekonať hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu, ktorú občan nemôže z objektívnych dôvodov alebo zo subjektívnych dôvodov zmierniť alebo prekonať sám ani s pomocou rodiny; obsahuje aj výchovné usmerňovanie občanov, najmä s cieľom odstrániť nedostatky vo výchovných pomeroch maloletého.

(4) Rehabilitačná činnosť sú postupy na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu, fyzickej výkonnosti a pracovnej výkonnosti občana.

(5) Resocializačná činnosť sú postupy prevýchovy občana zamerané na zmiernenie, prekonanie a zabránenie opakovaniu dlhodobo pretrvávajúcej hmotnej núdze alebo sociálnej núdze s cieľom zapojiť občana do života v prirodzenom prostredí.

(6) Výchovno-rekreačné tábory sa organizujú pre deti

a) občanov, ktorí sú v hmotnej núdzi,

b) s poruchami správania,

c) s ťažkým zdravotným postihnutím,

d) v náhradnej starostlivosti.

DRUHÁ HLAVA
RIEŠENIE HMOTNEJ NÚDZE A RIEŠENIE SOCIÁLNEJ NÚDZE

Hmotná núdza

§ 7

(1) Hmotná núdza je stav, keď príjem[8]) občana nedosahuje životné minimum ustanovené osobitným predpisom.[9])

(2) Príjem občana na účely poskytnutia sociálnej pomoci podľa tohto zákona sa zisťuje v kalendárnom mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť o sociálnu pomoc, ak tento zákon neustanovuje inak; pritom sa prihliada na priemerný mesačný príjem za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o sociálnu pomoc.

(3) Príjem občana na účely sociálnej pomoci sa vypočíta zo súčtu príjmu občana a príjmov osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú,[10]) tak, že sa tento súčet vydelí počtom osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú.[10])

(4) Občan môže byť v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov alebo zo subjektívnych dôvodov.

(5) Občan je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, ak si nemôže vlastným pričinením zabezpečiť alebo zvýšiť príjem najmä vzhľadom na svoj vek alebo nepriaznivý zdravotný stav. Za vlastné pričinenie sa považuje najmä vlastná práca.

(6) Občan je v hmotnej núdzi zo subjektívnych dôvodov, ak

a) si nehľadá zamestnanie za pomoci príslušného okresného úradu práce alebo inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva sprostredkovanie zamestnania za úhradu podľa osobitného predpisu,[11])

b) je vyradený z evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie (ďalej len „evidencia nezamestnaných“), pretože nespolupracuje pri hľadaní zamestnania s príslušným okresným úradom práce,

c) je v evidencii nezamestnaných na príslušnom okresnom úrade práce po tom, čo skončil

   1. posledné zamestnanie sám bez vážnych dôvodov,[12]) bez udania dôvodu alebo čo s ním bolo skončené posledné zamestnanie z dôvodu porušovania pracovnej disciplíny, neuspokojivých pracovných výsledkov alebo z dôvodu, pre ktorý by mohlo dôjsť k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru, alebo

   2. prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti alebo činnosť spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnej osoby bez vážnych dôvodov,[12])

d) je s výnimkou čiastočne invalidného občana v evidencii nezamestnaných na príslušnom okresnom úrade práce viac ako 24 mesiacov; obdobia vedenia občana v evidencii nezamestnaných sa na tento účel sčítavajú, ak obdobie medzi vyradením občana z evidencie nezamestnaných z dôvodu jeho pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu, prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti alebo činnosti

spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnej osoby a jeho novým zaradením do evidencie nezamestnaných trvalo menej ako tri mesiace,

e) je v evidencii nezamestnaných na príslušnom okresnom úrade práce bez vzniku nároku na podporu v nezamestnanosti z dôvodu, že v posledných troch rokoch pred podaním žiadosti o sprostredkovanie zamestnania nepreukázal aspoň tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace platenie príspevku na poistenie v nezamestnanosti, s výnimkou občanov, u ktorých sa podmienka platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti považuje za splnenú podľa osobitného predpisu,[13])

f) neplní vyživovaciu povinnosť voči maloletému podľa osobitného predpisu[14]) alebo neplní súdom určenú vyživovaciu povinnosť voči plnoletému nezaopatrenému dieťaťu, voči manželovi alebo voči rozvedenému manželovi podľa osobitného predpisu,[15])

g) neuplatní všetky pohľadávky a zákonné nároky, najmä na výživné, s výnimkou výživného na dieťa, voči ktorému nie je určené otcovstvo, príspevku na výživu rozvedeného manžela, na dávky nemocenského poistenia, na dávky dôchodkového zabezpečenia, dávky výsluhového zabezpečenia a na štátne sociálne dávky,

h) si neplní povinnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo spolupracujúca osoba samostatne zárobkovo činnej osoby platiť poistné na nemocenské poistenie,[16])

i) nevznikne tomuto občanovi alebo občanom, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, s výnimkou nezaopatreného dieťaťa, nárok na prídavky na deti z dôvodu uvedeného v osobitnom predpise,[16a])

j) ako rodič alebo ako občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, zanedbáva starostlivosť o deti v rozsahu, že príslušný orgán uložil výchovné opatrenie alebo predbežné opatrenie podľa osobitného predpisu[16b]) alebo súd obmedzil rodičovské práva, pozbavil rodiča rodičovských práv, zveril dieťa do výchovy iného občana než rodiča alebo nariadil ústavnú výchovu podľa osobitného predpisu.[16c])

(7) Nezaopatrené dieťa[17]) sa na účely tohto zákona vždy posudzuje ako občan v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov.

(8) Občan je povinný preukázať hľadanie zamestnania v prípadoch uvedených v odseku 6 písm. a).

§ 8

Možnosť zabezpečiť alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou na prekonanie hmotnej núdze sa neskúma, ak ide o občana, ktorý

a) dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,[18])

b) je invalidný podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne z dôvodu, že pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie,[19])

c) je nezaopatrené dieťa,

d) je rodič alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará

   1. aspoň o jedno dieťa do siedmich rokov veku alebo o staršie dieťa, ktoré nemožno umiestniť v predškolskom zariadení,
   2. o tri a viac detí do pätnástich rokov veku alebo
   3. o dieťa, ktoré je podľa posudku príslušného orgánu dieťaťom s ťažkým zdravotným postihnutím,

e) sa osobne, celodenne a riadne stará o občana, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo

f) skončil pracovný pomer, prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti, alebo činnosť spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnej osoby bez vlastného zavinenia, alebo nebol v pracovnom pomere z dôvodov, ktoré sa podľa osobitného predpisu[13]) považujú za splnenie obdobia platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti, a preukáže, že si zamestnanie hľadá za pomoci príslušného okresného úradu práce alebo prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva sprostredkovanie zamestnania za úhradu podľa osobitného predpisu.[11])

§ 9

(1) Občan nie je v hmotnej núdzi, ani keď jeho príjem[8]) nedosahuje životné minimum ustanovené osobitným predpisom,[9]) ak si svojím doterajším príjmom a svojím majetkom môže riešiť hmotnú núdzu.

(2) Za majetok na účely tohto zákona sa považujú hnuteľné veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

(3) Občan si má riešiť svoju hmotnú núdzu užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana nemožno požadovať predaj alebo prenájom

a) nehnuteľnosti, ktorú užíva na primerané trvalé bývanie,

b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užíva pre svoju potrebu,

c) hnuteľnej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti[20]) alebo na ktorú sa poskytla dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu,

d) hnuteľnej veci a nehnuteľnej veci, ktorú potrebuje na výkon svojej práce alebo na profesijnú prípravu,

e) osobného motorového vozidla, ktoré

1. využíva na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo
2. je viac ako päťročné a jeho hodnota podľa znaleckého posudku nie je vyššia ako 100 000 Sk, alebo

f) hnuteľnej veci, ak by bol v rozpore s morálnymi zásadami.

§ 10
Sociálna núdza

(1) Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, starostlivosť o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie svojich práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobenosť alebo stratu zamestnania.

(2) Za sociálnu núdzu sa na účely tohto zákona považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia alebo ich prekonať za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(3) Za nepriaznivý zdravotný stav sa na účely tohto zákona považuje invalidita podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne, choroba, porucha zdravia alebo zdravotné postihnutie[21]) uznané príslušným ošetrujúcim lekárom.

TRETIA HLAVA
FORMY RIEŠENIA HMOTNEJ NÚDZE A RIEŠENIA SOCIÁLNEJ NÚDZE

§ 11

Formy riešenia hmotnej núdze a riešenia sociálnej núdze sú:

a) sociálne poradenstvo,

b) sociálnoprávna ochrana,

c) sociálne služby,

d) dávka sociálnej pomoci,

e) sociálne služby, peňažné príspevky na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie.

PRVÝ DIEL
SOCIÁLNE PORADENSTVO

§ 12

(1) Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru hmotnej núdze alebo sociálnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia hmotnej núdze alebo sociálnej núdze a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci; sociálne poradenstvo sa poskytuje najmä rodinám.

(2) V rámci sociálneho poradenstva možno občanovi odporučiť poskytnutie odborných poradenských služieb špecializovanými inštitúciami.

DRUHÝ DIEL
SOCIÁLNOPRÁVNA OCHRANA

§ 13

(1) Sociálnoprávna ochrana je činnosť na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov, najmä maloletých, a to

a) výchovná činnosť,

b) organizovanie náhradnej rodinnej starostlivosti,

c) rozhodovanie o

1. okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,[22]) ak je dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život alebo zdravie v doterajšom prostredí vážne ohrozené,
2. výchovných opatreniach,[23]) ak rodičia, iní občania zodpovední za výchovu dieťaťa alebo iní občania ohrozujú alebo narušujú riadnu výchovu dieťaťa, ak rodičia alebo iní občania zodpovední za výchovu dieťaťa vážne porušujú práva a povinnosti, najmä tým, že neutvárajú podmienky na výchovu, vzdelávanie a všestranný vývoj podľa schopností dieťaťa, alebo ak sa u dieťaťa prejavujú poruchy správania,

d) ďalšia činnosť.

(2) Výchovná činnosť je najmä pôsobenie na prirodzené sociálne prostredie dieťaťa, na zlepšenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi, na zlepšenie vzťahov medzi manželmi navzájom, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, alebo pôsobenie na obnovu rodinného prostredia, z ktorého boli deti vyňaté pre zlyhanie výchovnej funkcie rodiny. Výchovná činnosť sa vykonáva najmä v rodinnom prostredí dieťaťa.

(3) Organizovanie náhradnej rodinnej starostlivosti je

a) vedenie prehľadu a vedenie spisovej dokumentácie o deťoch, ktorým treba zabezpečiť náhradnú starostlivosť, a vedenie prehľadu a vedenie spisovej dokumentácie o občanoch vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

b) zabezpečovanie prípravy občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

c) sprostredkovanie nadviazania osobného vzťahu detí, pre ktoré treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, s občanmi vhodnými vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

d) sledovanie vývoja detí v náhradnej rodinnej starostlivosti.

(4) Ďalšia činnosť je najmä

a) výkon kolízneho opatrovníka maloletých,[24])

b) výkon funkcie opatrovníka maloletých,[25])

c) podávanie návrhov súdu na nariadenie ústavnej výchovy a zrušenie ústavnej výchovy,[26]) na zrušenie výchovných opatrení uložených súdom, obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv,[27])

d) sledovanie vývoja detí v ústavnej výchove a v ochrannej výchove,

e) podávanie správ vo veciach výchovy a výživy maloletých súdu a iným štátnym orgánom, Sociálnej poisťovni a Národnému úradu práce,

f) účasť v trestnom konaní proti mladistvým,[28])

g) vykonávanie opatrení v záujme maloletého, ktorý nie je občan Slovenskej republiky, dovtedy, kým v jeho záujme neurobí opatrenia orgán štátu, ktorého je občanom,

h) spisovanie návrhov a podnetov vo veciach výchovy a výživy maloletých,

i) plnenie úloh vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov v oblasti práv detí.

TRETÍ DIEL
SOCIÁLNE SLUŽBY

§ 14

(1) Sociálne služby sú špecializované činnosti na riešenie hmotnej núdze alebo na riešenie sociálnej núdze.

(2) Sociálne služby sú:

a) opatrovateľská služba,

b) organizovanie spoločného stravovania,

c) prepravná služba,

d) starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb,

e) sociálna pôžička.

Prvý oddiel
Opatrovateľská služba

§ 15

(1) Opatrovateľskú službu možno poskytovať

a) občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní
   1. nevyhnutných životných úkonov,
   2. nevyhnutných prác v domácnosti alebo
   3. kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby[29]) a predčítaním,

b) dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu.

(2) Opatrovateľskú službu možno poskytovať aj vtedy, ak sa jednej matke

a) súčasne narodili tri deti a viac detí alebo

b) v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá.

(3) Opatrovateľskú službu v prípadoch uvedených v odseku 2 možno poskytovať do dovŕšenia troch rokov veku detí.

(4) Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím sú uvedené v prílohe č. 1.

(5) Rozsah opatrovateľskej služby podľa odseku 1 písm. a) určí príslušný orgán na základe odporúčania zdravotníckeho zariadenia.

(6) Vážne dôvody, pre ktoré nemožno poskytovať alebo zabezpečiť osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa, sú:

a) choroba, úraz, kúpeľná liečba alebo úmrtie rodiča alebo občana, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,

b) pôrod matky alebo ženy, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,

c) nástup do práce z dôvodu vyčerpania podpory pri ošetrovaní člena rodiny, ak ide o osamelého rodiča alebo o občana uvedeného v písmene a).

(7) Za osamelého občana sa považuje slobodná žena, ovdovená žena alebo rozvedená žena, slobodný muž, ovdovený muž alebo rozvedený muž, alebo žena a muž osamelí z iných vážnych dôvodov.

(8) Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať občanovi, ktorému

a) sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo

b) sa poskytuje celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2, alebo

c) je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.

(9) Opatrovateľská služba sa poskytuje prednostne v byte občana.

Druhý oddiel
Organizovanie spoločného stravovania

§ 16

(1) Spoločné stravovanie možno organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku alebo

b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

(2) Spoločné stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne možno organizovať aj pre osoby, ktoré si uplatnili právo na zabezpečenie základných životných podmienok podľa tohto zákona.

(3) Spoločné stravovanie sa poskytuje najmä v jedálňach pre dôchodcov a v ďalších zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie.

Tretí oddiel
Prepravná služba

§ 17

(1) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Občan je odkázaný na individuálnu prepravu, ak nie je schopný

a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako zdravý občan,

b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan alebo

c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

(2) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak sa prepravnou službou vhodne kompenzuje jeho znížená pohybová schopnosť v dôsledku narušenia telesných funkcií.

(3) Prepravnú službu nemožno poskytovať, ak individuálnu prepravu možno zabezpečiť inak.

(4) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje prepravná služba podľa tohto zákona, nemožno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla a peňažný príspevok na prepravu.

Štvrtý oddiel
Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

§ 18

(1) Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb možno poskytovať občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo ak poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb obec a príslušný orgán zriaďujú tieto zariadenia sociálnych služieb:

a) domov sociálnych služieb,

b) domov dôchodcov,

c) zariadenie chráneného bývania,

d) detský domov,

e) domov pre osamelých rodičov,

f) stanicu opatrovateľskej služby,

g) zariadenie pestúnskej starostlivosti,

h) útulok,

i) krízové stredisko,

j) resocializačné stredisko,

k) rehabilitačné stredisko,

l) zariadenie opatrovateľskej služby.

(3) Obec zriaďuje okrem zariadení sociálnych služieb uvedených v odseku 2 aj

a) domov-penzión pre dôchodcov,

b) klub dôchodcov,

c) jedáleň pre dôchodcov,

d) stredisko osobnej hygieny,

e) práčovňu.

(4) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v odseku 2 písm. a) až d), ktoré zriaďuje príslušný orgán, sa zriaďujú ako rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie. Zariadenia sociálnych služieb uvedené v odseku 2 písm. e) až l), ktoré zriaďuje príslušný orgán, sa zriaďujú ako rozpočtové organizácie alebo ako organizačné súčasti príslušného orgánu, ktorý zariadenia zriadil.

(5) Obec zriaďuje zariadenia sociálnych služieb ako svoje rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, iné právnické osoby[30]) alebo ako organizačné jednotky obce.[30a])

(6) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v odseku 2 s výnimkou zariadenia pestúnskej starostlivosti a zariadenia sociálnych služieb uvedené v odseku 3 možno účelne a vhodne zlučovať.[31])

(7) Zariadenie sociálnych služieb zriadené zlúčením zariadení sociálnych služieb uvedených v odseku 2 písm. e), f), h) až l) môže poskytovať aj sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a) a c).

(8) V zariadeniach sociálnych služieb sa starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne; možno ju poskytovať aj prechodne na určitý čas. Pri dennej starostlivosti sa starostlivosť poskytuje v pracovných dňoch a v pracovnom čase. Pri dennej starostlivosti sa neposkytuje bývanie. Pri týždennej starostlivosti sa neposkytuje starostlivosť počas sobôt a nedieľ, štátnych sviatkov a sviatkov bezprostredne predchádzajúcich sobote alebo bezprostredne nasledujúcich po nedeli.

(9) V zariadení sociálnych služieb nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorého zdravotný stav vyžaduje ústavnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení.

(10) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, detský domov, stanica opatrovateľskej služby, zariadenie opatrovateľskej služby a rehabilitačné stredisko sa podieľajú na zabezpečovaní

poskytovania zdravotnej starostlivosti. Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov a detský domov utvárajú podmienky na zriadenie zdravotníckeho zariadenia podľa osobitného predpisu.[32]) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, detský domov a zariadenie opatrovateľskej služby môžu poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu[32]) na základe povolenia podľa osobitného predpisu.[32a])

(11) Domov sociálnych služieb pre deti a detský domov sa podieľajú na zabezpečovaní vzdelávania a prípravy na povolanie; domov sociálnych služieb pre deti sa podieľa aj na zabezpečovaní prípravy na prácu a zaškolenia.

§ 19

(1) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 písm. a) až d) a j) zriadené ako rozpočtové organizácie môžu zabezpečovať v rámci záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie ďalšie činnosti ako vedľajšie hospodárstvo. Vedľajšie hospodárstvo je súčasťou hlavnej činnosti, pričom náklady na vedľajšie hospodárstvo a výnosy z vedľajšieho hospodárstva sú súčasťou rozpočtu zariadenia sociálnych služieb. Výnosy z vedľajšieho hospodárstva možno použiť na rozvoj vedľajšieho hospodárstva a na rozvoj starostlivosti poskytovanej v týchto zariadeniach sociálnych služieb.

(2) Ak je výsledkom záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie zhotovenie hnuteľnej veci, možno poskytnúť občanovi, ktorý sa podieľal na jej zhotovení, odmenu; ak sa na zhotovení veci podieľalo viac občanov, odmena sa určí pre každého z nich rovnakým dielom.

(3) Spôsob určenia výšky odmeny podľa odseku 2 a spôsob jej vyplácania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 19a

Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, sa podieľa na určovaní životných podmienok v zariadení sociálnych služieb prostredníctvom zvolených zástupcov.

Domov sociálnych služieb

§ 20

(1) V domove sociálnych služieb možno poskytovať starostlivosť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorým je telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania alebo zmyslové postihnutie uvedené v prílohe č. 2, alebo kombinácia postihnutí, ak

a) je na tento druh sociálnej služby odkázaný,

b) je pre neho tento druh sociálnej služby účelný, pretože

1. tomuto občanovi nemožno poskytnúť inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo
2. poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Posudok o zdravotnom postihnutí na účely poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb vydáva príslušný orgán.

(3) V domove sociálnych služieb sa

a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,

2. bývanie,
3. zaopatrenie,

b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
1. výchova,
2. poradenstvo,
3. záujmová činnosť,
4. kultúrna činnosť,
5. pracovná terapia,
6. rekreačná činnosť,
7. rehabilitačná činnosť,

c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove sociálnych služieb poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,

d) utvárajú podmienky na pracovné uplatnenie,

e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(4) Stravovanie je poskytovanie stravy v súlade so zásadami zdravej výživy s prihliadnutím na vek a zdravotný stav občanov, ktorým sa stravovanie poskytuje, a podľa stravných jednotiek.

(5) Za celodenné stravovanie sa považujú raňajky, obed, večera a dve vedľajšie jedlá; pri diabetickej diéte, pri bielkovinovej diéte a pri výživnej diéte tri vedľajšie jedlá. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne alebo týždenne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň dve jedlá denne. Ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, poskytujú sa tomuto občanovi raňajky, desiata, obed a olovrant. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň jedno jedlo. Počet ďalších odoberaných jedál je predmetom dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje.

(6) Za stravnú jednotku sa považuje finančná norma priemerných nákladov na potraviny (suroviny).

(7) Výšku stravnej jednotky a ďalšie podrobnosti o stravovaní vrátane spôsobu zabezpečovania stravovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(8) Za bývanie v domove sociálnych služieb sa považuje užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, užívanie prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(9) Za zaopatrenie sa považuje najmä

a) upratovanie,

b) poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne,

c) pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva,

d) údržba a oprava osobného vybavenia,

e) poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1, ak ich poskytovanie vyžaduje nepriaznivý zdravotný stav občana.

(10) Za osobné vybavenie sa považuje osobné šatstvo, osobná obuv a hygienické potreby.

(11) Podrobnosti o poskytovaní starostlivosti v domove sociálnych služieb, o príslušenstve obytnej miestnosti, o prevádzkovom zariadení obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti, o vybavení obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, o spoločných priestoroch a podrobnosti o vecných plneniach spojených s bývaním ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 21

Domov sociálnych služieb možno zriaďovať ako domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých. Domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých možno účelne a vhodne zlučovať.

§ 22

(1) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu s

a) telesným postihnutím,

b) duševnými poruchami a poruchami správania alebo

c) telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania.

(2) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť aj dieťaťu s telesným postihnutím alebo s duševnými poruchami a poruchami správania, ktoré je zároveň zmyslovo postihnuté.

(3) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od narodenia do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do skončenia vzdelania za osobitných podmienok a v prípade ďalšej prípravy na povolanie do skončenia tejto prípravy na povolanie, najdlhšie do 25 rokov veku, v odôvodnených prípadoch aj dlhšie.

(4) Deťom s duševnými poruchami a poruchami správania sa pred umiestnením do domova sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania zabezpečuje špeciálnopedagogická diagnostika, psychologická diagnostika, lekárska diagnostika a sociálna diagnostika v diagnostickom oddelení, ktoré môže zriaďovať domov sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania.

(5) Starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti sa organizuje v skupinách s prihliadnutím na vek a schopnosť detí. Počty detí v skupine ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(6) Dieťaťu s nariadenou ústavnou výchovou, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, domov sociálnych služieb pre deti poskytuje mesačne vreckové.

(7) Vreckové sa poskytuje podľa veku dieťaťa, a to od 6 rokov veku dieťaťa. Ak ide o dieťa od 6 rokov do 15 rokov veku, poskytuje sa vreckové vo výške 10 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33]) Ak ide o dieťa nad 15 rokov veku, poskytuje sa vreckové vo výške 15 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33])

(8) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, vecné dary v sume najviac 400 Sk v kalendárnom roku.

(9) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje pri skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb, najskôr po dosiahnutí 18. roku veku, jednorazový peňažný príspevok na výbavu vo výške päťnásobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33]) Jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa neposkytuje, ak po skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb pre deti sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre dospelých.

§ 23

(1) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi

a) s telesným postihnutím,

b) s duševnými poruchami a poruchami správania,

c) so zmyslovým postihnutím alebo

d) s kombináciou postihnutí.

(2) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi od skončenia povinnej školskej dochádzky, od skončenia vzdelania za osobitných podmienok, od skončenia ďalšej prípravy na povolanie a ďalším dospelým občanom so zdravotným postihnutím od 25. roku veku.

§ 24
Domov dôchodcov

(1) V domove dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši hmotnú núdzu alebo sociálnu núdzu tohto občana a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku,

b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby, ktorú občanovi nemôže zabezpečiť rodina ani poskytovanie opatrovateľskej služby, alebo

c) poskytovanie starostlivosti v domove dôchodcov potrebuje z iných vážnych dôvodov.

(2) V domove dôchodcov sa

a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

   1. stravovanie,

   2. bývanie,

   3. zaopatrenie,

b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je

   1. poradenstvo,

   2. záujmová činnosť,

   3. kultúrna činnosť,

   4. rehabilitačná činnosť,

c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove dôchodcov poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,

d) podporuje účasť na spoločenskom živote,

e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) a na poskytovanie osobného vybavenia podľa odseku 2 písm. c) ustanovenia § 20 ods. 4 až 11 platia rovnako.

§ 25
Zariadenie chráneného bývania

(1) V zariadení chráneného bývania možno poskytovať bývanie a dohľad občanovi

a) so zdravotným postihnutím uvedeným v prílohe č. 2 alebo

b) s duševnou poruchou uvedenou v prílohe č. 3.

(2) Občan uvedený v odseku 1 musí byť schopný viesť samostatný život s pomocou inej osoby.

(3) Posudok o zdravotnom postihnutí uvedenom v prílohe č. 2 a posudok o duševnej poruche uvedenej v prílohe č. 3 vydáva príslušný orgán.

(4) Dohľad je sledovanie správania a činnosti občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení chráneného bývania.

(5) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 26
Detský domov

(1) V detskom domove možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od narodenia do dosiahnutia plnoletosti a ďalej až do osamostatnenia, najdlhšie do 25. roka veku; deťom sa v detskom domove poskytuje starostlivosť nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie. Za osamostatnenie na účely tohto zákona sa považuje zabezpečenie si bývania.

(2) V detskom domove sa

a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
   1. stravovanie,
   2. bývanie,
   3. zaopatrenie,

b) zabezpečuje výchova,

c) poskytuje liečebno-výchovná starostlivosť, ktorou je špecializovaná odborná činnosť zameraná na odstránenie alebo na zmiernenie porúch psychického vývinu, osobnostného vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa,

d) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
   1. poradenstvo,
   2. výchovná starostlivosť rodinám, z ktorých boli deti vyňaté pre zlyhanie výchovnej funkcie rodiny,
   3. záujmová činnosť,
   4. kultúrna činnosť,
   5. rekreačná činnosť,

e) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v detskom domove poskytuje dieťaťu celoročne a dieťa nemá osobné vybavenie,

f) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) a na poskytovanie osobného vybavenia podľa odseku 2 písm. e) ustanovenia § 20 ods. 4 až 11 platia rovnako.

(4) Starostlivosť v detskom domove sa organizuje v skupinách.

(5) Detský domov môže poskytovať starostlivosť

a) v rodinách na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len „profesionálna náhradná rodina"), ktoré poskytujú deťom starostlivosť a výchovu vo vlastnom rodinnom prostredí mimo detského domova,

b) v sieti samostatných skupín, ktoré poskytujú starostlivosť a výchovu blízku rodinnému prostrediu najmä so samostatným stravovaním a hospodárením s vyčleneným rozpočtom; samostatná skupina sa môže umiestniť v samostatnom byte alebo v rodinnom dome.

(6) Pri starostlivosti v detskom domove sa vychádza z psychologickej diagnostiky, pedagogickej diagnostiky a špeciálnopedagogickej diagnostiky, ktorú zabezpečuje diagnostické centrum[34]) pre každé dieťa. O vývine dieťaťa v detskom domove sa vedie osobný denník.

(7) Dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove, detský domov poskytuje mesačne vreckové.

(8) Vreckové sa poskytuje podľa veku dieťaťa, a to od 6 rokov veku dieťaťa. Ak ide o dieťa od 6 rokov do 15 rokov veku, poskytuje sa vreckové vo výške 10 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33]) Ak ide o dieťa nad 15 rokov veku, poskytuje sa vreckové vo výške 15 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33])

(9) Detský domov poskytuje dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove, vecné dary v sume najviac 400 Sk v kalendárnom roku.

(10) Detský domov poskytuje pri skončení starostlivosti v detskom domove dieťaťu, ktorému sa poskytovala starostlivosť najskôr po dosiahnutí 18. roku veku, jednorazový peňažný príspevok na výbavu vo výške päťnásobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa ustanoveného osobitným predpisom.[33]) Jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa neposkytuje, ak po skončení starostlivosti v detskom domove sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti alebo v domove sociálnych služieb pre dospelých.

(11) Podrobnosti o poskytovaní starostlivosti v detskom domove, o činnosti detského domova, o určení výšky úhrady výdavkov na dieťa v profesionálnej náhradnej rodine a podrobnosti o spôsobe vedenia účtov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 27
Domov pre osamelých rodičov

(1) V domove pre osamelých rodičov možno poskytovať bývanie a poradenstvo

a) osamelému rodičovi maloletého alebo osamelému rodičovi s maloletým, ktorých život alebo zdravie sú ohrozené alebo je ohrozená výchova maloletého, alebo

b) osamelej tehotnej žene, ktorá sa ocitla v sociálnej núdzi spôsobenej stratou rodinného prostredia.

(2) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 28
Stanica opatrovateľskej služby

(1) V stanici opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od dvoch rokov veku do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak si rodičia alebo iný občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, nemôžu na prechodný čas plniť povinnosti voči dieťaťu.

(2) V stanici opatrovateľskej služby sa poskytuje

a) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
   1. stravovanie,
   2. bývanie,
   3. zaopatrenie,
b) pomoc pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy a zo školy alebo sprevádzanie na záujmovú činnosť a zo záujmovej činnosti,
c) výchovná starostlivosť o deti predškolského veku.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 29
Zariadenie pestúnskej starostlivosti

(1) V zariadení pestúnskej starostlivosti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu, ktoré je zverené do pestúnskej starostlivosti právoplatným rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

(2) V zariadení pestúnskej starostlivosti občan, ktorému bolo dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti (ďalej len „pestún“), poskytuje náhradnú rodinnú starostlivosť deťom, ktoré sú zverené do pestúnskej starostlivosti, najmä súrodencom. Zariadenie pestúnskej starostlivosti možno zriadiť najmenej pre štyri deti.

(3) V zariadení pestúnskej starostlivosti možno poskytovať starostlivosť aj dieťaťu, ktoré je dočasne zverené do starostlivosti pestúna v zariadení pestúnskej starostlivosti.

(4) Na výkon pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti možno použiť aj byt alebo rodinný dom pestúna.

(5) Pestúnska starostlivosť v zariadení pestúnskej starostlivosti sa vykonáva na základe písomnej zmluvy pestúna s príslušným orgánom. Výkon pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti sa začína prijatím prvého dieťaťa na základe právoplatného rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti vykonávanej v zariadení pestúnskej starostlivosti.

(6) Zmluva podľa odseku 5 musí obsahovať najmä

a) práva a povinnosti pestúna a príslušného orgánu pri výkone pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti,
b) deň začatia výkonu pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti,
c) miesto výkonu pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti a
d) výšku odmeny pestúna.

(7) Pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti sa na účely zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia a poistenia v nezamestnanosti považuje za zamestnanca.

(8) Povinnosti zamestnávateľa na účely platenia poistného na zdravotné poistenie, poistného na nemocenské poistenie a poistného na dôchodkové zabezpečenie a na účely platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti má príslušný orgán, ktorý zariadenie pestúnskej starostlivosti zriadil, alebo obec, ktorá zariadenie pestúnskej starostlivosti zriadila.

(9) Na zodpovednosť pestúna v zariadení pestúnskej starostlivosti za škodu spôsobenú pri plnení úloh alebo v priamej súvislosti s ním a na zodpovednosť zamestnávateľa za škodu s výnimkou zodpovednosti za škodu na odložených veciach sa vzťahujú predpisy platné pre zamestnancov v pracovnom pomere.[35])

(10) Pestúnovi, ktorý vykonáva pestúnsku starostlivosť v zariadení pestúnskej starostlivosti, patrí odmena. Odmena pestúna za výkon pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti sa posudzuje ako príjem zo závislej činnosti.

(11) Odmena pestúna sa určuje ako násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) v závislosti od počtu detí zverených do pestúnskej starostlivosti. Pri starostlivosti o jedno dieťa až štyri deti je odmena pestúna 2,5-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom;[36]) pri starostlivosti o viac ako štyri deti sa odmena pestúna za každé ďalšie zverené dieťa zvyšuje o 0,6-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36]) Po zániku pestúnskej starostlivosti plnoletosťou dieťaťa odmena pestúna patrí len vtedy, ak dieťa spĺňa podmienky nezaopatrenosti podľa osobitného predpisu.[17])

(12) Ak pestúnsku starostlivosť v zariadení vykonávajú manželia, odmena pestúna sa určí každému z nich osobitne tak, aby súčet ich odmien neprekročil výšku odmeny určenú podľa odseku 11.

(13) Odmena pestúna patrí aj počas voľna na zotavenie pestúna, na ktoré má pestún nárok v dĺžke piatich týždňov v kalendárnom roku.

(14) Pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti je povinný uhrádzať 10 % výdavkov na prevádzku zariadenia; výdavky spojené s údržbou a opravou zariadenia pestúnskej starostlivosti je povinný uhrádzať, ak v jednotlivom prípade neprevyšujú 100 Sk.

(15) Výdavky spojené s údržbou a opravou zariadenia pestúnskej starostlivosti, ktoré je zriadené v byte alebo v rodinnom dome pestúna, uhrádza príslušný orgán alebo obec vo výške 50 % sumy preukázateľných výdavkov, najviac vo výške 40 000 Sk, ak príslušný orgán alebo obec dali na údržbu a opravu predchádzajúci písomný súhlas.

(16) Poplatok na zriadenie telefónnej stanice v zariadení pestúnskej starostlivosti uhrádza príslušný orgán alebo obec. Pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti je povinný uhrádzať výdavky na telefonické hovory.

(17) Pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla vo výške 50 % ceny osobného motorového vozidla, najviac vo výške 200 000 Sk.

(18) Pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti je povinný peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť vrátiť, ak pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla prestane vykonávať pestúnsku starostlivosť v zariadení pestúnskej starostlivosti alebo ak počas výkonu pestúnskej

starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti osobné motorové vozidlo daruje. Ak pestún počas výkonu pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti osobné motorové vozidlo predá pred uplynutím siedmich rokov od jeho kúpy, je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ktorá zodpovedá cene, za ktorú osobné motorové vozidlo predal.

(19) Ak pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok alebo jeho pomerná časť sa vymáha ako pohľadávka v konaní o dedičstve.

§ 30
Útulok

(1) V útulku možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý je bez prístrešia a

a) je v hmotnej núdzi alebo

b) sa zrušila ústavná výchova alebo ochranná výchova po dosiahnutí jeho plnoletosti.

(2) V útulku možno poskytovať starostlivosť aj občanovi, na ktorom je páchané násilie osobou, s ktorou žije v domácnosti.

(3) V útulku sa

a) poskytuje

1. prístrešie,
2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. b) a e),
3. poradenstvo,
4. sociálna prevencia,

b) zabezpečuje stravovanie alebo utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(4) Stravovanie v útulku sa zabezpečuje najmä dovozom stravy z iných zariadení sociálnych služieb.

§ 31
Krízové stredisko

(1) V krízovom stredisku možno poskytovať starostlivosť najmä maloletému

a) s poruchami správania,

b) s neskončenou prípravou na povolanie alebo

c) ktorého výchova je vážne ohrozená alebo vážne narušená.

(2) V krízovom stredisku sa

a) poskytuje

1. výchovná starostlivosť na predchádzanie sociálnopatologickým javom a na ich zmiernenie,
2. liečebno-výchovná starostlivosť podľa § 26 ods. 2 písm. c),
3. poradenstvo,
4. sociálna prevencia,

b) utvárajú podmienky na záujmovú činnosť.

(3) V krízovom stredisku možno poskytovať na čas potrebný na úpravu výchovných pomerov a sociálnych pomerov maloletého, najviac na tri kalendárne mesiace od začatia poskytovania starostlivosti, aj nevyhnutnú starostlivosť, ktorou je

a) stravovanie,

b) bývanie,

c) zaopatrenie.

(4) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 3 ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 32
Resocializačné stredisko

(1) V resocializačnom stredisku možno poskytovať starostlivosť drogovo závislému maloletému so skončenou povinnou školskou dochádzkou alebo plnoletému občanovi po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogovo závislých osôb na základe odporúčania tohto zdravotníckeho zariadenia.

(2) V resocializačnom stredisku sa

a) poskytuje

1. resocializácia a rehabilitácia s cieľom aktivizovať vnútorné schopnosti občana na prekonanie osobnostných dôsledkov a sociálnych dôsledkov drogových závislostí a na zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí,
2. nevyhnutná starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie,
3. liečebno-výchovná starostlivosť podľa § 26 ods. 2 písm. c),
4. ďalšia starostlivosť, ktorou je poradenstvo, záujmová činnosť, kultúrna činnosť a pracovná terapia,

b) utvárajú podmienky na pracovné uplatnenie.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) druhého bodu ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 33
Rehabilitačné stredisko

(1) V rehabilitačnom stredisku možno poskytovať starostlivosť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu odkázaný na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu a fyzickej výkonnosti.

(2) V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje

a) rehabilitácia s cieľom aktivizovať vnútorné schopnosti občana na prekonanie osobnostných dôsledkov a sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,

b) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie,

c) poradenstvo súvisiace s ťažkým zdravotným postihnutím.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. b) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34
Zariadenie opatrovateľskej služby

(1) V zariadení opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak tomuto občanovi nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu podľa § 15 v jeho byte.

(2) V zariadení opatrovateľskej služby nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

(3) V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,
2. bývanie,
3. zaopatrenie.

(4) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 3 ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34a
Domov-penzión pre dôchodcov

(1) V domove-penzióne pre dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno inak zabezpečiť bývanie, ak je poberateľom starobného dôchodku alebo poberateľom výsluhového dôchodku starším ako 60 rokov a ich zdravotný stav nevyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby.

(2) V domove-penzióne pre dôchodcov sa

a) poskytuje
   1. bývanie,
   2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. a) a b),
b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
   1. poradenstvo,
   2. záujmová činnosť,
   3. kultúrna činnosť,
c) podporuje účasť na spoločenskom živote,
d) utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(3) Domov-penzión pre dôchodcov môže v rámci starostlivosti poskytovať stravovanie v rozsahu obeda na základe dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje. Na poskytovanie stravovania ustanovenia § 20 ods. 4 až 7 platia rovnako.

(4) Na poskytovanie bývania ustanovenie § 20 ods. 8 platí rovnako.

§ 35
Klub dôchodcov

V klube dôchodcov sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku, alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 36
Jedáleň pre dôchodcov

(1) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať spoločné stravovanie občanovi, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý

a) je poberateľom starobného dôchodku alebo

b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

(2) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne aj osobám uvedeným v § 2 ods. 2, ak si uplatňujú právo na zabezpečenie základných životných podmienok.

§ 37
Stredisko osobnej hygieny

V stredisku osobnej hygieny možno zabezpečovať osobnú hygienu občanovi, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo občanovi, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia.

§ 38
Práčovňa

Práčovňa slúži pre občana, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo pre občana, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia, na pranie osobného šatstva a iného textilu, ak nemožno pranie zabezpečiť inak.

Piaty oddiel
Sociálna pôžička

§ 39

(1) Sociálnu pôžičku možno poskytovať občanovi, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci a ktorý je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, na úhradu výdavkov na

a) kúpu základného vybavenia domácnosti,

b) opravu základného vybavenia domácnosti,

c) opravu strechy, rozvodu elektrickej energie, rozvodu vody a rozvodu plynu, ktoré sú príslušenstvom rodinného domu, ktorý užíva na trvalé bývanie.

(2) Základné vybavenie domácnosti je posteľ, stôl, stolička, skriňa, vykurovacie teleso, sporák, chladnička, práčka, ak nie sú súčasťou vybavenia bytového domu.

(3) Sociálnu pôžičku nemožno poskytnúť na základné vybavenie domácnosti, ktoré je súčasťou vybavenia bytového domu.

(4) Sociálna pôžička sa poskytuje na základe písomnej zmluvy o poskytnutí sociálnej pôžičky; túto zmluvu uzatvára občan s obcou.

(5) Zmluva o poskytnutí sociálnej pôžičky musí obsahovať najmä

a) výšku pôžičky,

b) účel pôžičky,

c) lehotu splatnosti pôžičky,

d) výšku splátok,

e) záväzok občana, že pôžičku

1. začne splácať najneskôr do troch rokov od jej poskytnutia a splatí ju do piatich rokov od jej výplaty,
2. vráti, ak ju nepoužije na účel, na ktorý sa poskytla.

(6) Sociálna pôžička je bezúročná.

(7) Sociálna pôžička sa poskytuje v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom z účtu na účet právnickej osoby alebo fyzickej osoby, od ktorej občan kupuje základné vybavenie domácnosti.

Šiesty oddiel
Úhrada za poskytnutú sociálnu pomoc

§ 40

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za sociálnu prevenciu, ktorú vykonávajú príslušné orgány podľa tohto zákona, za sociálne poradenstvo a za sociálnoprávnu ochranu, ktorú poskytujú príslušné orgány podľa tohto zákona. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za sociálnu pomoc poskytovanú obcou podľa § 71 ods. 1 písm. e) až h), p) a r). Osoba uvedená v § 4 ods. 1 písm. b) nie je povinná platiť úhradu za zabezpečenie základných životných podmienok.

(2) Občan je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak tento zákon neustanovuje inak. Občan je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu[8]) a majetku. Na použitie majetku na platenie úhrady za poskytnutú sociálnu službu ustanovenie § 9 ods. 3 platí rovnako.

(3) Za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ktorá sa poskytuje nezaopatrenému dieťaťu, je povinný platiť úhradu rodič alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Rodič platí úhradu zo svojho príjmu a majetku a z príjmu a majetku dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d). Občan, ktorý prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, platí úhradu

a) zo svojho príjmu a z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak má voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť,

b) z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak nemá voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(4) Za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb pre deti a v detskom domove poskytovanú nezaopatrenému dieťaťu, voči ktorému nikto nemá vyživovaciu povinnosť, alebo dieťaťu, ktoré nespĺňa podmienky nezaopatrenosti, platí úhradu dieťa zo svojho príjmu.

(5) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa do príjmu občana započítava aj zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť občana, ktorému sa sociálna služba poskytuje, a príplatok k prídavkom na dieťa, ktorému sa sociálna služba poskytuje, s výnimkou prípadov, keď sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje týždenne alebo denne.

(6) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa od príjmu občana odpočítava úhrada za

a) inú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť,

b) sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, za občana, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), voči ktorému má vyživovaciu povinnosť.

§ 41

Úhrada za poskytnutú sociálnu službu sa určuje podľa druhu poskytovanej sociálnej služby a rozsahu poskytovanej sociálnej služby. Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa úhrada určuje aj podľa toho, či sa táto starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne.

§ 42

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za tlmočenie v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a úhradu za predčítanie pre nevidiacich pri vybavovaní úradných záležitostí. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za organizovanie spoločného stravovania.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú,[10]) je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(3) Ak príjem občana a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) občan platí za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom.[9])

(4) Rodič nie je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(5) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) rodič platí za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom,[9]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Podľa odsekov 4 a 5 sa postupuje aj v prípade, ak občan prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a) a c), vyživovaciu povinnosť.

(7) Na účely úhrady podľa odsekov 2 a 4 za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

(8) Spôsob určenia úhrady, výšku úhrady a spôsob platenia úhrady za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 43

(1) V zariadení pestúnskej starostlivosti a v krízovom stredisku sa úhrada za starostlivosť neplatí.

(2) Občan, ktorý je v hmotnej núdzi zo subjektívnych dôvodov, nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v útulku a v resocializačnom stredisku.

(3) Úhrada za stravovanie, bývanie a zaopatrenie sa platí v

a) domove sociálnych služieb s výnimkou domova sociálnych služieb pre deti,

b) domove dôchodcov,

c) rehabilitačnom stredisku,

d) zariadení opatrovateľskej služby.

(4) Úhrada za stravovanie a zaopatrenie sa platí v

a) domove sociálnych služieb pre deti,

b) detskom domove,

c) stanici opatrovateľskej služby,

d) útulku a resocializačnom stredisku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Občan po dosiahnutí 18. roku veku, ktorý nespĺňa podmienku nezaopatrenosti podľa osobitného predpisu[17]) a ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti, je povinný platiť úhradu za stravovanie, bývanie a zaopatrenie.

(6) V domove-penzióne pre dôchodcov sa úhrada platí za bývanie, zaopatrenie a stravovanie, ak sa poskytuje v rámci starostlivosti. V jedálni pre dôchodcov sa úhrada platí za stravovanie s výnimkou, ak sa poskytuje spoločné stravovanie na účely zabezpečenia základných životných podmienok. V klube dôchodcov, v stredisku osobnej hygieny a v práčovni sa úhrada za starostlivosť neplatí.

(7) Ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, úhrada za bývanie sa neplatí.

(8) V zariadení chráneného bývania sa úhrada platí za bývanie a dohľad, v domove pre osamelých rodičov sa úhrada platí za bývanie a v útulku sa úhrada platí za zaopatrenie.

(9) Úhrada za stravovanie zahŕňa výdavky na stravnú jednotku.

(10) Úhrada za bývanie zahŕňa časť bežných výdavkov za užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti, spoločných priestorov, prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a za užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(11) Úhrada za zaopatrenie zahŕňa časť bežných výdavkov za upratovanie, poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne, pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva a poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1.

(12) Spôsob určenia úhrady, výšku úhrady a spôsob platenia úhrady za stravovanie, bývanie, zaopatrenie vrátane úhrady, ktorú platí občan za starostlivosť v domove-penzióne pre dôchodcov podľa doterajších predpisov, a dohľad ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 44

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem je nižší alebo ak sa rovná

a) 20 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne,

b) 75 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne bez poskytovania stravovania,

c) 60 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne s poskytovaním obeda,

d) 50 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb týždenne,

e) 75 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú,[10]) je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(3) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, ten nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak príjem manželov je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(4) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, je vyšší ako suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e), občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi zostala z príjmu suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e).

(5) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(6) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a príjem manželov je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, manžel platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby manželom zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(7) Rodič nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(8) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom[9]) pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, rodič platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(9) Pri poskytovaní starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou celoročne alebo starostlivosti v detskom domove odsek 1 písm. a) neplatí.

(10) Ak súd určí rodičovi vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, rodič platí úhradu alebo jej časť do výšky súdom určeného výživného. Tým nie je dotknuté platenie úhrady alebo jej časti z príjmu a majetku dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(11) Podľa odsekov 7, 8 a 10 sa postupuje aj v prípade občana, ktorý prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, vyživovaciu povinnosť.

(12) Na účely úhrady podľa odsekov 1, 2, 3 a 7 za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

(13) Na účely úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytovanú prechodne na určitý čas sa z príjmu občana, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje, odpočítava najviac počas troch mesiacov nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo ich podiel pripadajúci na občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne na určitý čas, ak byt užíva viac osôb.

§ 45

(1) Príslušný orgán, obec alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, požaduje úhradu postupne od manžela, manželky, detí alebo rodičov, ak občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba podľa § 42 alebo § 44, nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo platí len časť tejto úhrady.

(2) Osoba, ktorá má voči občanovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba, vyživovaciu povinnosť, je povinná platiť úhradu alebo jej časť podľa svojho príjmu a majetku. Ustanovenia § 40, 42 a § 44 platia rovnako.

(3) Ak súd určí osobám uvedeným v odsekoch 1 a 2 vyživovaciu povinnosť voči občanovi, ktorému sa poskytujú sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), platí táto osoba úhradu alebo jej časť do výšky súdom určeného výživného.

§ 46

Ak medzi príslušným orgánom, obcou alebo zariadením sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, a osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2 nedôjde k dohode o úhrade, rozhodne o povinnosti týchto osôb platiť úhradu a o výške úhrady príslušný orgán, obec alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť.

§ 47

(1) Nezaplatená úhrada alebo jej časť je pohľadávkou

a) štátu, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje príslušný orgán, alebo

b) obce, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje obec.

(2) Peňažné pohľadávky nezanikajú smrťou občana, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu. Ak občan, ktorý bol povinný platiť úhradu, zomrie, nezaplatená úhrada za poskytnutú sociálnu službu alebo jej časť sa uplatňuje v konaní o dedičstve.[37])

§ 47a

Ak občan, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu, zomrie, príslušný orgán, obec alebo zariadenie sociálnych služieb nahlási pomernú časť zo zaplatenej úhrady za dni neposkytovania sociálnej služby do aktív dedičstva po tomto občanovi.

ŠTVRTÝ DIEL
DÁVKA SOCIÁLNEJ POMOCI

§ 48

(1) Dávka sociálnej pomoci sa poskytuje občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi, na zabezpečenie základných životných podmienok, ak tento zákon neustanovuje inak. Dávka sociálnej pomoci sa poskytuje aj dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove, ak nie je nezaopatrené dieťa[17]) a je v hmotnej núdzi.

(2) Ak hmotnú núdzu možno prekonať poskytnutím sociálnej služby, neposkytuje sa dávka sociálnej pomoci.

(3) Občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi zo subjektívnych dôvodov, sa dávkou sociálnej pomoci doplní jeho príjem v kalendárnom mesiaci do sumy 50 % životného minima ustanoveného osobitným predpisom.[9])

(4) Občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, sa dávkou sociálnej pomoci doplní jeho príjem v kalendárnom mesiaci do sumy 3 490 Sk, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu, do sumy 2 440 Sk, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu alebo zaopatrené neplnoleté dieťa, a do sumy 1 580 Sk, ak ide o nezaopatrené dieťa.

(5) Ak sa dávka sociálnej pomoci poskytuje občanom, ktorí sú v hmotnej núdzi a ich príjmy sa posudzujú spoločne, výška dávky sociálnej pomoci sa určí tak, že sa doplní príjem všetkých občanov, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne, do súm uvedených v odsekoch 3 a 4 a poskytuje sa v jednej sume.

(6) Ak sa posudzuje nárok na dávku sociálnej pomoci viacerých občanov, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne, a jeden z plnoletých občanov je v hmotnej núdzi zo subjektívnych dôvodov, považuje sa tento občan za druhú plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.[9])

(7) Sumy uvedené v odseku 4 môže upraviť k 1. júlu bežného kalendárneho roka vláda Slovenskej republiky nariadením.

(8) Ak sa dávka sociálnej pomoci poskytuje na nezaopatrené dieťa, ktoré je v hmotnej núdzi z dôvodu, že povinná osoba neplní voči nemu vyživovaciu povinnosť určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou, prechádza nárok dieťaťa, ktoré je z tohto rozhodnutia alebo súdom schválenej dohody oprávnené, na štát. Nárok dieťaťa prechádza na štát až do výšky poskytnutej dávky sociálnej pomoci, najviac však do výšky súdom určeného výživného alebo súdom schválenej dohody.

(9) Občan, za ktorého štát plnil vyživovaciu povinnosť čiastočne alebo úplne poskytovaním dávky sociálnej pomoci, je povinný vrátiť finančné prostriedky vo výške poskytnutej dávky sociálnej pomoci, najviac vo výške súdom určeného výživného zvýšeného o 10 % poskytnutej dávky sociálnej pomoci príslušnému orgánu, ktorý dávku sociálnej pomoci poskytol. Týmto nie sú dotknuté príslušné ustanovenia osobitných predpisov o výkone rozhodnutia.[39])

(10) Dávku sociálnej pomoci možno poskytovať vo forme peňažnej dávky alebo vecnej dávky.

(11) Dávka sociálnej pomoci sa poskytuje vo forme vecnej dávky, ak nie je možné zabezpečiť použitie peňažnej dávky na účel, na ktorý sa peňažná dávka poskytuje, a v prospech všetkých spoločne posudzovaných osôb.

(12) Občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, možno poskytnúť aj jednorazovú dávku sociálnej pomoci na úhradu mimoriadnych výdavkov. Za mimoriadne výdavky na účely poskytovania jednorazovej dávky sociálnej pomoci sa považujú výdavky spojené

a) so záujmovou činnosťou dieťaťa, s vybavením dieťaťa do detského tábora, do školy v prírode, na lyžiarsky výcvikový kurz alebo na kúpeľnú liečbu alebo

b) s kúpou základného vybavenia domácnosti.

(13) Jednorazovú dávku sociálnej pomoci možno poskytnúť vo výške skutočne preukázaných výdavkov.

(14) Poskytovanie dávky sociálnej pomoci a jednorazovej dávky sociálnej pomoci sa navzájom nevylučuje.

PIATY DIEL
SOCIÁLNE SLUŽBY, PEŇAŽNÉ PRÍSPEVKY NA KOMPENZÁCIU A PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK ZA OPATROVANIE

Spoločné ustanovenia

§ 49

(1) Kompenzácia je určená na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia sa na účely tohto zákona považuje znevýhodnenie, ktoré má občan s ťažkým zdravotným postihnutím v porovnaní so zdravým občanom rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(3) Formy kompenzácie sú:

a) sociálne služby,

b) peňažné príspevky,

c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 50

(1) Na účely kompenzácie sa posudzuje miera funkč-nej poruchy občana podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 4.

(2) Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností občana, ktorý z hľadiska predpokladov vývoja zdravotného postihnutia trvá dlhšie ako jeden rok.

(3) Miera funkčnej poruchy sa určuje v percentách.

(4) Ak má občan viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením.

(5) Mieru funkčnej poruchy ustanovenú podľa odseku 4 možno zvýšiť najviac o 20 % s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré vzájomne súvisia a ktoré spôsobujú znevýhodnenie.

(6) Miera funkčnej poruchy, ktorá nie je uvedená v prílohe č. 4, sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej takému zdravotnému postihnutiu, ktoré je najviac porovnateľné v obsahu a v rozsahu znevýhodnenia so zdravotným postihnutím občana.

§ 51

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely tohto zákona sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.

§ 52

(1) Na účely kompenzácie u občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa ďalej posudzujú jeho

a) osobnostné predpoklady,

b) rodinné prostredie a

c) prostredie, ktoré ovplyvňuje jeho integráciu do spoločnosti.

(2) Posudzovanie osobnostných predpokladov obsahuje najmä hodnotenie vlastností a úsilia riešiť sociálnu núdzu vlastným pričinením, najmä vlastnou prácou.

(3) Posudzovanie rodinného prostredia obsahuje najmä hodnotenie rozsahu pomoci, ktorú rodina poskytuje občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím.

(4) Posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje integráciu občana s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, obsahuje najmä hodnotenie podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu.[40])

§ 53

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má zníženú pohybovú schopnosť alebo orientačnú schopnosť, sa poskytuje kompenzácia na zmiernenie znevýhodnenia a prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám, najmä k stavbám občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu,[40]) a na uľahčenie orientácie.

(2) Znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť je obmedzená schopnosť samostatne sa premiestňovať v dôsledku narušenia telesných funkcií, zmyslových funkcií a duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie zníženej pohybovej schopnosti alebo orientačnej schopnosti sú:

a) sociálne služby, a to
   1. prepravná služba,
   2. opatrovateľská služba,
   3. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
b) peňažné príspevky na
   1. zaobstaranie pomôcky,
   2. opravu pomôcky,
   3. kúpu osobného motorového vozidla,
   4. prepravu,
   5. osobnú asistenciu,
   6. úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže,
c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 54

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má narušenú schopnosť dorozumievania, sa poskytuje kompenzácia na umožnenie styku so spoločenským prostredím a na sprístupnenie informácií.

(2) Narušená schopnosť dorozumievania je obmedzená schopnosť dorozumievať sa v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie narušenej schopnosti dorozumievania sú:

a) sociálne služby, a to
   1. opatrovateľská služba,
   2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
b) peňažné príspevky na
   1. zaobstaranie pomôcky,
   2. opravu pomôcky,
   3. osobnú asistenciu,
c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 55

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má obmedzenú schopnosť alebo stratil schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5, sa poskytuje kompenzácia zameraná na zabezpečenie týchto úkonov, prác alebo činností.

(2) Obmedzenie schopnosti alebo strata schopnosti vykonávať nevyhnuté životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 je stav, keď občan v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií nemôže vykonávať tieto úkony, práce alebo činnosti sám.

(3) Formy kompenzácie obmedzenej schopnosti alebo straty schopnosti vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 sú:

a) sociálne služby, a to
   1. opatrovateľská služba,
   2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
b) peňažné príspevky na
   1. zaobstaranie pomôcky,
   2. opravu pomôcky,
   3. osobnú asistenciu,
c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 56

(1) Občanovi sa v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia kompenzujú aj zvýšené výdavky

a) na diétne stravovanie,
b) na zabezpečenie prostriedkov osobnej hygieny a bytovej hygieny,
c) súvisiace
   1. s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
   2. so zabezpečením prevádzky pomôcky,
   3. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
   4. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Za zvýšené výdavky na diétne stravovanie sa na účely tohto zákona považujú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním špecifického diétneho režimu.

(3) Za zvýšené výdavky na zabezpečenie osobnej hygieny a bytovej hygieny sa na účely tohto zákona považujú výdavky súvisiace so zabezpečovaním bežnej osobnej hygieny a hygieny domácnosti v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia občana.

(4) Za zvýšené výdavky súvisiace s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia sa na účely tohto zákona považujú výdavky spojené s obnovou a s nákupom predmetov bežnej osobnej spotreby a bytovej spotreby, ktoré sa nadmerne opotrebúvajú v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia občana.

(5) Za zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky pomôcky a prevádzky osobného motorového vozidla sa na účely tohto zákona považujú výdavky na elektrickú energiu a na pohonné látky, ktoré slúžia na ich prevádzku.

(6) Za zvýšené výdavky súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom sa na účely tohto zákona považujú výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

(7) Formy kompenzácie zvýšených výdavkov sú peňažné príspevky na zvýšené výdavky.

§ 57

(1) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 a § 52 ods. 1 sa vydáva posudok o

a) miere funkčnej poruchy,

b) tom, či ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím,

c) sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia.

(2) Súčasťou posudku uvedeného v odseku 1 je vždy návrh formy kompenzácie.

(3) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vydáva preukaz, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6. Preukaz je určený aj na uplatnenie ďalších kompenzácií podľa osobitných predpisov.[41])

(4) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 sa rozhodne o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu bez sprievodcu, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6 a ktorý je určený len na uplatnenie kompenzácií podľa osobitných predpisov.[41])

§ 58
Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na osobnú asistenciu, možno poskytovať peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať najskôr od 6. roku veku dieťaťa do 65. roku veku občana.

(2) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonáva manžel, manželka, rodičia alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka[41a]) občana s ťažkým zdravotným postihnutím, deti, starí rodičia, vnuci, súrodenci, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(3) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytnúť, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávajú fyzické osoby uvedené v odseku 2, s výnimkou rodičov dieťaťa od šiesteho roku veku do dosiahnutia jeho plnoletosti, alebo občana, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu alebo fyzickej osoby, ktorú súd ustanovil za opatrovníka občana s ťažkým zdravotným postihnutím, len ak

a) rozsah osobnej asistencie je určený najmenej 14 hodín denne a

b) tieto osoby vykonávajú činnosti podľa prílohy č. 5 písm. a) až f), n), r) a ac) najviac tri hodiny denne.

(4) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. Ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať len na činnosti, na ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný pri procese vzdelávania, ak sa mu poskytujú mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb.

(5) Osobná asistencia občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím je zameraná na zmiernenie znevýhodnenia a na prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám občianskeho vybavenia, na umožnenie styku so spoločenským prostredím, na sprístupnenie informácií a na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov alebo nevyhnutných prác v domácnosti uvedených v prílohe č. 1, alebo činností uvedených v prílohe č. 5, ktoré tomuto občanovi poskytuje osobný asistent, prípadne osobní asistenti. Osobnou asistenciou sa podporuje nezávislosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím, jeho pracovné, vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity, ktoré smerujú k jeho spoločenskej integrácii.

(6) Občan, ktorý vykonáva osobnú asistenciu (ďalej len „osobný asistent“), musí mať 18 rokov veku a spôsobilosť na právne úkony. Osobnú asistenciu nemôže vykonávať občan, ktorý je podľa rozhodnutia príslušného orgánu odkázaný na osobnú asistenciu alebo na opatrovateľskú službu v tých činnostiach alebo úkonoch, ktoré by mal vykonávať ako osobný asistent alebo ktoré sa mu poskytujú v rámci opatrovateľskej služby, alebo ten občan, ktorý je odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v odseku 2.

(7) Rozsah osobnej asistencie sa určuje na základe činností, ktoré si nemôže občan s ťažkým zdravotným postihnutím vykonať sám, a počtu hodín, ktoré sú potrebné na vykonanie týchto činností. Zoznam činností na účely určenia rozsahu osobnej asistencie je uvedený v prílohe č. 5. Počet hodín osobnej asistencie sa určuje na obdobie kalendárneho roka. Z takto uvedeného počtu hodín sa vypočíta rozsah priemernej osobnej asistencie na jeden deň, ktorý môže byť najviac 20 hodín. Počet hodín osobnej asistencie určený na obdobie kalendárneho roka, ktorý osobný asistent neodpracoval v tomto kalendárnom roku, nemožno uplatniť v nasledujúcom kalendárnom roku. Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím podá žiadosť v priebehu kalendárneho roku, prizná sa tomuto občanovi na obdobie tohto roka pomerná časť z určeného rozsahu osobnej asistencie na kalendárny rok. Do rozsahu hodín osobnej asistencie nemožno započítať hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne alebo týždenne.

(8) Na účely tohto zákona môže osobný asistent vykonávať osobnú asistenciu najviac 10 hodín denne. To neplatí, ak sa osobná asistencia vykonáva v čase, keď sa občan s ťažkým zdravotným postihnutím zdržiava mimo svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.

(9) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa poskytuje vo výške, ktorá zodpovedá rozsahu osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je nižší alebo sa rovná trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(10) Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa vypočíta podľa § 7 ods. 3.

(11) Sadzba na jednu hodinu osobnej asistencie na účely výpočtu výšky peňažného príspevku na osobnú asistenciu je vo výške 1,5 % zo sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(12) Ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,[36]) od príjmu

občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa odpočíta suma trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36]) Ak tento rozdiel je menší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa rovná rozdielu týchto dvoch súm. Ak rozdiel medzi príjmom občana s ťažkým zdravotným postihnutím a trojnásobkom sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) je väčší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, nárok na peňažný príspevok na osobnú asistenciu nevznikne.

(13) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím neposkytne, ak jeho príjem dosahuje výšku určenú podľa odseku 12, ak si svojím majetkom môže osobnú asistenciu zabezpečiť a ak hodnota majetku a jeho úspor presahuje 800 000 Sk. Do hodnoty majetku sa nezapočítava majetok uvedený v § 9 ods. 3 písm. a) až f). Majetok občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa preukazuje vyhlásením na osobitnom tlačive s úradne osvedčeným podpisom.

(14) Kalendárny rok, za ktorý sa zisťuje príjem podľa odseku 10, je kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom občan požiadal o peňažný príspevok na kompenzáciu. Tento príjem sa zisťuje pri peňažných príspevkoch, ktoré sa každoročne prehodnocujú vždy v septembri bežného roka, a platí do konca augusta bežného roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, v ktorom občan požiadal o peňažný príspevok na kompenzáciu.

(15) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa vypláca mesačne podľa počtu hodín osobnej asistencie, ktoré osobný asistent odpracoval v predchádzajúcom mesiaci pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť podklady za každý mesiac príslušnému orgánu na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho mesiaca. Príslušný orgán vyplatí peňažný príspevok na osobnú asistenciu najneskôr do 15 dní od predloženia vyúčtovania.

(16) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím uzatvára s osobným asistentom zmluvu o výkone osobnej asistencie,[41b]) podľa ktorej je osobný asistent povinný vykonávať osobnú asistenciu. Zmluva o výkone osobnej asistencie musí obsahovať najmä

a) druh vykonávaných činností podľa zoznamu činností uvedených v prílohe č. 5 a rozsah vykonávaných činností,

b) miesto vykonávaných činností,

c) obdobie vykonávania osobnej asistencie,

d) práva a povinnosti osobného asistenta,

e) odmenu a spôsob vyplácania odmeny,

f) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(17) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný jedno vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu predložiť príslušnému orgánu.

(18) Rozsah hodín osobnej asistencie určený na kalendárny rok sa kráti, ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení za čas dlhší ako 30 dní, o rozsah hodín osobnej asistencie určených pre činnosti uvedené v prílohe č. 5 písm. a) až h), m), n), t), s), ab) a ae) pripadajúci na každý deň pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení.

(19) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu vypočítaná podľa odsekov 11 až 15 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť za celý kalendárny rok.

§ 59
Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku, možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak sa táto pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe zdravotného poistenia,[42]) s výnimkou druhého mechanického vozíka, druhého elektrického vozíka alebo druhého načúvacieho aparátu. Za druhý mechanický vozík sa považuje aj druhý jednoduchý kočík alebo druhý špeciálne upravený kočík.

(2) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť na

a) kúpu pomôcky,

b) zácvik (výcvik) pomôcky alebo zácvik (výcvik) používania pomôcky,

c) úpravu pomôcky.

(3) Za pomôcku sa považuje hnuteľná vec, ktorá slúži na zmiernenie alebo na prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Skutočnosť, že ide o psa so špeciálnym výcvikom, preukazuje občan s ťažkým zdravotným postihnutím osobitným potvrdením.

(4) Osobné motorové vozidlo sa považuje za pomôcku len na účely zácviku pomôcky a úpravy pomôcky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Zácvik je činnosť potrebná na získanie vedomosti, zručnosti a schopnosti na používanie pomôcky. Úprava pomôcky je prispôsobenie pomôcky individuálnym potrebám občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátane zavedenia pomôcky do prevádzky.

(6) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky s výnimkou výšky peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, ak tento zákon neustanovuje inak. Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť najviac vo výške 260 000 Sk.

(7) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny psa so špeciálnym výcvikom a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7a.

(8) Ak sa znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť, alebo schopnosť dorozumievania, alebo schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzuje zaobstaraním jednej pomôcky, výška peňažného príspevku sa určí pre každého občana s ťažkým zdravotným postihnutím z časti zaobstarávacej ceny pomôcky, ktorá pripadá pomerne na každého z nich.

(9) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(10) Ak pomôcku uvedenú v odseku 3 môžu používať aj občania bez zdravotného postihnutia, výška peňažného príspevku na zaobstaranie takejto pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena pomôcky sa zohľadní najviac v sume, ktorú ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(11) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky podľa odseku 10 možno poskytnúť na základe dokladu o cene pomôcky alebo na základe dokladu o kúpe pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je zaobstarávanie pomôcok a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o vykonaní zácviku pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie zácviku pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o úprave pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie. Zaobstaranie pomôcky, ktoré môže byť predmetom činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby, je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť si pomôcku alebo dať si upraviť pomôcku, na ktorej zaobstaranie mu bol poskytnutý peňažný príspevok, do troch mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku, v prípade, ak pomôcku nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(13) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak si pomôcku nekúpi alebo nedá upraviť do troch mesiacov odo dňa poskytnutia príspevku, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 12.

(14) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11 ako súčasť žiadosti.

(15) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky. Súčet výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(16) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstarávanie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky.

(17) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie viacerých pomôcok, ak spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie každej z týchto pomôcok.

(18) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím až po uplynutí troch rokov od predchádzajúceho poskytnutia peňažného príspevku na takúto pomôcku, ak táto pomôcka si vyžaduje opravu a ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by presiahla výšku 50 % ceny pomôcky.

(19) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím aj pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 18, ak pomôcka, na ktorú bol poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky určený na kúpu pomôcky, prestane plniť svoj účel.

(20) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, s výnimkou peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom, najmenej vo výške 5 000 Sk, zomrie, dedičia sú povinní vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, jeho pomernú časť alebo pomôcku, ak od poskytnutia peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky uplynulo menej ako päť rokov.

(21) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá alebo daruje.

(22) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť pomôcku alebo peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku nevyužíva z dôvodu, že prestala plniť svoj účel; pomôcku je povinný vrátiť, ak je funkčná. Lehota piatich rokov začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky nadobudlo právoplatnosť.

(23) Vrátenú pomôcku možno poskytnúť zariadeniu sociálnych služieb alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý o ňu prejaví záujem, za predpokladu, že pomôcka je vhodná na kompenzáciu. Pomôcka sa poskytne na základe písomnej zmluvy o poskytnutí pomôcky, ktorú uzatvorí príslušný orgán so zariadením sociálnych služieb alebo s občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

(24) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal pomôcku alebo daroval pomôcku, na ktorú bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo v ktorom príslušný orgán zistil, že pomôcka, na ktorú bol poskytnutý tento peňažný príspevok, prestala plniť svoj účel. To platí aj na vrátenie pomernej časti peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky dedičmi podľa odseku 20.

§ 60
Peňažný príspevok na opravu pomôcky

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku a táto pomôcka vyžaduje opravu alebo pes so špeciálnym výcvikom vyžaduje chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti, možno poskytnúť peňažný príspevok na opravu pomôcky alebo na chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti na psovi so špeciálnym výcvikom (ďalej len „peňažný príspevok na opravu pomôcky“) s výnimkou pomôcky, ktorá sa poskytuje alebo požičiava na základe zdravotného poistenia.

(2) Peňažný príspevok na opravu pomôcky možno poskytnúť, ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv účtovaných právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je oprava pomôcky a má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi, nepresiahne spravidla 50 % ceny novej pomôcky.

(3) Výška peňažného príspevku na opravu pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny opravy pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 8.

(4) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na opravu pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje ustanovenie § 58 ods. 14.

(5) Peňažný príspevok na opravu pomôcky sa poskytne na základe dokladu o oprave pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi.

(6) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 5.

§ 61
Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

(2) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím len do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65. rok veku, a rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudne právoplatnosť do konca kalendárneho roka, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím dovŕši 65. rok veku.

(3) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, s výnimkou nezaopatreného dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v takomto zariadení na účely plnenia povinnej školskej dochádzky alebo sústavnej prípravy na povolanie.

(4) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť na osobné motorové vozidlo, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako päť rokov.

(5) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak bude osobné motorové vozidlo využívať najmenej dvakrát do týždňa na pracovné, vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity.

(6) Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 9, pričom cena osobného motorového vozidla môže byť najviac 400 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť najviac vo výške 200 000 Sk. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť osobné motorové vozidlo do troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku v prípade, keď osobné motorové vozidlo nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava osobných motorových vozidiel.

(9) Ak si viacerí občania s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaní na individuálnu prepravu zabezpečujú kúpu jedného osobného motorového vozidla, výška peňažného príspevku sa určí pre každého z nich z časti kúpnej ceny osobného motorového vozidla, ktorá pripadá na každého z nich.

(10) Ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak

a) občan s ťažkým zdravotným postihnutím sa zaviaže, že osobné motorové vozidlo, na ktoré sa poskytol predchádzajúci peňažný príspevok, predá alebo ak osobné motorové vozidlo bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel, a to do šiestich mesiacov od kúpy nového osobného motorového vozidla, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok, a

b) od poskytnutia predchádzajúceho peňažného príspevku uplynulo sedem rokov; podmienka uplynutia siedmich rokov sa považuje za splnenú, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(11) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, nesplní povinnosť uloženú v odseku 10, príslušný orgán rozhodne o povinnosti občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátiť tento peňažný príspevok.

(12) Výška ďalšieho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla po uplynutí siedmich rokov sa určí podľa odsekov 6 až 8 v závislosti od ceny predaného osobného motorového vozidla alebo v závislosti od výšky náhrady škody vyplatenej z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. Od ceny nového osobného motorového vozidla sa odpočíta časť ceny alebo časť výšky náhrady škody vyplatenej z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, ktorá sa rovná výške podielu peňažného príspevku na cene osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. To neplatí, ak predchádzajúci peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla bol poskytnutý pred viac ako desiatimi rokmi.

(13) Ak vznikne rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla určeného podľa odsekov 6 až 8 a výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla vypočítaného podľa odseku 12, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný tento rozdiel vrátiť.

(14) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak osobné motorové vozidlo pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť aj vtedy, ak osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol tento príspevok, sa nevyužíva na individuálnu prepravu občana s ťažkým zdravotným postihnutím. To neplatí, ak osobné motorové vozidlo bolo odcudzené a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nepožiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov. Lehota siedmich rokov začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudlo právoplatnosť.

(15) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok alebo jeho pomerná časť sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve. To neplatí, ak hodnota osobného motorového vozidla podľa znaleckého posudku vyhotoveného na účely dedičského konania nepresahuje 30 000 Sk.

(16) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla sa poskytne na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla alebo na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je predaj osobných motorových vozidiel alebo sprostredkovanie tohto predaja a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(17) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. To platí aj na vrátenie pomernej časti peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, ktorá sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve podľa odseku 15.

(18) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 16.

(19) Ak cena osobného motorového vozidla je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla. Súčet výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 8.

(20) Ak cena osobného motorového vozidla je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla.

§ 62
Peňažný príspevok na prepravu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na prepravu.

(2) Peňažný príspevok na prepravu nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje prepravná služba alebo peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla. Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť, ak sa preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím má vykonať v čase, keď osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol peňažný príspevok a ktorým sa zabezpečuje preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím, nie je technicky spôsobilé na cestnú premávku podľa osobitného predpisu.[43])

(3) Peňažný príspevok na prepravu sa poskytuje na základe preukázaných výdavkov na prepravu zabezpečovanú právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy.

(4) Výška peňažného príspevku na prepravu sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 10.

(5) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na prepravu použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(6) Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť najviac vo výške 2 500 Sk mesačne. Nevyčerpanú časť peňažného príspevku na prepravu za kalendárny mesiac nemožno využiť v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

§ 63
Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť, možno poskytnúť peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže. Peňažný príspevok možno poskytnúť aj na úpravu vstupu do bytového domu a na úpravu prístupu k výťahu. Za bariéry v byte, bytovom dome, rodinnom dome a v garáži sa považujú prekážky, v ktorých dôsledku občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný sa premiestňovať, orientovať, dorozumievať, vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1 alebo vykonávať činnosti uvedené v prílohe č. 5 rovnakým spôsobom ako zdravý občan rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(2) Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa považujú také zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v byte, v rodinnom dome alebo v garáži. Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno považovať vybudovanie nového objektu alebo zariadenia (kúpeľňa, WC, plyn, kanalizácia, vodovod).

(3) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím má v byte alebo v rodinnom dome trvalý pobyt alebo je vlastníkom garáže, alebo garáž je súčasťou nájomného bytu, ale nie je súčasťou zariadenia sociálnych služieb. Poskytnutie peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa týka aj ich príslušenstva.

(4) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím vopred uzatvorí písomnú zmluvu s príslušným orgánom, v ktorej sa zaviaže, že v prípade zmeny trvalého pobytu, predaja, darovania alebo prenájmu bytu, rodinného domu alebo garáže inej osobe pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(5) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno poskytnúť na úpravy vykonané pred dňom posúdenia podľa § 57.

(6) Výška peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu je najviac 500 000 Sk a cena potrebnej úpravy garáže je najviac 100 000 Sk. Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu možno poskytnúť najviac vo výške 250 000 Sk a peňažný príspevok na úpravu garáže možno poskytnúť najviac vo výške 50 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytol peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, vykoná vyúčtovanie tohto príspevku do jedného mesiaca od skončenia úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(9) Úhrn poskytnutých peňažných príspevkov na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže v období siedmich rokov nesmie presiahnuť 350 000 Sk.

(10) Ak sa úpravy, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok, neuskutočnili v celom rozsahu, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný pomernú časť vyplateného peňažného príspevku vrátiť najneskôr do 30 dní od vyúčtovania tohto peňažného príspevku.

(11) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa poskytne na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonávanie úprav a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11.

(13) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže. Súčet výšky peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(14) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(15) Ďalší príspevok na inú úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť až po vyúčtovaní predchádzajúceho príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže.

§ 64
Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky

a) na diétne stravovanie,

b) na zabezpečenie prostriedkov osobnej hygieny a bytovej hygieny,

c) súvisiace

1. s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
2. so zabezpečením prevádzky pomôcky,
3. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
4. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Kompenzácia na každé zvýšenie výdavkov uvedených v odseku 1 sa posudzuje samostatne.

(3) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie je 25 % zo sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(4) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na zabezpečenie prostriedkov osobnej hygieny a bytovej hygieny, zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je 15 % zo sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(5) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky pomôcky z dôvodu zvýšenej spotreby elektrickej energie a pohonných látok, ktoré slúžia na prevádzku pomôcky, je 2,5 % zo sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(6) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla je 20 % zo sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(7) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa § 17 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorý

a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo

b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale jeho prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

(8) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie a na zabezpečenie prostriedkov osobnej hygieny a bytovej hygieny nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. To neplatí, ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne na určitý čas, najviac na 30 dní.

(9) Peňažné príspevky uvedené v odsekoch 3 až 6 sa poskytujú mesačne.

(10) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom je 1 200 Sk mesačne.

(11) Peňažný príspevok na zvýšené výdavky sa neposkytuje, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím presiahol trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(12) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

§ 64a
Peňažný príspevok za opatrovanie

(1) Fyzickej osobe uvedenej v § 58 ods. 2, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako šesť rokov odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 na celodenné, osobné a riadne opatrovanie (ďalej len „opatrovanie“), možno poskytnúť peňažný príspevok za opatrovanie. Peňažný príspevok nemožno poskytnúť, ak starostlivosť zabezpečuje rodič, ktorému sa poskytuje rodičovský príspevok, alebo ak občanovi s ťažkým zdravotným

postihnutím sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou.

(2) Opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím osobou uvedenou v § 58 ods. 2 je zamerané na zabezpečenie pomoci pri nevyhnutných životných úkonoch, pri nevyhnutných prácach v domácnosti a pri zabezpečení kontaktu so spoločenským prostredím, ako je uvedené v prílohe č. 1. Za celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 sa na účely tohto zákona považuje aj opatrovanie v rozsahu podľa odsekov 5 a 6.

(3) Fyzická osoba, ktorá vykonáva opatrovanie, musí mať aspoň 18 rokov veku, spôsobilosť na právne úkony a písomný súhlas občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

(4) Peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 1,65-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pri opatrovaní jedného občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vo výške 2,25-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36]) pri opatrovaní dvoch, prípadne viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím.

(5) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 navštevuje zariadenie sociálnych služieb, základnú školu, strednú školu, vysokú školu alebo školské zariadenie typu predškolského zariadenia, školského klubu, školského strediska záujmovej činnosti a centra voľného času v rozsahu viac ako štyroch hodín denne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 1,35-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36]) Pri opatrovaní dvoch, prípadne viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím navštevujúcich tieto zariadenia v rozsahu viac ako štyroch hodín denne sa peňažný príspevok poskytuje vo výške 1,95-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(6) Ak jeden občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 navštevuje zariadenia uvedené v odseku 5 v rozsahu viac ako štyroch hodín denne a druhý občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 nenavštevuje tieto zariadenia alebo ich navštevuje v rozsahu najviac štyroch hodín denne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 2,15-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(7) Peňažný príspevok možno poskytnúť, len ak osoba uvedená v § 58 ods. 2 nemá v čase opatrovania občana odkázaného na opatrovanie mesačný príjem zo zárobkovej činnosti presahujúci 0,6-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.[36])

(8) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, peňažný príspevok za opatrovanie vypočítaný podľa odsekov 4 až 6 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

(9) Výška peňažného príspevku za opatrovanie sa kráti pomernou časťou o dni, ktoré bol občan s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení, školskom zariadení typu školy v prírode, na rehabilitačnom pobyte alebo na rekreačnom pobyte za čas dlhší ako 30 dní. Preplatky možno zúčtovať so sumami peňažného príspevku za opatrovanie poskytovanými v ďalších mesiacoch.

TRETIA ČASŤ
ORGANIZÁCIA SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA
ŠTÁTNE ORGÁNY SOCIÁLNEJ POMOCI A ICH PÔSOBNOSŤ

§ 65
Vymedzenie štátnych orgánov sociálnej pomoci

(1) Štátne orgány sociálnej pomoci sú:

a) ministerstvo,

b) krajské úrady,

c) okresné úrady,

d) Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže.

(2) Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže je orgán štátnej správy s pôsobnosťou na území Slovenskej republiky. Jeho sídlom je Bratislava. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

§ 66
Pôsobnosť ministerstva

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti sociálnej pomoci

a) vypracúva koncepciu sociálnej pomoci,

b) vypracúva projekty životného minima,

c) riadi a kontroluje výkon štátnej správy uskutočňovaný krajskými úradmi, okresnými úradmi a Centrom pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v oblasti sociálnej pomoci,

d) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje krajský úrad,

e) rozhoduje o

   1. vydaní povolenia právnickým osobám a fyzickým osobám na vykonávanie sociálnej prevencie, na poskytovanie sociálneho poradenstva a na vykonávanie vybraných činností sociálnoprávnej ochrany (ďalej len „povolenie“),

   2. zamietnutí žiadosti o vydanie povolenia,

   3. zmene povolenia,

   4. zrušení povolenia,

f) overuje spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb vykonávať sociálnu prevenciu, poskytovať sociálne poradenstvo a vykonávať vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany,

g) vedie evidenciu právnických osôb a fyzických osôb, ktorým bolo vydané povolenie,

h) kontroluje úroveň vykonávania sociálnej prevencie, poskytovania sociálneho poradenstva a vykonávania vybraných činností sociálnoprávnej ochrany,

i) zriaďuje Centrum poradensko-psychologických služieb pre jednotlivca, pár a rodinu,

j) udeľuje predchádzajúci písomný súhlas na zrušenie zariadenia sociálnych služieb alebo na odňatie objektu tohto zariadenia jeho účelu,

k) vykonáva štátny dozor nad poskytovaním sociálnych služieb, najmä nad dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd občanov pri poskytovaní sociálnych služieb,

l) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti sociálnej pomoci,

m) koordinuje činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

n) organizuje a zabezpečuje odbornú prípravu a systematické odborné vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnej pomoci, ako aj overovanie ich osobitných kvalifikačných predpokladov, určuje rozsah a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky a vydáva osvedčenie o osobitných kvalifikačných predpokladoch.

§ 67
Pôsobnosť krajského úradu

Krajský úrad

a) vypracúva a zverejňuje koncepciu sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva vo svojom územnom obvode, v rámci ktorej uprednostňuje rozvoj sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva poskytovaných obcami a neštátnymi subjektmi,

b) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti sociálnej pomoci uskutočňovaný okresnými úradmi vo svojom územnom obvode,

c) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje okresný úrad alebo zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,

d) rozhoduje o

   1. povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,

   2. zamietnutí žiadosti právnických osôb a fyzických osôb o registráciu na účely poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona (ďalej len „registrácia“),

   3. výmaze neštátneho subjektu, ktorý poskytuje sociálne služby, z registra neštátnych subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby (ďalej len „register“),

   4. zákaze poskytovať sociálnu službu neštátnemu subjektu,

e) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 písm. a) až d),

f) prijíma žiadosti o registráciu,

g) vykonáva zápis do registra, oznamuje vykonanie zápisu do registra, vykonáva výmaz z registra a oznamuje vykonanie výmazu z registra,

h) vedie register a je orgánom, ktorému

   1. neštátny subjekt predkladá doklady potrebné na jeho registráciu,

   2. nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby[45]) oznamuje skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4,

   3. neštátny subjekt oznamuje zmenu poskytovania sociálnej služby a skončenie poskytovania sociálnej služby,

      i) uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na úhradu nákladov za sociálnu službu, sociálnu prevenciu, sociálne poradenstvo alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany (ďalej len „finančný príspevok“) neštátnemu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo alebo vykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany v kraji, zmluvu o poskytovaní finančného príspevku obci a zmluvu o poskytovaní jednorazového účelového finančného príspevku,

j) kontroluje

   1. úroveň poskytovania sociálnych služieb alebo sociálneho poradenstva a úroveň vykonávania sociálnej prevencie alebo vykonávania vybraných činností sociálnoprávnej ochrany neštátnym subjektom,

2. hospodárenie s finančným príspevkom poskytnutým neštátnemu subjektu a obci a s jednorazovým účelovým finančným príspevkom,

k) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v rámci pôsobnosti ustanovenej v písmene j) a kontroluje ich plnenie,

l) plní ďalšie úlohy ustanovené týmto zákonom, ktoré súvisia s poskytovaním sociálnych služieb neštátnymi subjektmi,

m) vydáva posudok pri rozhodovaní v druhom stupni

1. na účely poskytovania prepravnej služby, starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,

2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,

n) vedie prehľad

1. detí, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť,

2. občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

o) sprostredkúva nadviazanie osobného vzťahu detí, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, s občanmi vhodnými vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť; pritom spolupracuje s ostatnými krajskými úradmi,

p) koordinuje sprostredkovanie nadviazania osobného vzťahu detí, pre ktoré treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, s občanmi vhodnými vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť s ostatnými krajskými úradmi, ak sprostredkovanie nezabezpečil v rámci kraja,

q) sleduje vývoj detí v náhradnej rodinnej starostlivosti, v ústavnej výchove a v ochrannej výchove,

r) predkladá Centru pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže prehľad o deťoch a písomnú dokumentáciu pre potreby zabezpečenia ochrany práv detí podľa medzinárodných dohovorov,

s) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

t) organizuje výchovno-rekreačné tábory pre deti,

u) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom.

§ 68
Pôsobnosť okresného úradu

Okresný úrad

a) rozhoduje

1. o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov dovtedy, kým rozhodne súd,

2. o výchovných opatreniach podľa osobitných predpisov,

3. o poskytovaní opatrovateľskej služby podľa § 15 ods. 1 písm. a) a o úhrade za túto opatrovateľskú službu,

4. o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za prepravnú službu,

5. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,

6. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,

7. v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,
8. o dávke sociálnej pomoci,
9. o miere funkčnej poruchy a o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím bez sprievodcu,
10. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a o peňažnom príspevku za opatrovanie,
11. o znížení, zvýšení alebo odňatí dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie a o zastavení ich výplaty,
12. o povinnosti občana vrátiť dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, alebo ich časť, ak sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, a o povinnosti občana zaplatiť úhradu za sociálnu službu, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
13. o preddavkovom poskytovaní dávky sociálnej pomoci a o doplatení dávky sociálnej pomoci alebo vrátení dávky sociálnej pomoci, ktorá sa poskytla preddavkovo,
14. o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil, a o vrátení tohto peňažného príspevku alebo jeho pomernej časti,
15. o určení a o uvoľnení osobitného príjemcu dávky sociálnej pomoci a peňažného príspevku na kompenzáciu v prípadoch ustanovených týmto zákonom,
16. o povinnosti vrátiť finančné prostriedky podľa § 48 ods. 9, § 61 ods. 11, 14 a 20,
17. o ďalších opatreniach podľa osobitných predpisov,[47])
18. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,
19. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo o zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,

b) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje obec,

c) uzatvára zmluvu o
   1. výkone pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil,
   2. poskytnutí pomôcky podľa § 59 ods. 23,

d) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 písm. e) až l),

e) vydáva posudok
   1. na účely poskytovania prepravnej služby, poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,
   2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,

f) je orgánom,
   1. ktorému občan s ťažkým zdravotným postihnutím predkladá vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu,
   2. ktorý predkladá detskému domovu alebo domovu sociálnych služieb pre deti doklady uvedené v § 94 ods. 2,
   3. po dohode s ktorým môže detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti podať podnet na zrušenie ústavnej výchovy,

4. ktorý uzatvára dohodu o úhrade za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť, s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
5. s ktorým sa občan dohodne o počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú súčasť,

g) vykonáva
   1. sociálnu prevenciu,
   2. poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,

h) poskytuje výchovnú starostlivosť rodinám, v ktorých je vážne ohrozená alebo vážne narušená výchova dieťaťa a vývoj dieťaťa, a rodinám, z ktorých bolo potrebné deti okamžite umiestniť do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,

i) vyhľadáva občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť a deti, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, a vedie prehľad týchto občanov a detí,

j) zabezpečuje v súčinnosti s Centrom poradensko-psychologických služieb pre jednotlivca, pár a rodinu alebo s neštátnym subjektom, ktorý vykonáva vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany na základe povolenia, prípravu občanov, ktorí majú záujem vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

k) vedie spisovú dokumentáciu o deťoch, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, a predkladá ju krajskému úradu,

l) vedie spisovú dokumentáciu občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

m) sleduje vývoj detí v náhradnej rodinnej starostlivosti, v ústavnej výchove a v ochrannej výchove,

n) predkladá krajskému úradu prehľad detí, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, ak ju nemožno zabezpečiť v okrese, a prehľad občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť, pre ktorých neboli vhodné deti v rámci okresu,

o) vypláca odmenu pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil, uhrádza výdavky spojené s údržbou a opravou zariadenia pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil v byte alebo v rodinnom dome pestúna, dáva predchádzajúci písomný súhlas na údržbu a opravu zariadenia pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil v byte alebo v rodinnom dome pestúna, uhrádza poplatok za zriadenie telefónnej stanice v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil, a je orgánom, ktorý plní povinnosti zamestnávateľa na účely platenia poistného na zdravotné poistenie, poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové zabezpečenie a na účely platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti, ak zriadil zariadenie pestúnskej starostlivosti,

p) vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka maloletých a funkciu opatrovníka maloletých,

q) navrhuje súdu
   1. nariadenie ústavnej výchovy a zrušenie ústavnej výchovy,
   2. zrušenie výchovných opatrení uložených súdom,
   3. obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv,

r) sústavne sleduje vykonávanie výchovných opatrení, o ktorých rozhodol, a hodnotí ich účinnosť,

s) podáva správy a podnety súdu a iným štátnym orgánom vo veciach výchovy a výživy maloletých a spisuje návrhy a podnety vo veciach výchovy a výživy maloletých,

t) zúčastňuje sa na trestnom konaní proti mladistvým,

u) vedie evidenciu
   1. maloletých s ťažkým zdravotným postihnutím,
   2. občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým sa poskytujú sociálne služby alebo peňažné príspevky na kompenzáciu,
   3. zmlúv podľa § 59 ods. 23 a § 63 ods. 4,

v) vydáva preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vedie evidenciu týchto preukazov,

x) oznamuje príslušnému úradu práce, že občan vykonáva osobnú asistenciu,

y) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

z) dohliada, ako osobitný príjemca plní svoje povinnosti,

aa) sleduje na základe písomného poverenia krajského úradu úroveň poskytovania sociálnych služieb neštátnymi subjektmi,

ab) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom,

ac) potvrdzuje, či občan spĺňa podmienky na poskytovanie sociálnej služby s výnimkou potvrdzovania splnenia podmienok na poskytovanie starostlivosti v útulku podľa tohto zákona,

ad) zúčtováva poskytnutú preddavkovú dávku sociálnej pomoci so štátnou sociálnou dávkou.

§ 69
Pôsobnosť Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže

(1) Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže

a) plní úlohy prijímajúceho orgánu a odosielajúceho orgánu v oblasti vymáhania výživného podľa medzinárodných dohovorov,[48])

b) vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka na základe rozhodnutia súdu v otázkach ochrany detí s medzinárodným prvkom,

c) poskytuje právnu pomoc a poradenstvo najmä pri vymáhaní výživného vo vzťahu k cudzine,

d) plní ďalšie úlohy v oblasti sociálnoprávnej ochrany vo vzťahu k cudzine podľa osobitných predpisov,[49])

e) plní úlohy podľa medzinárodných dohovorov v oblasti práv detí.[49a])

(2) Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže spolupracuje s prijímajúcimi orgánmi a odosielajúcimi orgánmi zmluvných štátov v cudzine, zastupiteľskými úradmi, s ústrednými orgánmi štátnej správy, orgánmi miestnej štátnej správy a s bankami.

§ 70
Osobitné kvalifikačné predpoklady

(1) Predpokladom na výkon niektorých činností v krajskom úrade a v okresnom úrade na úseku sociálnej pomoci sú osobitné kvalifikačné predpoklady[50]) popri splnení kvalifikačných predpokladov.[51])

(2) Predpokladom na výkon vybraných činností v zariadeniach sociálnych služieb sú osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona popri splnení kvalifikačných predpokladov.

(3) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sú súhrnom teoretických vedomostí a praktických schopností ovládať postupy z oblasti sociálnej pomoci a ďalších vedomostí na výkon činnosti.

(4) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sa vyžadujú u vedúceho zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupcu, hlavnej sestry, vedúceho výchovy a u sociálneho pracovníka domova sociálnych služieb, domova dôchodcov a detského domova.

(5) Osobitné kvalifikačné predpoklady sa preukazujú osvedčením, ktoré vydáva príslušný orgán na základe úspešne vykonanej skúšky po absolvovaní odbornej prípravy podľa odseku 6 alebo po absolvovaní príslušného druhu vzdelania podľa osobitného predpisu.[52])

(6) Odbornú prípravu na skúšku organizuje príslušný orgán. Rozsah odbornej prípravy a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky určí príslušný orgán v študijnom pláne overovania osobitných kvalifikačných predpokladov podľa tohto zákona.

(7) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona preukazuje vedúci zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupca, hlavná sestra, vedúci výchovy a sociálny pracovník domova sociálnych služieb, domova dôchodcov a detského domova pri nástupe do zamestnania, najneskôr do jedného roka od vymenovania do funkcie alebo od nástupu do zamestnania.

DRUHÁ HLAVA
OBEC A JEJ PÔSOBNOSŤ

§ 71

(1) Obec

a) rozhoduje

1. o poskytovaní opatrovateľskej služby podľa § 15 ods. 1 písm. b) a odseku 2 a o úhrade za túto opatrovateľskú službu,
2. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,
3. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
4. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za opatrovateľskú službu podľa § 15 ods. 1 písm. b) a odseku 2, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
5. v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadila ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,
6. o jednorazovej dávke sociálnej pomoci,
7. o povinnosti občana vrátiť jednorazovú dávku sociálnej pomoci alebo jej časť, ak sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila,
8. o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila, a o vrátení tohto peňažného príspevku alebo jeho pomernej časti,
9. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods.1 a 2 platiť úhradu za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,
10. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo o zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,

b) uzatvára zmluvu o

1. poskytnutí sociálnej pôžičky,
2. výkone pestúnskej starostlivosti v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila,

c) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 a 3,

d) vypláca odmenu pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila, uhrádza výdavky spojené s údržbou a opravou zariadenia pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila v byte

alebo v rodinnom dome pestúna, dáva predchádzajúci písomný súhlas na údržbu a opravu zariadenia pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila v byte alebo v rodinnom dome pestúna, uhrádza poplatok za zriadenie telefónnej stanice v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadila, a je orgánom, ktorý plní povinnosti zamestnávateľa na účely platenia poistného na zdravotné poistenie, poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové zabezpečenie a na účely platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti, ak zriadila zariadenie pestúnskej starostlivosti,

e) poskytuje pomoc

1. maloletým v naliehavých prípadoch, najmä ak je život alebo zdravie maloletého v doterajšom prostredí vážne ohrozené,
2. občanom pri zabezpečovaní prístrešia,

f) chráni maloletých pred škodlivými vplyvmi, ktoré ohrozujú alebo narušujú ich riadnu výchovu,

g) vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,

h) poskytuje výchovnú starostlivosť rodinám, v ktorých je vážne ohrozená alebo vážne narušená výchova dieťaťa a vývoj dieťaťa,

i) podieľa sa na obnove rodinného prostredia, z ktorého boli deti vyňaté pre zlyhanie výchovnej funkcie rodiny,

j) spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom alebo okresným úradom,

k) navrhuje

1. súdu nariadenie ústavnej výchovy a zrušenie ústavnej výchovy, zrušenie výchovných opatrení uložených súdom, obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv,
2. okresnému úradu zrušenie výchovných opatrení uložených okresným úradom,

l) vyhľadáva a okresnému úradu odporúča občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť a deti, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť,

m) vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc,

n) vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc,

o) oznamuje súdu skutočnosti na rozhodovanie vo veciach výchovy a výživy maloletých,

p) organizuje spoločné stravovanie,

r) utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občanov,

s) uzatvára dohodu o

1. úhrade za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
2. počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila.

(2) Obec môže poskytovať zo svojho rozpočtu neštátnemu subjektu finančný príspevok alebo jednorazový účelový finančný príspevok.

ŠTVRTÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI NEŠTÁTNYMI SUBJEKTMI

PRVÁ HLAVA
POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NEŠTÁTNYMI SUBJEKTMI

§ 72

Sociálne služby môže poskytovať podľa tohto zákona aj neštátny subjekt.

§ 73

(1) Sociálna služba poskytovaná neštátnym subjektom podľa tohto zákona je špecializovaná činnosť, ktorá svojím obsahom zodpovedá sociálnym službám uvedeným v § 14 ods. 2 písm. a) až d).

(2) Sociálna služba poskytovaná neštátnym subjektom podľa tohto zákona nie je pomoc, ktorú poskytuje občanovi jeho manžel, manželka, rodičia, deti, starí rodičia a vnuci.

§ 74

(1) Neštátny subjekt môže poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona, ak je zapísaný do registra a splní ďalšie podmienky ustanovené týmto zákonom.

(2) Zápis do registra môže vykonávať príslušný orgán na základe písomnej žiadosti o registráciu.

(3) Žiadosť o registráciu podáva právnická osoba alebo fyzická osoba pred začatím poskytovania sociálnej služby. Za právnickú osobu podáva písomnú žiadosť o registráciu jej štatutárny orgán.

(4) Žiadosť o registráciu obsahuje

a) obchodné meno alebo názov, sídlo, identifikačné číslo a právnu formu právnickej osoby alebo meno, priezvisko, rodné číslo a trvalé bydlisko fyzickej osoby,

b) meno, priezvisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, fyzickej osoby, ktorá je štatutárnym orgánom, alebo fyzických osôb, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu, a ich trvalé bydlisko,

c) druh sociálnej služby, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, a jej rozsah,

d) miesto poskytovania sociálnej služby,

e) predpokladaný deň začatia poskytovania sociálnej služby,

f) čas poskytovania sociálnej služby, ak sa sociálna služba bude poskytovať po určitý čas,

g) údaje o priestorových podmienkach, personálnych podmienkach, materiálnych podmienkach a finančných podmienkach na poskytovanie sociálnej služby.

(5) Fyzická osoba je povinná k žiadosti o registráciu pripojiť výpis z registra trestov nie starší ako dva mesiace.

(6) Právnická osoba je povinná k žiadosti o registráciu pripojiť

a) rozhodnutie alebo iný doklad príslušného orgánu o registrácii a o zápise do registra podľa osobitných predpisov[53]) alebo písomnú zmluvu, zakladaciu listinu, zriaďovaciu zmluvu, zriaďovaciu listinu alebo iný doklad, ktorý preukazuje vznik právnickej osoby,

b) štatút alebo iný doklad, ktorý preukazuje, kto je oprávnený na právne úkony ako štatutárny orgán, ak to neustanovujú osobitné predpisy,[54])

c) doklad, ktorý preukazuje údaje uvedené v odseku 4 písm. g),

d) výpis z registra trestov osôb uvedených v odseku 4 písm. b) nie starší ako dva mesiace.

(7) Žiadosť o registráciu podáva právnická osoba alebo fyzická osoba na príslušnom orgáne, v ktorého obvode je miesto poskytovania sociálnej služby. Ak takéto miesto nemožno určiť alebo ak sa sociálna služba bude poskytovať v územných obvodoch viacerých krajov, žiadosť o registráciu sa podáva na príslušnom orgáne, v ktorého obvode má právnická osoba sídlo alebo fyzická osoba trvalý pobyt.

§ 75

(1) Ak príslušný orgán zistí, že žiadosť o registráciu nemá náležitosti uvedené v § 74 ods. 4 a k žiadosti o registráciu nie sú pripojené doklady uvedené v § 74 ods. 5 a 6, písomne vyzve právnickú osobu alebo fyzickú osobu, aby žiadosť o registráciu doplnila alebo pripojila chýbajúce doklady; zároveň určí lehotu na odstránenie týchto nedostatkov, ktorá nesmie byť kratšia ako päť dní odo dňa doručenia písomnej výzvy.

(2) Príslušný orgán môže vykonať zápis do registra, ak z podkladov podľa § 74 ods. 4 až 6 vyplýva, že služba, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, je sociálna služba podľa tohto zákona a že neštátny subjekt má priestorové podmienky, personálne podmienky, materiálne podmienky a finančné podmienky na poskytovanie sociálnej služby. V týchto prípadoch príslušný orgán nevydáva rozhodnutie, ale písomne oznámi právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá bude poskytovať sociálnu službu, vykonanie zápisu do registra.

(3) Príslušný orgán rozhodne o zamietnutí žiadosti o registráciu, ak

a) právnická osoba alebo fyzická osoba v určenej lehote nedoplní žiadosť o registráciu o náležitosti uvedené v § 74 ods. 4 alebo nepripojí chýbajúce doklady uvedené v § 74 ods. 5 a 6,

b) žiadosť o registráciu nepredložil štatutárny orgán,

c) služba, ktorú právnická osoba alebo fyzická osoba bude poskytovať, nie je sociálna služba podľa tohto zákona, alebo

d) neštátny subjekt nemá priestorové podmienky, personálne podmienky, materiálne podmienky a finančné podmienky na poskytovanie sociálnej služby.

(4) Do registra sa zapisujú údaje uvedené v § 74 ods. 4 písm. a) až f), zmena zapisovaných skutočností alebo zánik zapisovaných skutočností.

§ 76

(1) Neštátny subjekt, ktorému príslušný orgán oznámil vykonanie zápisu do registra, je oprávnený začať poskytovanie sociálnej služby podľa tohto zákona po predložení

a) dokladu preukazujúceho

1. odbornú spôsobilosť fyzickej osoby, ktorá poskytuje sociálnu službu, odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu[55]) alebo odbornú spôsobilosť fyzickej osoby, ktorá zodpovedá za poskytovanie sociálnej služby na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu,
2. bezúhonnosť osôb uvedených v prvom bode,

b) zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s ním; poistenie musí trvať po celý čas poskytovania sociálnej služby.

(2) Neštátny subjekt nie je povinný predložiť doklad preukazujúci bezúhonnosť fyzickej osoby, ktorá poskytuje sociálnu službu, alebo bezúhonnosť zodpovedného zástupcu, ak predložil výpis z

registra trestov podľa § 74 ods. 5 a § 74 ods. 6 písm. d) a od jeho predloženia neuplynul dlhší čas ako šesť mesiacov.

(3) Odborná spôsobilosť na účely poskytovania sociálnej služby neštátnym subjektom zahŕňa súhrn vedomostí a prax zodpovedajúcu obsahu sociálnej služby, ktorá sa poskytuje. Ak sa poskytuje starostlivosť v detskom domove a v domove sociálnych služieb pre deti, sú súčasťou odbornej spôsobilosti aj osobnostné predpoklady osôb uvedených v odseku 1 písm. a) v prvom bode. Odborná spôsobilosť sa preukazuje najmä dokladmi podľa osobitného predpisu[56]) a potvrdením o zamestnaní.[57])

(4) Za bezúhonného sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za akýkoľvek úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby alebo v súvislosti s poskytovaním služieb, ktoré obsahom zodpovedajú sociálnym službám. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako dva mesiace.

§ 77

Oprávnenie poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona vzniká neštátnemu subjektu zápisom do registra a predložením dokladov uvedených v § 76 ods. 1.

§ 78

(1) Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby nepodáva písomnú žiadosť o registráciu, ale písomne oznamuje príslušnému orgánu skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4. K oznámeniu je povinná pripojiť doklady uvedené v § 74 ods. 6.

(2) Na postup pri zápise neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby do registra sa primerane vzťahujú ustanovenia § 74 ods. 1 a 7 a § 75 ods. 1 až 3.

(3) Príslušný orgán vykoná zápis neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby do registra, ak sú splnené podmienky podľa § 75 ods. 2 a podmienky ustanovené osobitnými predpismi.[58])

§ 79

(1) Príslušný orgán vykoná výmaz neštátneho subjektu z registra, ak

a) neštátny subjekt nezačal poskytovať sociálnu službu najneskôr do šiestich kalendárnych mesiacov odo dňa zápisu do registra,

b) neštátny subjekt neposkytoval sociálnu službu dlhšie ako 12 kalendárnych mesiacov od predloženia dokladov uvedených v § 76 ods. 1,

c) neštátny subjekt po vydaní rozhodnutia o zákaze poskytovať sociálnu službu neodstránil v určenej lehote zistené nedostatky,

d) neštátny subjekt skončí poskytovanie sociálnej služby,

e) fyzická osoba, ktorá poskytuje sociálnu službu, zomrela alebo

f) právnická osoba, ktorá poskytuje sociálnu službu, sa zlúčila alebo splynula s inou právnickou osobou, alebo bola zrušená.

(2) Vykonanie výmazu neštátneho subjektu z registra z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a) až d) príslušný orgán písomne bezodkladne oznámi neštátnemu subjektu.

(3) Príslušný orgán rozhoduje o výmaze neštátneho subjektu z registra, ak neštátny subjekt nespĺňa podmienky poskytovania sociálnej služby ustanovené týmto zákonom.

(4) Oprávnenie poskytovať sociálnu službu podľa tohto zákona zaniká dňom výmazu neštátneho subjektu z registra.

§ 80

(1) Sociálna služba sa poskytuje občanovi na základe zmluvy tohto občana s neštátnym subjektom. To neplatí, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy.

(2) Zmluva o poskytovaní sociálnej služby neštátnym subjektom musí obsahovať najmä druh sociálnej služby a rozsah sociálnej služby, deň začatia poskytovania sociálnej služby, čas poskytovania sociálnej služby a miesto poskytovania sociálnej služby. V zmluve o poskytovaní sociálnej služby neštátnym subjektom sa musí uviesť aj cena sociálnej služby, ktorú je povinný dohodnúť neštátny subjekt s občanom, ktorému sa poskytuje sociálna služba podľa osobitného predpisu,[59]) a podmienky platenia sociálnej služby.

(3) Zmluva o poskytovaní sociálnej služby neštátnym subjektom musí byť uzatvorená písomne, inak je táto zmluva neplatná.

§ 81

(1) Poverený zamestnanec príslušného orgánu je oprávnený vstupovať do objektu zariadenia, v ktorom neštátny subjekt poskytuje sociálnu službu alebo ktoré priamo súvisia s poskytovaním sociálnej služby, požadovať predloženie potrebných dokladov, informácie a vysvetlenie v lehotách na to určených a ďalšiu súčinnosť potrebnú na výkon kontroly úrovne poskytovanej sociálnej služby.

(2) Neštátny subjekt je povinný umožniť poverenému zamestnancovi príslušného orgánu vstup do objektu a zariadenia, v ktorých sa poskytuje sociálna služba alebo ktoré priamo súvisia s poskytovaním sociálnej služby.

(3) Ak príslušný orgán zistí nedostatky, uloží opatrenia na ich odstránenie v určenej lehote. Ak neštátny subjekt neodstráni zistené nedostatky v určenej lehote, príslušný orgán, ktorý opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov uložil, vydá rozhodnutie o zákaze poskytovať sociálnu službu a v ňom určí aj lehotu na odstránenie zistených nedostatkov, ktorá nesmie byť kratšia ako tri dni a dlhšia ako desať dní. Ak neštátny subjekt neodstráni zistené nedostatky ani v tejto lehote, príslušný orgán vykoná

a) výmaz neštátneho subjektu z registra alebo

b) iné opatrenia podľa osobitných predpisov.[60])

§ 82

Ak sociálnu službu poskytuje neštátny subjekt, vzťahujú sa na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a na ochranu zdravia občana, ktorému sa poskytuje sociálna služba, osobitné predpisy.[61])

§ 83

(1) Neštátny subjekt je povinný vopred písomne oznámiť príslušnému orgánu zmenu poskytovania sociálnej služby alebo skončenie poskytovania sociálnej služby, najmä zmenu druhu sociálnej služby a miesta poskytovania sociálnej služby a priložiť zoznam občanov, ktorým sociálnu službu poskytuje, a to najneskôr štyri mesiace pred predpokladaným dňom zmeny poskytovania sociálnej služby alebo skončenia poskytovania sociálnej služby. Túto povinnosť má

neštátny subjekt aj voči občanovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba, ak sa vopred písomne nedohodli o poskytovaní sociálnej služby na určitý čas.

(2) V prípade skončenia poskytovania sociálnej služby neštátnym subjektom je neštátny subjekt povinný zabezpečiť v nevyhnutnom rozsahu náhradu zanikajúcej sociálnej služby v spolupráci s príslušným orgánom.

DRUHÁ HLAVA
VYKONÁVANIE SOCIÁLNEJ PREVENCIE A VYBRANÝCH ČINNOSTÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY A POSKYTOVANIE SOCIÁLNEHO PORADENSTVA NEŠTÁTNYMI SUBJEKTMI

§ 84

(1) Neštátny subjekt môže na základe povolenia vykonávať aj sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany [§ 13 ods. 2 a 3 písm. b)] a poskytovať sociálne poradenstvo alebo niektorú z foriem sociálnej prevencie.

(2) O vydanie povolenia môže požiadať právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá

a) má v predmete svojej činnosti sociálnu prevenciu, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo sociálne poradenstvo,

b) predloží

1. projekt sociálnej prevencie, vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo sociálneho poradenstva,
2. údaje o priestorových podmienkach, personálnych podmienkach, materiálnych podmienkach a finančných podmienkach na vykonávanie sociálnej prevencie alebo poskytovanie sociálneho poradenstva,

c) určí zodpovednú fyzickú osobu za vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo za poskytovanie sociálneho poradenstva; táto osoba musí mať odbornú spôsobilosť na vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo na poskytovanie sociálneho poradenstva, trojročnú prax a musí byť bezúhonná.

(3) O vydaní povolenia rozhoduje príslušný orgán.

(4) Pred rozhodnutím o vydaní povolenia príslušný orgán overuje spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb vykonávať sociálnu prevenciu, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovať sociálne poradenstvo za podmienok, ustanovených týmto zákonom a spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

(5) Právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, príslušný orgán vydá povolenie; súčasťou povolenia je aj rozsah sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo sociálneho poradenstva a podmienky vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovania sociálneho poradenstva.

(6) Ak právnická osoba alebo fyzická osoba nespĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, príslušný orgán rozhodne o zamietnutí žiadosti o vydanie povolenia.

(7) Príslušný orgán rozhodne o zrušení povolenia neštátnemu subjektu, ktorý nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo neposkytuje sociálne poradenstvo na základe povolenia počas troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, alebo nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany, alebo neposkytuje sociálne poradenstvo v súlade s povolením. Príslušný orgán rozhodne o zmene

povolenia, ak sú na to dôvody uvedené v odseku 9, ktoré je neštátny subjekt povinný oznámiť príslušnému orgánu.

(8) Neštátny subjekt vykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo poskytuje sociálne poradenstvo len fyzickými osobami, ktoré majú odbornú spôsobilosť a sú bezúhonné.

(9) Na odbornú spôsobilosť a bezúhonnosť osôb uvedených v odseku 2 písm. b) v druhom bode sa primerane vzťahuje § 76 ods. 3 a 4.

(10) Neštátny subjekt je povinný príslušnému orgánu vopred oznámiť skutočnosti, ktoré majú za následok zmenu rozsahu činnosti, zmenu miesta alebo skončenie vykonávania niektorej z foriem sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo poskytovanie sociálneho poradenstva a zmenu fyzickej osoby, ktorá zodpovedá za ich vykonávanie alebo poskytovanie.

TRETIA HLAVA
FINANČNÝ PRÍSPEVOK NEŠTÁTNEMU SUBJEKTU A OBCI

§ 85

(1) Príslušný orgán môže poskytovať neštátnemu subjektu a obci vo vopred dohodnutom rozsahu finančný príspevok. Príslušný orgán môže poskytovať obci vo vopred dohodnutom rozsahu finančný príspevok na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré obec zriadila ako rozpočtovú organizáciu, príspevkovú organizáciu alebo inú právnickú osobu, len vtedy, ak finančný príspevok nebol poskytnutý tomuto zariadeniu sociálnych služieb.

(2) Finančný príspevok možno poskytovať na základe písomnej žiadosti neštátneho subjektu alebo obce.

(3) O poskytovaní finančného príspevku uzatvára príslušný orgán s neštátnym subjektom alebo s obcou písomnú zmluvu o poskytovaní finančného príspevku.

(4) Zmluva podľa odseku 3 musí obsahovať najmä

a) druh poskytovanej sociálnej služby a rozsah poskytovanej sociálnej služby alebo rozsah sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo rozsah sociálneho poradenstva,

b) miesto poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva, alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, alebo miesto vykonávania sociálnej prevencie,

c) čas poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva, ak sa sociálna služba alebo sociálne poradenstvo bude poskytovať po určitý čas, alebo čas vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany, ak sa sociálna prevencia alebo vybrané činnosti sociálno-právnej ochrany budú vykonávať po určitý čas,

d) výšku a účel použitia finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania,

e) spôsob vykonávania kontroly použitia finančného príspevku,

f) dôvody zastavenia výplaty finančného príspevku alebo vrátenia poskytnutého finančného príspevku,

g) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(5) Pred uzatvorením zmluvy podľa odseku 3 príslušný orgán vykoná kontrolu úrovne poskytovania sociálnej služby alebo sociálneho poradenstva, alebo úrovne vykonávania sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany.

(6) Ak dôjde k zmene druhu sociálnej služby alebo rozsahu sociálnej služby poskytovanej neštátnym subjektom alebo obcou alebo k zmene rozsahu sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany vykonávanej neštátnym subjektom alebo obcou, alebo rozsahu sociálneho poradenstva poskytovaného neštátnym subjektom alebo obcou, uzatvára sa nová zmluva o poskytovaní finančného príspevku.

(7) Výšku finančného príspevku a účel použitia finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania dohodne príslušný orgán s neštátnym subjektom alebo s obcou na každý kalendárny rok v dodatku k písomnej zmluve o poskytovaní finančného príspevku.

§ 86

(1) Finančný príspevok sa poskytne, ak neštátny subjekt alebo obec vykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo poskytuje sociálne poradenstvo alebo sociálnu službu občanovi, ktorý spĺňa podmienky na ich vykonávanie alebo na ich poskytovanie podľa tohto zákona, a

a) sociálna prevencia, vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany, sociálne poradenstvo a sociálna služba v kraji chýba alebo je nedostatková, a

b) neštátny subjekt alebo obec nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo neposkytuje sociálne poradenstvo alebo sociálnu službu s cieľom dosiahnutia zisku,

c) neštátny subjekt alebo obec vypracuje a predloží výročnú správu o svojej činnosti a o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok.

(2) Príslušný orgán poskytne finančný príspevok neštátnemu subjektu alebo obci najviac vo výške rozdielu medzi priemernými bežnými výdavkami a príjmami na poskytovanie porovnateľného druhu sociálnej služby, ktorú poskytuje príslušný orgán alebo zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo ako príspevkovú organizáciu, na občana a na rozpočtový rok v prepočte na počet občanov, ktorým neštátny subjekt alebo obec poskytuje sociálnu službu v príslušnom období. Ak ide o zariadenia sociálnych služieb, rozdiel medzi priemernými bežnými výdavkami a príjmami sa určí podľa druhu zariadenia a podľa toho, či sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje celoročne, týždenne alebo denne. Ak porovnanie nie je možné, príslušný orgán poskytne finančný príspevok neštátnemu subjektu alebo obci, najviac vo výške rozdielu medzi preukázanými alebo predpokladanými skutočnými bežnými výdavkami a príjmami na poskytovanie sociálnej služby neštátnym subjektom alebo obcou. Priemerné bežné výdavky a príjmy na poskytovanie jednotlivých druhov sociálnych služieb, ktoré poskytuje príslušný orgán alebo zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu, na občana a na rozpočtový rok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(3) Príslušný orgán poskytne finančný príspevok neštátnemu subjektu alebo obci najmenej vo výške 50 % rozdielu medzi priemernými bežnými výdavkami a príjmami na poskytovanie porovnateľného druhu sociálnej služby, ktorú poskytuje príslušný orgán alebo zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu na občana a na rozpočtový rok v prepočte na

a) počet občanov, ktorí spĺňajú podmienky na poskytovanie sociálnej služby podľa tohto zákona a nemôžu vzhľadom na príjem a majetok uhradiť náklady za poskytovanú službu, a

b) príslušné obdobie, v ktorom neštátny subjekt alebo obec poskytuje týmto občanom sociálnu službu.

(4) Príslušný orgán poskytne finančný príspevok neštátnemu subjektu, ktorý nevykonáva sociálnu prevenciu alebo vybrané činnosti sociálnoprávnej ochrany alebo neposkytuje sociálne poradenstvo ako súčasť starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, do výšky preukázaných skutočných bežných výdavkov alebo predpokladaných bežných výdavkov, ktoré vznikli vykonávaním sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovaním sociálneho poradenstva.

(5) Na zúčtovanie finančného príspevku sa vzťahuje osobitný predpis.[62])

(6) Ak neštátny subjekt alebo obec skončí vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany alebo poskytovanie sociálneho poradenstva alebo sociálnej služby v priebehu rozpočtového roka, zúčtuje poskytnutý finančný príspevok ku dňu skončenia činnosti alebo v termíne určenom príslušným orgánom.

(7) Finančný príspevok možno poskytnúť najskôr odo dňa podania písomnej žiadosti.

ŠTVRTÁ HLAVA
JEDNORAZOVÝ ÚČELOVÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK

§ 87

(1) Príslušný orgán môže poskytnúť neštátnemu subjektu, ktorý spĺňa podmienky na poskytovanie finančného príspevku, aj jednorazový účelový finančný príspevok na úhradu nákladov na začatie poskytovania sociálnej služby a na rozšírenie sociálnych služieb. Jednorazový účelový finančný príspevok možno poskytnúť aj na opravu, údržbu a obnovu technologického vybavenia objektu zariadenia neštátneho subjektu, ak je majetkom štátu.

(2) Jednorazový účelový finančný príspevok možno poskytnúť na základe písomnej žiadosti neštátneho subjektu.

(3) O poskytnutí jednorazového účelového finančného príspevku uzatvára príslušný orgán s neštátnym subjektom písomnú zmluvu, ktorá musí obsahovať okrem náležitostí uvedených v § 85 ods. 4 písm. a) až c) a g) najmä výšku a účel použitia jednorazového účelového finančného príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania, spôsob vykonania kontroly použitia jednorazového účelového finančného príspevku a dôvody vrátenia poskytnutého jednorazového účelového finančného príspevku.

PIATA HLAVA
HOSPODÁRENIE NEŠTÁTNEHO SUBJEKTU

§ 88

Neštátny subjekt, ktorý vykonáva sociálnu prevenciu alebo poskytuje sociálne poradenstvo alebo sociálnu službu podľa tohto zákona, hospodári podľa svojho rozpočtu na kalendárny rok. Rozpočet obsahuje všetky rozpočtované príjmy a výdavky.

PIATA ČASŤ
FINANCOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI

§ 89

(1) Financovanie sociálnej pomoci sa zabezpečuje zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu obce a v príspevkových organizáciách a v neštátnych subjektoch aj z úhrad za poskytnuté sociálne služby od občanov a od osôb, ktoré majú voči týmto občanom vyživovaciu povinnosť, a z príjmov zo zaplatenej dohodnutej ceny sociálnej služby.

(2) Sociálna pomoc sa financuje aj z darov právnických osôb a z darov fyzických osôb. Ďalší rozvoj starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa financuje aj zo zisku po zdanení z podnikateľskej činnosti, ktorú vykonávajú zariadenia sociálnych služieb so súhlasom zriaďovateľa.

(3) Dary právnických osôb a dary fyzických osôb možno použiť len na účel určený darcom. Ak účel nie je darcom určený, možno ich použiť len na poskytovanie sociálnych služieb.

§ 90

(1) Na financovanie sociálnej pomoci môže obec, príslušný orgán, rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie združovať prostriedky.

(2) Obec môže financovať sociálnu pomoc aj z prostriedkov združených s inými obcami, s právnickými osobami alebo fyzickými osobami.[63])

(3) Rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia môže združovať prostriedky na financovanie sociálnej pomoci podľa osobitného predpisu.[64])

ŠIESTA ČASŤ
KONANIE VO VECIACH SOCIÁLNEJ POMOCI

Spoločné ustanovenia

§ 91

(1) Na konanie o poskytovaní sociálnej pomoci a na konanie vo veciach poskytovania sociálnych služieb neštátnymi subjektmi sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,[65]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Na konanie o poskytovaní dávky sociálnej pomoci sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní s výnimkou § 60 až 66 zákona o správnom konaní.

(3) Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na

a) vykonávanie sociálnej prevencie,

b) konanie o poskytovaní

1. sociálneho poradenstva a sociálnoprávnej ochrany s výnimkou rozhodovania podľa § 13 ods. 1 písm. c),
2. starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou a v detskom domove a v zariadeniach sociálnych služieb uvedených v § 29 až 32 a v § 35 až 38 s výnimkou rozhodovania o úhrade za poskytnuté sociálne služby,
3. jedného teplého jedla denne, nevyhnutného ošatenia a prístrešia na zabezpečenie základných životných podmienok osobám uvedeným v § 2 ods. 2.

(4) Miestna príslušnosť krajských úradov a okresných úradov v oblasti sociálnej pomoci sa spravuje

a) sídlom krajského úradu alebo okresného úradu, ktorý zriaďuje zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa má občanovi poskytovať starostlivosť,

b) sídlom okresného úradu, v ktorého obvode sa zdržiava maloletý, ak riešenie jeho výchovy a výživy neznesie odklad.

(5) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia

a) rozhoduje o

1. poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,
2. zaradení do poradovníka čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb (ďalej len „poradovník“), ak ďalej nie je ustanovené inak,
3. skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,
4. úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
5. povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
6. znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,

b) uzatvára dohodu o

1. úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
2. počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(6) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré rozhoduje o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, o zaradení do poradovníka, o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, o úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2, o znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, má pri tomto rozhodovaní postavenie správneho orgánu.

(7) O poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré príslušný orgán zriaďuje ako svoju organizačnú súčasť, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb, o úhrade za poskytovanú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2, o znížení alebo o zvýšení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a o neplatení úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb rozhoduje príslušný orgán, ktorý zariadenie sociálnych služieb zriadil.

§ 92

(1) Konanie o poskytovaní sociálnej služby, dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu, o posúdení na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím bez sprievodcu sa začína na základe písomnej žiadosti občana alebo na podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o sociálnych službách, o dávke sociálnej pomoci a o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Konanie o peňažný príspevok za opatrovanie sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby.

(2) Ak občan vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sám podať žiadosť, môže s jeho súhlasom a na základe potvrdenia ošetrujúceho lekára o zdravotnom stave tohto občana podať žiadosť manžel, manželka, rodičia a jeho deti, ak sú spôsobilí na právne úkony.

(3) Žiadosť musí obsahovať formu sociálnej pomoci, ktorú občan požaduje. K písomnej žiadosti je občan povinný predložiť potvrdenie o príjme v kalendárnom mesiaci, v ktorom bola podaná

žiadosť o sociálnu pomoc, o príjme za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o sociálnu pomoc (§ 7 ods. 2), o príjme za predchádzajúci kalendárny rok (§ 58 ods. 13), o majetkových pomeroch, odporúčanie ošetrujúceho lekára a iné doklady podľa tohto zákona, ktoré sú podkladom na rozhodnutie.

(4) Ak je podkladom na rozhodnutie o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb vydanie posudku príslušného orgánu, zariadenie sociálnych služieb alebo obec si vyžiada najneskôr do troch pracovných dní od podania žiadosti od tohto orgánu vydanie posudku.

(5) Ak je podkladom na rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu posudok príslušného orgánu, lehota na vydanie rozhodnutia je 60 dní. Ak nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť ani v 60-dňovej lehote, môže príslušný orgán v druhom stupni lehotu predĺžiť najviac o 30 dní.

(6) Pred rozhodnutím o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb je správny orgán povinný zistiť, či sa u občana vedeného v poradovníku zmenili podmienky rozhodujúce na poskytovanie starostlivosti v tomto zariadení.

(7) V rozhodnutí o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb sa určí aj čas poskytovania starostlivosti.

(8) Odvolanie proti rozhodnutiu o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov podľa § 68 písm. a) prvého bodu, odvolanie proti rozhodnutiu o znížení alebo odňatí dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie a o zastavení ich výplaty a odvolanie proti rozhodnutiu o odňatí sociálnej služby a proti rozhodnutiu o zákaze poskytovať sociálnu službu (§ 81 ods. 3) nemajú odkladný účinok.

(9) Peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie sa nevypláca občanovi do cudziny a nepatrí za čas, v ktorom sa občan zdržiava v cudzine dlhšie ako dva mesiace.

(10) Dávka sociálnej pomoci sa nevypláca občanovi do cudziny a nepatrí za čas, v ktorom sa občan zdržiava v cudzine.

(11) Sociálne služby sa počas pobytu občana v cudzine neposkytujú. Ak pobyt v cudzine trval dlhšie ako dva mesiace, s výnimkou poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb a v domove dôchodcov, občan po návrate z cudziny podáva novú žiadosť o poskytovanie sociálnych služieb.

(12) Výška dávky sociálnej pomoci a výška peňažného príspevku na kompenzáciu sa zaokrúhľuje na celé koruny smerom nahor.

§ 92a

(1) Spisová dokumentácia, ktorú vedie príslušný orgán o deťoch, ktorým treba zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť, obsahuje

a) osobné údaje o dieťati,

b) údaje o rodičoch, súrodencoch, prípadne starých rodičoch alebo príbuzných dieťaťa, alebo o iných osobách zodpovedných za výchovu dieťaťa,

c) údaje o rodinnom prostredí dieťaťa,

d) rozhodnutie príslušného orgánu o úprave pomerov dieťaťa, ak bolo vydané,

e) správu o zdravotnom stave dieťaťa na účely náhradnej rodinnej starostlivosti,

f) ďalšie údaje dôležité na sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti.

(2) Spisová dokumentácia, ktorú vedie príslušný orgán o občanoch vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť, obsahuje

a) žiadosť o náhradnú rodinnú starostlivosť,

b) doklad o bezúhonnosti nie starší ako dva mesiace,

c) potvrdenie o príjme,

d) potvrdenie o zdravotnom stave na účely náhradnej rodinnej starostlivosti,

e) doklad o absolvovaní prípravy občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť a odporúčanie o ich vhodnosti vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť podľa § 13 ods. 3 písm. b),

f) správu o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch,

g) stanovisko príslušného orgánu k žiadosti o náhradnú rodinnú starostlivosť.

§ 93
Prijímanie do zariadenia sociálnych služieb

(1) Do zariadenia sociálnych služieb možno prijať občana na základe

a) právoplatného rozhodnutia o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,

b) právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy alebo

c) rozhodnutia o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov dovtedy, kým rozhodne súd.

(2) V naliehavých prípadoch, najmä ak je život alebo zdravie maloletého alebo občana vážne ohrozené preto, že nemožno starostlivosť zabezpečiť inak, možno prijať

a) maloletého do detského domova bez dokladov uvedených v § 94 ods. 2,

b) občana do zariadenia sociálnych služieb bezodkladne mimo poradovníka pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb.

(3) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia rozhodne o zaradení do poradovníka, ak v tomto zariadení sociálnych služieb nie je voľné miesto. Rozhodnutie sa doručuje aj príslušnému orgánu, ktorý toto zariadenie zriadil, a príslušnému orgánu, v ktorého obvode má občan trvalý pobyt.

(4) Zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia vedie poradovník podľa poradia, v akom boli tomuto zariadeniu doručené žiadosti občanov o poskytnutie starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb.

(5) Ak občan bez vážneho dôvodu nenastúpi do zariadenia sociálnych služieb, zaradí sa do poradovníka na posledné miesto.

§ 94
Nástup do zariadenia sociálnych služieb

(1) Zariadenie sociálnych služieb písomne oznámi občanovi, jeho zákonnému zástupcovi alebo osobám uvedeným v § 92 ods. 2 deň nástupu do zariadenia sociálnych služieb najmenej týždeň vopred; súčasne občanovi oznámi, ktoré doklady je povinný zariadeniu sociálnych služieb pri nástupe predložiť a ktoré veci si môže vziať do zariadenia sociálnych služieb. Zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil príslušný orgán, môže požiadať obec, v ktorej má občan trvalý pobyt, o súčinnosť pri zabezpečovaní nástupu do zariadenia sociálnych služieb; obec je povinná túto súčinnosť poskytnúť.

(2) Pri poskytovaní starostlivosti v detskom domove alebo pri poskytovaní starostlivosti deťom s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb pre deti príslušný orgán predloží detskému domovu alebo domovu sociálnych služieb pre deti

a) rodný list dieťaťa,

b) právoplatné rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej výchovy alebo rozhodnutie príslušného orgánu o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,

c) dotazník o osobných pomeroch a rodinných pomeroch dieťaťa,

d) potvrdenie o školskom prospechu dieťaťa,

e) posledné vysvedčenie dieťaťa, ktoré plní povinnú školskú dochádzku,

f) preukaz poistenca zdravotnej poisťovne,

g) potvrdenie ošetrujúceho lekára o zdravotnom stave dieťaťa,

h) odporúčanie diagnostického centra.

§ 95
Prerušenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb

(1) Domov sociálnych služieb pre dospelých a domov dôchodcov, v ktorých sa poskytuje starostlivosť celoročne, môžu povoliť prerušenie poskytovania starostlivosti v tomto zariadení sociálnych služieb na žiadosť občana, ktorému sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje, najviac 28 dní v kalendárnom roku, vo výnimočných prípadoch najviac 42 dní v kalendárnom roku.

(2) Domov sociálnych služieb pre deti môže povoliť dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti, s výnimkou dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy, na žiadosť jeho zákonného zástupcu prerušenie poskytovania starostlivosti v tomto domove sociálnych služieb pre deti počas školských prázdnin bez obmedzenia.

(3) Domov sociálnych služieb pre deti so súhlasom riaditeľa školy môže povoliť deťom, ktoré navštevujú školu, prerušenie poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti aj v čase mimo školských prázdnin, najviac v rozsahu 28 dní, ak tým nie je narušený vzdelávací proces. Prerušenie poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb pre deti na dlhší čas môže povoliť len zriaďovateľ domova sociálnych služieb. To neplatí, ak sa v domove sociálnych služieb pre deti poskytuje starostlivosť dieťaťu na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy.

(4) Detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti môže povoliť prerušenie poskytovania starostlivosti dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove alebo v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy, z dôvodu prípravy na povolanie alebo výkonu zamestnania, ako aj z dôvodu návštevy zákonného zástupcu alebo návštevy občana vhodného vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť, a to s predchádzajúcim súhlasom okresného úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa. Detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti písomne oznámi prerušenie poskytovania starostlivosti súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu, okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu občana vhodného vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť.

§ 96
Svojvoľný odchod zo zariadenia sociálnych služieb

(1) Ak dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v detskom domove alebo v domove sociálnych služieb pre deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej výchovy, svojvoľne odíde z týchto zariadení sociálnych služieb, detský domov a domov sociálnych služieb pre deti sú povinné túto skutočnosť oznámiť ihneď po tom, čo sa o tom dozvedia, najbližšiemu útvaru Policajného zboru, súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu, a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa.

(2) Detský domov a domov sociálnych služieb pre deti sú povinné najneskôr do 24 hodín vyzvať občana, u ktorého bolo dieťa uvedené v odseku 1 počas prerušenia poskytovania starostlivosti, aby do 24 hodín od doručenia výzvy zabezpečil návrat dieťaťa do detského domova alebo do domova sociálnych služieb pre deti, ak sa dieťa po uplynutí času prerušenia poskytovania starostlivosti podľa § 95 ods. 2 a 3 nevráti do detského domova alebo domova sociálnych služieb pre deti bez oznámenia vážneho dôvodu občanom, u ktorého dieťa bolo.

(3) Ak občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb a ktorého súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola súdom obmedzená v rozsahu, ktorý mu neumožňuje samostatne rozhodovať o mieste svojho pobytu, svojvoľne odíde zo zariadenia sociálnych služieb, zariadenie sociálnych služieb je povinné túto skutočnosť oznámiť ihneď po tom, čo sa o nej dozvie, opatrovníkovi, najbližšiemu útvaru Policajného zboru a okresnému úradu podľa miesta trvalého pobytu občana.

§ 97
Skončenie poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb

(1) Poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb sa skončí

a) uplynutím času poskytovania starostlivosti,

b) dosiahnutím plnoletosti alebo uplynutím jedného roku po dosiahnutí plnoletosti, ak súd predĺžil ústavnú výchovu,

c) zrušením ústavnej výchovy právoplatným rozhodnutím súdu,

d) rozhodnutím o skončení poskytovania starostlivosti na základe žiadosti občana,

e) rozhodnutím príslušného orgánu podľa odsekov 5 až 7,

f) rozhodnutím príslušného orgánu o skončení poskytovania starostlivosti podľa § 100a ods. 1,

g) smrťou.

(2) Poskytovanie starostlivosti v detskom domove sa skončí aj osamostatnením občana podľa tohto zákona, najneskôr dovŕšením 25 rokov veku.

(3) Ak ústavná výchova splní svoj účel, môže detský domov alebo domov sociálnych služieb pre deti po dohode s príslušným orgánom podať podnet na jej zrušenie.

(4) Dieťa možno pri skončení poskytovania starostlivosti v detskom domove podľa odseku 1 písm. c) odovzdať len zákonnému zástupcovi alebo občanovi, ktorému bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov právoplatným rozhodnutím súdu.

(5) Občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, možno vydať rozhodnutie o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb na základe podnetu príslušného orgánu, ktorý zariadenie zriadil, ak sa zariadenie sociálnych služieb má zrušiť alebo odňať účelu, na ktorý bolo zriadené. V tomto prípade je príslušný orgán, ktorý

zariadenie sociálnych služieb zriadil, povinný zabezpečiť občanovi poskytovanie starostlivosti v inom zariadení sociálnych služieb rovnakého druhu.

(6) Občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, možno vydať rozhodnutie o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb v prípade, ak občan hrubo porušuje dobré mravy, ktoré narúšajú občianske spolužitie v tomto zariadení sociálnych služieb, alebo si neplní svoje povinnosti tým, že neplatí úhradu za poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb za čas dlhší ako tri mesiace, a to aj po písomnej výstrahe o porušovaní občianskeho spolunažívania v zariadení sociálnych služieb, alebo o neplnení si povinnosti o platení úhrady za poskytovanú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(7) V rozhodnutí o skončení poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa odseku 6 sa určí, ku ktorému dňu sa skončí poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb. Príslušný orgán súčasne rozhodne, že občan podľa odseku 6 je povinný opustiť zariadenie sociálnych služieb do 15 dní po zabezpečení základných životných podmienok podľa tohto zákona.

(8) Ak občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, zomrie, postupuje sa podľa osobitného predpisu.[66]) Ak pohreb tohto občana nezabezpečí niekto iný, zabezpečí ho zariadenie sociálnych služieb.

(9) Veci zomretého občana, ktorému sa poskytovala starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, bezodkladne spíše štatutárny orgán alebo ním písomne poverený zamestnanec zariadenia sociálnych služieb za účasti dvoch svedkov a preberie ich do úschovy. Veci zomretého občana uschované v zariadení sociálnych služieb možno vydať iba na základe súhlasu notára alebo súdu a len osobám určeným notárom alebo súdom.

§ 98
Preskúmavanie rozhodnutí súdom

Právoplatné rozhodnutia vo veciach sociálnej pomoci sú preskúmateľné súdom.[67])

SIEDMA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 99
Vznik nároku na sociálnu službu, na dávku sociálnej pomoci, na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie a vznik nároku na ich výplatu

(1) Nárok na sociálnu službu a nárok na poskytovanie sociálnej služby vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o jej poskytovaní. Nárok na dávku sociálnej pomoci, na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie a nárok na výplatu dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o ich priznaní.

(2) Dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie sa prizná a vypláca od začiatku mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o poskytnutie dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie.

(3) Dávka sociálnej pomoci sa poskytne za celý kalendárny mesiac. To platí aj vtedy, ak podmienky nároku na dávku sociálnej pomoci boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca.

(4) Peňažné príspevky na kompenzáciu sa vyplácajú občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím v hotovosti alebo so súhlasom občana s ťažkým zdravotným postihnutím prevodom na účet tohto

občana alebo na účet právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorú určí občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

(5) Peňažný príspevok za opatrovanie sa vypláca fyzickej osobe v hotovosti alebo so súhlasom tohto občana bezhotovostným prevodom na jeho účet vedený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá má sídlo v Slovenskej republike.

(6) Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu o jej poskytovaní, najskôr odo dňa podania žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby.

§ 100
Zánik nároku na dávku sociálnej pomoci, na peňažný príspevok na kompenzáciu a na peňažný príspevok za opatrovanie, ich odňatie, zvýšenie, zníženie a zánik nároku na ich výplatu

(1) Príslušný orgán dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie odníme a ich výplatu zastaví, ak sa

a) zistí, že dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie sa priznali neprávom, alebo

b) dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie nevyužíva na účel, na ktorý sa poskytli.

(2) Príslušný orgán dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie odníme a ich výplatu zastaví alebo dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie zvýši alebo zníži a vypláca ich vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie a na ich výplatu.

(3) Nárok na výplatu dávky sociálnej pomoci, na výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo na výplatu peňažného príspevku za opatrovanie alebo ich častí zaniká, ak tento zákon neustanovuje inak, uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý patrili.

(4) Ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím zanikol nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu, zúčtujú sa sumy toho istého peňažného príspevku na kompenzáciu alebo iného peňažného príspevku na kompenzáciu patriace odo dňa jeho priznania z iného alebo z toho istého peňažného príspevku na kompenzáciu v kalendárnom mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom sa vyplatil peňažný príspevok na kompenzáciu.

(5) Ak príslušný orgán dodatočne zistí, že dávku sociálnej pomoci nepriznal, priznal v nižšej sume alebo priznal vo vyššej sume, ako patrila, alebo priznal od neskoršieho dňa, ako patrila, dávku sociálnej pomoci dodatočne prizná, zvýši, zníži alebo doplatí. Nárok na dodatočné poskytnutie dávky sociálnej pomoci alebo jej časti zaniká uplynutím lehoty troch rokov, ktorá začína plynúť odo dňa, od ktorého dávka sociálnej pomoci alebo jej časť patrila.

§ 100a
Zánik nároku na sociálnu službu, odňatie sociálnej služby a zastavenie jej poskytovania, zníženie, zvýšenie alebo neplatenie úhrady za sociálnu službu

(1) Príslušný orgán, obec, zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia sociálnu službu odníme a zastaví jej poskytovanie, ak

a) zistí, že sociálna služba sa poskytla neprávom, alebo

b) poskytovanie sociálnej služby nie je ďalej účelné.

(2) Príslušný orgán, obec, zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia úhradu za sociálnu službu zníži alebo zvýši, alebo rozhodne o tom, že občan nie je povinný platiť úhradu, alebo poskytne sociálnu službu vo väčšom alebo v menšom rozsahu, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na sociálnu službu alebo na určenie výšky úhrady za sociálnu službu.

(3) Povinnosť platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu alebo časť úhrady a právo na vrátenie zaplatenej úhrady alebo jej časti zaniká, ak tento zákon neustanovuje inak, uplynutím troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o úhrade.

§ 101
Preddavkové poskytovanie dávky sociálnej pomoci

(1) Dávka sociálnej pomoci sa poskytne preddavkovo, ak sa začalo konanie o poskytnutie dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia alebo štátnej sociálnej dávky, konanie o určenie otcovstva, konanie o výživnom alebo konanie o nárokoch z pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu vrátane mzdových nárokov.

(2) Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vydaného v konaní uvedenom v odseku 1 príslušný orgán rozhodne o poskytnutí dávky sociálnej pomoci, pričom zohľadní výšku priznanej dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia alebo štátnej sociálnej dávky, výšku výživného, výšku mzdových nárokov alebo výšku ďalších nárokov z pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu. Príslušný orgán zároveň rozhodne o doplatení dávky sociálnej pomoci alebo o vrátení dávky sociálnej pomoci, ktorá sa poskytla preddavkovo.

(3) Príslušný orgán zúčtuje dávku sociálnej pomoci poskytnutú podľa odseku 1 so štátnou sociálnou dávkou po vzniku nároku na štátnu sociálnu dávku, ktorej platiteľom je príslušný okresný úrad.

§ 102
Osobitný príjemca

(1) Osobitný príjemca na účely tohto zákona je občan alebo právnická osoba, najmä obec určená rozhodnutím príslušného orgánu.

(2) Príslušný orgán určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatou dávky sociálnej pomoci alebo doterajšou výplatou peňažného príspevku na kompenzáciu príjemcovi zrejme nedosiahol alebo nedosiahne účel, na ktorý má dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu slúžiť. Príslušný orgán určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase.

(3) Osobitný príjemca je povinný dávku sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu použiť iba v prospech občana, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu.

(4) Príslušný orgán dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti. Ak si osobitný príjemca neplní svoje povinnosti, príslušný orgán určí iného osobitného príjemcu.

(5) Ak sa dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu vypláca osobitnému príjemcovi, ktorým je právnická osoba, môže sa dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu vyplatiť bezhotovostným prevodom z účtu príslušného orgánu na účet osobitného príjemcu.

Povinnosti a zodpovednosť občanov v oblasti sociálnej pomoci

§ 103

(1) Občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba, dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu, obci alebo zariadeniu sociálnych služieb, ktoré vo veci rozhodli, do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na sociálnu službu, na dávku sociálnej pomoci, na peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na peňažný príspevok za opatrovanie, na ich výšku a výplatu alebo poskytovanie.

(2) Občan je povinný na výzvu príslušného orgánu, obce alebo zariadenia sociálnych služieb osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie sociálnej služby, na poskytovanie dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie, ich výšku alebo výplatu, a to v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný orgán neurčil dlhšiu lehotu. Ak občan nevyhovie výzve v určenej lehote, možno poskytovanie sociálnej služby, výplatu dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie zastaviť, ak bol vo výzve na tento následok upozornený.

(3) Výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo poskytovanie sociálnej služby podmienené nepriaznivým zdravotným stavom možno zastaviť, ak sa občan nepodrobí vyšetreniu zdravotného stavu alebo inému odbornému vyšetreniu.

(4) Občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba, dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný príslušnému orgánu, obci alebo zariadeniu sociálnych služieb, ktoré vo veci rozhodli v lehote uvedenej v odseku 2, oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby, na určenie výšky dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie.

(5) Občan, od ktorého sa požaduje úhrada za poskytnuté sociálne služby podľa § 45, je povinný príslušnému orgánu, obci alebo zariadeniu sociálnych služieb v lehote uvedenej v odseku 2 oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby.

(6) Ak občan, od ktorého sa požaduje úhrada za poskytnuté sociálne služby, neoznámi v lehote uvedenej v odseku 2 výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, neohlási zmeny v ich výške ani zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie úhrady za poskytnuté sociálne služby, príslušný orgán, obec alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia rozhodne o povinnosti tohto občana platiť úhradu za poskytnuté sociálne služby v celom rozsahu.

§ 104

(1) Občan, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, je povinný vrátiť dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec alebo v poskytovanej výške, ak

a) nesplnil niektorú uloženú povinnosť a prijímal dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili,

b) vedome spôsobil, že dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili.

(2) Povinnosť uvedená v odseku 1 platí najmä vtedy, ak občan nesplnil ohlasovaciu povinnosť, dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie vylákal alebo zamlčal niektorú rozhodujúcu skutočnosť.

(3) O povinnosti občana vrátiť dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, alebo ich časť vyplatené neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, rozhoduje príslušný orgán alebo obec. Sumy neprávom prijaté možno zrážať aj z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie. Na zrážky neprávom prijatých súm zo mzdy alebo z iných príjmov sa vzťahujú osobitné predpisy o výkone súdnych rozhodnutí zrážkami zo mzdy alebo zrážkami z iných príjmov.[68])

(4) Nárok na vrátenie dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie vyplatených neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď príslušný orgán túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie vyplatili. Tieto lehoty neplynú počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky sociálnej pomoci, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie.

(5) O povinnosti zaplatiť úhradu za sociálnu službu poskytnutú neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu platia odseky 1 až 4.

(6) Rozhodnutia vydané podľa odsekov 3 a 5 možno vykonať najneskôr do desiatich rokov po uplynutí lehoty ustanovenej na splnenie uloženej povinnosti.

§ 105
Spoločná zodpovednosť štátnych orgánov sociálnej pomoci alebo obcí a občana, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie

Ak štátny orgán sociálnej pomoci alebo obec a občan, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie, spôsobili, že dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytli neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, zodpovedajú za vrátenie neprávom vyplatenej sumy spoločne a nerozdielne a vzájomne sa vyrovnajú podľa miery zavinenia.

Súčinnosť a spolupráca štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb

§ 106

(1) Národný úrad práce, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, ktoré vykonávajú zdravotné poistenie, súdy, ústavy zboru väzenskej a justičnej stráže, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia, daňové úrady a ďalšie orgány štátnej správy a obce sú povinné poskytovať súčinnosť štátnym orgánom sociálnej pomoci a zariadeniam sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, vyhovieť ich žiadostiam a bezplatne im podávať oznámenia a informácie vo veciach poskytovania sociálnej pomoci. Rovnakú povinnosť má

Národný úrad práce, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, ktoré vykonávajú zdravotné poistenie, súdy, ústavy zboru väzenskej a justičnej stráže, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia, daňové úrady a ďalšie orgány štátnej správy aj k obciam, a to v rozsahu, v akom obce poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(2) Zdravotnícke zariadenie je povinné bezplatne pre štátne orgány sociálnej pomoci

a) vyšetriť zdravotný stav občana v konaní o sociálnej službe, v konaní o dávke sociálnej pomoci alebo o peňažnom príspevku na kompenzáciu,

b) poskytovať výpisy zo zdravotnej dokumentácie, umožniť nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie, zapožičať zdravotnú dokumentáciu,

c) podávať lekárske nálezy, posudky, správy o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia,

d) poskytovať ďalšie podklady a údaje, ktoré sú potrebné na rozhodovanie o sociálnej službe, rozhodovanie o dávke sociálnej pomoci alebo na rozhodovanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu.

(3) Výpisy zo zdravotnej dokumentácie a ďalšie podklady a údaje sa poskytujú štátnym orgánom sociálnej pomoci v lehotách určených týmito orgánmi.

(4) Štátne orgány sociálnej pomoci spolupracujú s občianskymi združeniami, cirkvami, náboženskými spoločnosťami a ďalšími právnickými osobami, najmä s obcami a fyzickými osobami vo veciach poskytovania sociálnej pomoci.

§ 107

(1) Poverený zamestnanec príslušného orgánu alebo obce, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je oprávnený

a) navštíviť občana v byte, dieťa v škole a tam, kde trávi voľný čas, a mladistvého aj na pracovisku,

b) požadovať od všetkých zúčastnených právnických osôb a fyzických osôb potrebné informácie a vysvetlenia; právnické osoby a fyzické osoby sú povinné požiadavke povereného zamestnanca vyhovieť.

(2) Poverený zamestnanec príslušného orgánu alebo obce, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel v súvislosti so svojou činnosťou, ak tento zákon neustanovuje inak. Informácie poskytuje iba v prípade, ak by ich zamlčaním hrozilo vážne nebezpečenstvo pre život alebo zdravie občanov alebo ak táto povinnosť vyplýva z osobitných predpisov.[69])

§ 108

(1) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 písm. a) až l) možno zrušiť alebo ich objekty odňať ich účelu len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušného orgánu. Požiadavka súhlasu podľa osobitných predpisov nie je dotknutá.

(2) Zariadenia sociálnych služieb, ktoré prešli do riadenia obce podľa osobitného predpisu,[70]) možno zrušiť alebo objekty zariadenia sociálnych služieb odňať ich účelu len s predchádzajúcim písomným súhlasom príslušného orgánu.

§ 109
Prechod nároku na sociálnu pomoc

(1) Nároky na sociálnu pomoc sa nemôžu postúpiť.

(2) Nárok na sociálnu službu, na dávku sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie zaniká dňom smrti občana, ktorému sa poskytovali.

(3) Ak sa sociálna služba, dávka sociálnej pomoci, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie priznal pred smrťou oprávneného, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa smrti občana, sa nevyplatia a sociálna služba sa neposkytne. To neplatí pri peňažnom príspevku na osobnú asistenciu za činnosti vykonané a nevyúčtované do dňa smrti občana.

(4) Nároky vyplývajúce zo sociálnej pomoci sú predmetom dedičstva, ak to ustanovuje tento zákon.

ÔSMA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Prechodné ustanovenia

§ 110

(1) O žiadostiach o poskytovanie sociálnej starostlivosti, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do dňa účinnosti tohto zákona, sa rozhoduje podľa tohto zákona, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Sociálna starostlivosť, ktorá sa poskytuje podľa doterajších predpisov do dňa účinnosti tohto zákona, sa považuje za sociálnu pomoc podľa tohto zákona. Dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa predpisov platných do 30. júna 1998,[71]) sa poskytujú vo výške, v ktorej patrili do dňa účinnosti tohto zákona, najdlhšie do 31. decembra 1998, ak tento zákon neustanovuje inak. Účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov sa poskytujú vo výške, v ktorej patrili do dňa účinnosti tohto zákona, najdlhšie do 31. decembra 2001, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Ak občan, ktorému sa poskytujú podľa doterajších predpisov dávky sociálnej starostlivosti alebo služby sociálnej starostlivosti s výnimkou ústavnej sociálnej starostlivosti, do 31. decembra 1998 zomrie, postupuje sa podľa tohto zákona.

(4) Ak občan, ktorému sa poskytujú dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, alebo ktorému sa poskytujú služby sociálnej starostlivosti, s výnimkou ústavnej sociálnej starostlivosti, podľa doterajších predpisov do 31. decembra 1998, si podá žiadosť o sociálnu pomoc, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona a zároveň poskytovanie dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelovej peňažnej dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, alebo poskytovanie služby sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov zastaví. Ak sa poskytujú dávky sociálnej starostlivosti, s výnimkou účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, podľa doterajších predpisov a dôjde k zmene v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku sociálnej pomoci do 31. decembra 1998, a príslušný orgán vyzve občana, aby osvedčil skutočnosti na poskytovanie dávky sociálnej pomoci do 31. decembra 1998, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(5) Ak príslušný orgán nepostupoval do 31. decembra 1998 podľa odsekov 3 a 4, rozhodne z vlastného podnetu s účinnosťou od 1. januára 1999 o poskytovaní sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(6) Ak si občan podá v čase od 1. júla 1998 do 30. júna 1999 žiadosť o účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, ktoré sa poskytovali podľa predpisov platných do 30. júna 1998,[71]) rozhoduje sa podľa týchto ustanovení.

(7) Ak občan, ktorému sa poskytujú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa doterajších predpisov od 1. júla 1999 do 31. decembra 2001, si podá žiadosť o sociálnu pomoc, príslušný orgán rozhoduje o sociálnej pomoci podľa tohto zákona a zároveň poskytovanie všetkých účelových peňažných dávok sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov podľa doterajších predpisov zastaví.

(8) Ak príslušný orgán nepostupoval do 31. decembra 2001 podľa odseku 7, rozhodne z vlastného podnetu s účinnosťou od 1. januára 2002 o poskytovaní sociálnej pomoci podľa tohto zákona.

(9) Ústavná sociálna starostlivosť poskytovaná v zariadeniach sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov sa považuje za starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(10) Poradovník na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti vedený podľa doterajších predpisov sa považuje za poradovník čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa tohto zákona. Ak si občan podal žiadosť o umiestnenie do zariadenia sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov a bol zaradený do poradovníka na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti, jeho zaradenie do poradovníka na umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti sa považuje za zaradenie do poradovníka čakateľov na poskytovanie starostlivosti v zariadení sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(11) Občan umiestnený do zariadenia sociálnej starostlivosti podľa doterajších predpisov sa považuje za občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb podľa tohto zákona.

(12) Občan uvedený v odseku 11, ktorý platí úhradu za ústavnú sociálnu starostlivosť podľa doterajších predpisov, platí túto úhradu do 31. decembra 1998. Príslušný orgán rozhodne o úhrade podľa tohto zákona s účinnosťou od 1. januára 1999.

(13) Domov-penzión pre dôchodcov zriadený pred účinnosťou tohto zákona sa považuje za domov dôchodcov podľa tohto zákona odo dňa, keď počet občanov, ktorým sa poskytuje starostlivosť zodpovedajúca charakteru domovu-penziónu pre dôchodcov, sa zníži pod 25 % celkového počtu občanov, ktorým sa poskytuje v tomto zariadení starostlivosť. Starostlivosť v domove-penzióne pre dôchodcov, ktorá sa začala poskytovať pred dňom účinnosti tohto zákona, sa považuje za starostlivosť podľa doterajších predpisov.

(14) Občan, ktorý platí úhradu za starostlivosť v domove-penzióne pre dôchodcov podľa doterajších predpisov, platí túto úhradu do 31. decembra 1998. Na úhradu od 1. januára 1999 sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o úhrade za starostlivosť v domove dôchodcov; príslušný orgán pritom prihliada na rozsah poskytovanej starostlivosti.

§ 110a

Domov-penzión pre dôchodcov zriadený obcou pred 1. júlom 1998 sa považuje za domov-penzión pre dôchodcov zriadený podľa tohto zákona.

§ 110b

Orgány, ktoré podľa osobitných predpisov[72]) poskytujú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, vyplácajú účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov do 31. decembra 2001, ak si občan nepodá žiadosť o sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

§ 110c

V konaní o dávke sociálnej pomoci začatom pred 1. januárom 2001 sa postupuje podľa predpisov platných do 31. decembra 2000.

§ 110d

O žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu, o ktorých príslušný orgán nerozhodol do 31. decembra 2000, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. januára 2001. Na žiadosti o vydanie posudku podľa § 92a, ktoré neboli vybavené do 31. decembra 2000, sa vzťahujú platné predpisy pred 1. januárom 2001.

§ 110e

Ak posudok vydaný do 31. decembra 2000 nemôže byť podkladom pre rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu z dôvodu, že nezohľadňuje zmeny ustanovené po 1. januári 2001, príslušný orgán vydá posudok podľa zákona platného od 1. januára 2001.

§ 110f

Ak bol peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý pred 1. januárom 2001, občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku, ak osobné motorové vozidlo predá alebo vyradí z evidencie motorových vozidiel v období po uplynutí päťročnej lehoty platnej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2000.

§ 110g

Úhrn poskytnutých peňažných príspevkov ustanovený v § 63 ods. 9 sa vzťahuje aj na peňažné príspevky na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, ktoré boli občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím priznané právoplatným rozhodnutím pred 1. januárom 2001.

§ 111

(1) Právnické osoby s výnimkou obcí a fyzické osoby poskytujú sociálne služby do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov. Príspevok na úhradu nákladov na sociálne služby sa poskytuje právnickým osobám a fyzickým osobám, ktoré poskytujú sociálne služby, do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov.

(2) Právnické osoby s výnimkou obcí a fyzické osoby, ktoré poskytujú sociálne služby do 30. júna 1999 podľa doterajších predpisov a majú záujem poskytovať sociálne služby podľa tohto zákona, podajú písomnú žiadosť o registráciu podľa tohto zákona do 30. júna 1999. Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby príslušnému orgánu do 30. júna 1999 písomne oznamujú skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4 a pripájajú doklady uvedené v § 74 ods. 6.

§ 112

(1) Za dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím podľa tohto zákona sa do 31. decembra 2001 považuje dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa, ktoré vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť podľa doterajších predpisov.

(2) Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa tohto zákona sa do 31. decembra 2001 považuje ťažko zdravotne postihnutý občan podľa doterajších predpisov s výnimkou ťažko zdravotne postihnutého občana, ktorý si podal žiadosť o sociálne služby a peňažné príspevky na kompenzáciu podľa tohto zákona.

(3) Preukazy vydané ťažko zdravotne postihnutým občanom podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti do 31. decembra 2001, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím nie je vydaný preukaz podľa tohto zákona. Na základe týchto preukazov sa poskytujú mimoriadne výhody podľa doterajších predpisov.

(4) Kde sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa

a) „sociálna starostlivosť“, rozumie sa tým „sociálna pomoc“,

b) „dávka sociálnej starostlivosti“, rozumie sa tým „dávka sociálnej pomoci a peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia“,

c) „účelové peňažné dávky sociálnej starostlivosti pre ťažko zdravotne postihnutých občanov“, rozumie sa tým „peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia“,

d) „služby sociálnej starostlivosti“, rozumejú sa tým „sociálne služby“,

e) „sociálne služby poskytované právnickými osobami alebo fyzickými osobami“, rozumejú sa tým „sociálne služby poskytované neštátnymi subjektmi“,

f) „zariadenie sociálnej starostlivosti“, rozumie sa tým „zariadenie sociálnych služieb“,

g) „osobná starostlivosť o blízku osobu, ktorá je prevažne alebo úplne bezvládna, a osobná celodenná a riadna starostlivosť o blízku osobu, ak táto nebola umiestnená v ústave sociálnej starostlivosti alebo obdobnom zdravotníckom zariadení“, rozumie sa tým „opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2“.

§ 112a

Do lehoty uvedenej v § 7 ods. 6 písm. d) sa započítava obdobie od 1. júla 1998 do 30. júna 1999, ak občan bol v tomto období v evidencii nezamestnaných na príslušnom okresnom úrade práce.

§ 113
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. § 100 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine,

2. § 73 až 74a, § 86, § 87, § 90 až 93, § 96a a § 119 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 1/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 137/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.,

   3.§ 1 ods. 3 písm. c), § 2 ods. 1 písm. d) až f) a ods. 4, § 15 písm. l), § 17 písm. c) až e), písm. g) až ch), § 18, § 20 písm. a) prvý bod až piaty bod a siedmy bod a ôsmy bod, písm. b) druhý

bod a tretí bod, písm. c) až g), § 21 až 23b, § 24 písm. a) prvý bod a z druhého bodu slová „o jednorazových peňažných dávkach a vecných dávkach nezaopatreným deťom, rodičom nezaopatrených detí a tehotným ženám a o príspevku na rekreáciu detí dôchodcov“, písm. b) až f), písm. g) druhý bod a tretí bod a písm. h), § 25 písm. a) až g) a ch), § 26 až 28, § 30, § 31, § 34 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, § 35 ods. 1, § 36 ods. 2, § 39 písm. b) až g), písm. j) až l) zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 301/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.,

4. zákon Slovenskej národnej rady č. 135/1992 Zb. o poskytovaní sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami,
5. poradové čísla 141 až 152 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
6. § 12 zákona č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti,
7. § 11 až 28, § 31, § 31a, § 37 až 52, § 54, § 56 až 59, § 61 až 64, § 66 až 68, § 70 až 73, § 76 až 82, § 84 až 87, § 89 až 100, § 102 až 108, § 112 až 119, § 122, § 122a, § 125 až 136 a prílohy č. 1 až 9 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky č. 145/1990 Zb., vyhlášky č. 273/1990 Zb., vyhlášky č. 319/1990 Zb., vyhlášky č. 353/1990 Zb., vyhlášky č. 590/1990 Zb. a vyhlášky č. 259/1992 Zb.,
8. vyhláška Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 272/1990 Zb. o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti v znení vyhlášky č. 354/1990 Zb., vyhlášky č. 443/1991 Zb., vyhlášky č. 214/1994 Z. z. a vyhlášky č. 63/1995 Z. z.,
9. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 111/1992 Zb. o úhrade nákladov za ubytovanie a základnú starostlivosť v domovoch-penziónoch pre dôchodcov v znení vyhlášky č. 215/1994 Z. z., vyhlášky č. 64/1995 Z. z. a vyhlášky č. 234/1995 Z. z.,
10. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 381/1992 Zb., ktorou sa upravujú podmienky poskytovania príspevku na úhradu nákladov za sociálne služby poskytované právnickými a fyzickými osobami,
11. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 558/1992 Zb. o predpoklade osobitnej odbornej spôsobilosti v ústavoch sociálnej starostlivosti,
12. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 243/1993 Z. z. o sociálnej odkázanosti,
13. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 284/1994 Z. z. o rozsahu a bližších podmienkach poskytovania služieb v domovoch pre matky s deťmi,
14. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 304/1994 Z. z. o rozsahu a bližších podmienkach poskytovania služieb v ústavoch sociálnej starostlivosti, o úhrade za služby a o vreckovom v znení vyhlášky č. 45/1996 Z. z.

§ 114
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 1998 s výnimkou § 17, § 49 až 64, § 68 písm. e) druhého bodu a § 72 až 88, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 1999.

Zákon č. 389/1998 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, t. j. 23. decembra 1998.

Zákon č. 155/1999 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení zákona č. 389/1998 Z. z. nadobudol účinnosť 1. júla 1999. Tento zákon v čl. II zrušil § 16

písm. a) šiesty bod a písm. b) piaty bod zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia.

Zákon č. 450/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov nadobudol účinnosť 1. januára 2001 okrem § 86 ods. 3, ktorý nadobúda účinnosť 1. júla 2001.

Jozef Migaš v. r.

Príloha č. 1
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím

1. Nevyhnutné životné úkony sú:
   a) bežné úkony osobnej hygieny vrátane holenia, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri presune na vozík, na lôžko, pomoc pri použití WC,
   b) kúpanie vrátane umytia vlasov,
   c) donáška obeda, dovoz obeda alebo iného teplého jedla, pomoc pri podávaní jedla a pri pití,
   d) starostlivosť a výchova nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie,
   e) dohľad.
2. Nevyhnutné práce v domácnosti sú:
   a) donáška uhlia, donáška dreva, vynesenie popola, donáška vody, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie,
   b) nákup a ďalšie nevyhnutné činnosti súvisiace s prevádzkou domácnosti,
   c) práce spojené s udržiavaním domácnosti,
   d) príprava a varenie raňajok, obeda, prípadne olovrantu alebo večere,
   e) pranie osobnej bielizne, žehlenie osobnej bielizne a ostatnej bielizne.
3. Kontakt so spoločenským prostredím sa zabezpečuje
   a) sprievodom

1. na lekárske vyšetrenie,
2. na vybavenie úradných záležitostí,
3. do školy, zo školy, do zamestnania a zo zamestnania,
4. na kultúrne podujatia, na televýchovné podujatia a na iné verejné podujatia,

   b) tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby

1. pri lekárskom vyšetrení,
2. pri vybavovaní úradných záležitostí,

   c) predčítaním pre nevidiacich pri vybavovaní úradných záležitostí.

Príloha č. 2
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Zdravotné postihnutia odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v domove sociálnych služieb

I. TELESNÉ POSTIHNUTIA

A. Nervový systém

1. Cievne ochorenia mozgu, intrakraniálna aneuryzma, stavy po subarachnoidálnom krvácaní, ložiskovej ischémii mozgu, intracerebrálnej hemorágii
2. Zápalové ochorenia mozgu, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy, polyneuropatie
3. Roztrúsená mozgovomiechová skleróza
4. Epilepsia
5. Narkolepsia, hypersomnia
6. Parkinsonova choroba
7. Koordinačné poruchy a poruchy rovnováhy
8. Poruchy osobnosti, správania, intelektu a komunikácie následkom dysfunkcie mozgu (napr. demencie rôzneho typu a etiológie, psychoorganický syndróm)
   a) ľahká forma
   b) stredne ťažká forma
9. Čiastočné a úplné mozgové obrny pyramídového a extrapyramídového pôvodu
   a) monoplégia
   b) hemiplégia
   c) paraplégia
   d) kvadruplégia
   e) monoparéza
   f) hemiparéza
   g) paraparéza
   h) kvadruparéza
10. Nádory lebkovej dutiny a miechového kanála
    a) stav po operácii, počas onkologického liečenia do dvoch rokov
    b) po stabilizácii s miernym reziduálnym nálezom
11. Poškodenie miechy
    a) monoplégia
    b) hemiplégia
    c) paraplégia
    d) kvadruplégia
    e) monoparéza
    f) hemiparéza
    g) paraparéza
    h) kvadruparéza
    i) poruchy vyprázdňovania močového mechúra a konečníka ako následok poškodenia chrbtice a miechy

B. Pohybový a podporný aparát

1. Poruchy chrbtice
   a) zlomeniny tela stavca, spondylolistéza I. a II. stupňa, vrodené chyby a deformácie, stavy po operáciách s ľahkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice
   b) degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami dráždenia nervov a svalov s poruchou svalového korzetu stredného stupňa so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice
   c) ostatné postihnutia chrbtice s ťažkým stupňom poruchy funkcie (napr. skoliózy II. až IV. stupňa) chrbtice s výraznou deformitou hrudníka s prihliadnutím na stupeň kardiopulmonálnej insuficiencie chronického charakteru, spondylolistézy III. a IV. stupňa a pod.
   d) stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, rozsiahle degeneratívne zmeny III. a IV. stupňa s ťažkými poruchami funkcie (recidivujúcimi chronickými iritáciami nervov až radikulopatiami s motorickým deficitom na periférii trvalého charakteru, insuficiencia svalového korzetu)
2. Scheurmannova choroba s trvalou staticko-dynamickou poruchou funkcie
3. Spondylartritída ankylozujúca – Bechterevova choroba
4. Artropatia, zápalové reumatické ochorenia a mimokĺbový reumatizmus, iné choroby kostí, chrupiek vnútornej výstelky kĺbu a šliach
5. Osteoporóza, osteomalácia, osteopatia, ťažká forma so zvýšenou lomivosťou kostí s výrazným obmedzením pohyblivosti
6. Chronická osteomyelitída
   a) rozsiahlejší proces, častá alebo trvalá sekrécia z fistuly
   b) s trvalým poškodením po zápalovom procese
7. Stavy po úrazoch panvy
8. Malígne nádory svalov, kostí a kĺbov
   a) stavy po operáciách pri prebiehajúcom onkologickom liečení
   b) stavy po stabilizácii zdravotného stavu
9. Svalové ochorenia (myopatie, kongenitálne, progresívne svalové dystrofie, zápalové myozitídy, polyomyozitídy a pod., metabolické a endokrinné)

C. Postihnutie končatín

1. Strata oboch horných končatín
2. Úplná strata jednej hornej a jednej dolnej končatiny
3. Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo s veľmi krátkym kýpťom ramena
4. Strata jednej hornej končatiny v ramene alebo v lakťovom kĺbe
5. Strata jednej hornej končatiny v predlaktí
6. Strata jednej ruky (celej)
7. Strata všetkých piatich prstov jednej ruky alebo iná strata úchopovej schopnosti jednej ruky
8. Strata všetkých desiatich prstov na rukách
9. Stuhnutie v ramennom pletenci alebo porušenie pohyblivosti ramenného pletenca ťažkého stupňa
10. Nervové poškodenie hornej končatiny
    a) plexus brachialis (poškodenie kraniálnej časti alebo poškodenie kaudálnej časti)
    b) nervus medianus (poškodenie proximálnej časti alebo poškodenie distálnej časti)

c) nervus radialis a nervus axillaris

d) nervus radialis a nervus ulnaris

e) nervus radialis a nervus medianus

f) nervus ulnaris a nervus medianus

g) nervus radialis, nervus ulnaris a nervus medianus v oblasti predlaktia

11. Strata oboch dolných končatín v stehne
12. Strata jednej dolnej končatiny v stehne a jednej dolnej končatiny v predkolení s krátkymi amputačnými
kýpťami s výrazne zníženou funkciou amputačného kýpťa
13. Úplná strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny
14. Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym amputačným kýpťom
15. Strata jednej dolnej končatiny v stehne až po kolenný kĺb
16. Strata jednej dolnej končatiny v predkolení s dostatočnou funkciou kýpťa a kĺbu
17. Strata oboch dolných končatín v predkolení
18. Stuhnutie oboch bedrových kĺbov
19. Stuhnutie jedného bedrového kĺbu
20. Obmedzenie pohyblivosti bedrových kĺbov

a) stredný stupeň

b) ťažký stupeň (jednostranný alebo obojstranný)

21. Vrodená luxácia bedrových kĺbov počas liečby
22. Stavy po operáciách bedrového kĺbu s reziduálnou poruchou funkcie

a) stredný stupeň

b) ťažký stupeň

23. Stavy po vykonanej endoprotéze bedrového kĺbu alebo kolenného kĺbu

a) jednostranná

b) obojstranná

24. Pseudoartróza krčka stehennej kosti

a) stabilná

b) instabilná

25. Pseudoartróza stehennej kosti

a) stabilná

b) instabilná

26. Aseptická nekróza
Perthesova choroba v aktívnom štádiu
27. Stuhnutie jedného kolenného kĺbu v nepriaznivom postavení
28. Stuhnutie oboch kolenných kĺbov
29. Uvoľnenie väzivového aparátu kolena
30. Stav po zlomenine jabĺčka s poruchou funkcie kĺbu
31. Obmedzenie funkcie v kolennom kĺbe (extenzia – flexia)

a) stredný stupeň

b) ťažký stupeň

32. Pseudoartróza kostí predkolenia (instabilná)

33. Stuhnutie horného členkového kĺbu alebo stuhnutie dolného členkového kĺbu (nepriaznivé postavenie)
34. Ťažký stupeň obmedzenia funkcie členku
35. Pes equinovarus vrodený
36. Ostatné deformity nohy s poruchou statiky a dynamiky nohy pri polohe stojmo a pri chôdzi stredného a ťažšieho stupňa
37. Nervové výpady dolných končatín
    a) plexus lumbosacralis
    b) nervus femoralis
    c) nervus cutaneus femoralis
    d) nervus ischiadicus (proximálna časť alebo distálna časť)
    e) nervus peronaeus communis (nervus fibularis – profundus, superficialis)
    f) nervus tibialis
38. Úplná nefunkčnosť jednej dolnej končatiny

D. Ochorenie močových ciest
1. Inkontinencia moču (úplná)
2. Anomálie so stredne ťažkým až ťažkým postihnutím funkcie a telesnej výkonnosti
3. Vrodené chyby uropoetického systému s anomálnym vyústením, rázštepové chyby u detí

E. Hlava a tvár
1. Stavy po kraniocerebrálnej traume (s pomliaždením mozgu, s intrakraniálnym krvácaním) s trvalými poruchami v neurologickej, psychiatrickej, psychologickej a v zmyslovej oblasti
    a) poruchy stredného stupňa
    b) poruchy ťažkého stupňa
2. Zohyzďujúce znetvorenie tváre, ťažké deformity kostných a mäkkých častí tváre ovplyvňujúcich mimiku, artikuláciu, žuvanie a pod.

Ďalšie telesné postihnutia porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

II. DUŠEVNÉ PORUCHY A PORUCHY SPRÁVANIA
1. Poruchy duševného vývoja detí
    a) ľahké formy
    b) stredne ťažké formy
    c) ťažké formy
    d) osobitné duševné poruchy (napr. autizmus)
2. Poruchy osobnosti a správania u dospelých, mierne narušenie sociálnej prispôsobivosti
3. Mentálna retardácia
    a) ľahká mentálna retardácia IQ 50–69
    b) stredná mentálna retardácia IQ 35–49
    c) ťažká mentálna retardácia IQ 20–34
    d) hlboká mentálna retardácia IQ pod 20
4. Chronické formy psychotických porúch
5. Neurotické stresové a somatoformné poruchy
    a) ľahké formy

b) stredne ťažké formy

Ďalšie duševné poruchy a poruchy správania porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

III. ZMYSLOVÉ POSTIHNUTIA

A. Zrak

1. Úplná slepota oboch očí
2. Praktická slepota oboch očí
3. Slabozrakosť (V 3/60 – 1/60)
4. Slabozrakosť (V 6/60 – 3/60)
5. Výpady zorného poľa (úplné, polovičné a kvadrantové)
   a) homonymná hemianopsia
   b) bitemporálna hemianopsia
   c) binasálna hemianopsia
   d) homonymný horný kvadrant
   e) homonymný dolný kvadrant
   f) výpad zorného poľa (laterálne) pri strate alebo slepote druhého oka
6. Koncentrické zúženie zorného poľa
   a) koncentrické zúženie zorného poľa na 5o centrálne pri normálnom zornom poli druhého oka
   b) obojstranné zníženie zorného poľa na 30o od centra
7. Koncentrické zúženie zorného poľa pri strate druhého oka na
   a) 50o od centra
   b) 30o od centra
   c) 10o až 5o od centra
8. Strata šošovky jedného oka pri slepote alebo strate druhého oka
9. Odstránenie oka pre zhubný nádor po stabilizácii zdravotného stavu

B. Sluch a poruchy ústroja rovnováhy

1. Obojstranná praktická hluchota
2. Obojstranná úplná hluchota
3. Obojstranná ťažká nedoslýchavosť u dospelých
4. Poruchy rovnováhy, objektivizovateľné poruchy vestibulárneho ústroja
   a) stredne ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)
   b) ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)
   c) neschopnosť stáť a chodiť

Ďalšie zmyslové postihnutia porovnateľné s uvedenými zdravotnými postihnutiami

Príloha č. 3
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Duševné poruchy odôvodňujúce poskytovanie starostlivosti v zariadení chráneného bývania

1. Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi
2. Afektívne poruchy
3. Poruchy osobnosti, chronifikované poruchy, neurotické poruchy a organické duševné poruchy
4. Špecifické poruchy osobnosti dospelých
5. Mentálna retardácia
   a) ľahká mentálna retardácia
   b) stredná mentálna retardácia
   c) ťažká mentálna retardácia

Ďalšie duševné poruchy porovnateľné s poruchami uvedenými v prvom až v piatom bode

Príloha č. 4
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Miera funkčnej poruchy podľa druhov zdravotných postihnutí

I. Infekčné a parazitárne choroby

Druh zdravotného postihnutia			Miera funkčnej poruchy v %
1. Tuberkulóza			
	1.1.	dýchacích ústrojov	
		a) počas aktivity ochorenia	40
		b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami	50-70
	1.2.	iných orgánov a systémov	
		a) počas aktivity ochorenia	40
		b) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami	50-70
2. Infekčné a parazitárne choroby s následkami			
	2.1.	ľahké poruchy funkcie niektorých orgánov a systémov	10-20
	2.2.	stredne ťažké formy s recidívou alebo trvalé aktívne so znížením výkonnosti funkcie orgánu	30-40
	2.3.	ťažké formy liečbou neovplyvniteľné, chronické stavy s ťažkou poruchou funkcie orgánu a s ťažkým obmedzením výkonnosti	50-70
3. AIDS			
	3.1.	zistenie HIV-infekcie bez klinických príznakov	0
	3.2.	syndróm lymfadenopatie	
		a) ľahká alterácia celkového stavu	30
		b) stredne ťažká alterácia celkového stavu a výkonnosti	50-60
		c) ťažká alterácia celkového stavu (rozvinutie choroby, terminálna fáza, ťažké infekčné komplikácie)	80-100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa funkčného postihnutia chorého orgánu a celkového stavu organizmu.

II. Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1. Málokrvnosť, nedostatok hemoglobínu (zhubná, hemolytická, panmyelopatia a pod.)			
	a)	mierne prejavy	0-10
	b)	stredne ťažké prejavy	20-40
	c)	ťažké prejavy (s trvalou potrebou transfúzie a imunosupresívnej liečby s obmedzením výkonnosti)	50-80
2. Poruchy zrážanlivosti a iné stavy krvácania			

	a)	ľahká forma	10-20
	b)	stredne ťažká forma (s občasným krvácaním do kĺbov)	30-50
	c)	ťažká forma (s častým krvácaním do kĺbov so sekundárnymi artrotickými zmenami)	70-90
3. Strata sleziny			
	a)	u detí do 15 rokov (bez krvného ochorenia)	20
	b)	u dospelých	10
4. Chronická lymfatická leukémia (lymfadenóza) a ostatné typy non-Hodgkinovho lymfómu			
	a)	s ľahkými prejavmi (bez známok progresie)	20-30
	b)	so stredne ťažkými prejavmi	
		ba) do troch rokov liečby	50
		bb) po troch rokoch liečby	30-40
	c)	s ťažkými prejavmi (ťažká anémia, trombocytopénia a pod.)	80-100
5. Plazmocytóm (myelóm)			
	a)	s ľahkými prejavmi (bez známok progresie)	20-30
	b)	so stredne ťažkými prejavmi	30-50
	c)	s ťažkými prejavmi (málokrvnosť, poruchy funkcie obličiek, osteolýza, bolesti)	80-100
6. Hodgkinov lymfóm (lymfogranulóm)			
	a)	štádium I. - III.A	
		aa) počas dlhodobej liečby (viac ako šesť mesiacov) do skončenia liečby	50-70
		ab) v plnej remisii (po troch rokoch)	40
	b)	štádium III.B - IV.	
		ba) do skončenia liečby	70-80
		bb) v plnej remisii (po troch rokoch)	50
7. Chronická myeloidná leukémia (myelóza)			
	a)	chronická fáza v liečbe, s prejavmi na celkový stav	40-60
	b)	akútne zhoršenie	70-100
8. Chronické myeloproliferačné ochorenia ostatné (polycytémia vera, esenciálna trombocytopénia, osteomyeloskleróza a pod.)			
	a)	ľahká forma	20-30
	b)	stredne ťažká forma	30-40
	c)	ťažká forma	80-100
9. Akútna leukémia a difúzny non-Hodgkinov lymfóm (tiež v remisii)			80-100
	a)	u detí až do skončenia liečby	100
	b)	pri prípadnej remisii trvajúcej päť rokov	50-60
10. Ostatné chronické krvné choroby			
	a)	bez zjavných prejavov	10
	b)	s miernymi prejavmi	20-40
	c)	s ťažkými prejavmi	50-80
11. Niektoré poruchy mechanizmu imunity			

	a)	ťažké imunodeficity s rozsiahlymi a opakovanými infekčnými komplikáciami, rezistentné na liečbu a vyvolávajúce ťažké obmedzenie výkonnosti	50-80
	b)	typ protilátkový, bunkový, fagocytárny a komplementárny	20-40

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti hematologických zmien, pôsobenia na iné orgány a na celkový zdravotný stav.

III. Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Poruchy funkcie štítnej žľazy		
	1.1.	hyperfunkcia	
		a) ľahký stupeň (vegetatívne prejavy)	0-10
		b) stredný stupeň (s pretrvávajúcou tachykardiou, značná strata na hmotnosti a pod.)	20-30
		c) ťažký stupeň (výrazné schudnutie, tyreotoxické srdce, psychické a očné poruchy)	40-50
	1.2.	hypofunkcia nedostatočne kompenzovaná liečbou	20-30
2.	Zhubný nádor štítnej žľazy		
	a) včasné odstránenie v štádiu T1-2 NOMO		30-50
	b) v priebehu onkologickej liečby alebo neliečiteľné formy		80-100
	c) po stabilizácii (do piatich rokov)		20-40
3.	Stav po strumektómii pre nezhubné ochorenie uspokojivo kompenzované liečbou		0-10
4.	Tetanický syndróm ťažkého stupňa (výskyt častých závažných záchvatov)		20
5. Chronická nedostatočnosť kôry nadobličiek (Addisonova choroba)			
	a)	dobre kompenzovaná liečbou	20
	b)	stredne ťažká forma (začínajúca adynamia, chudnutie, zníženie výkonnosti)	30-40
	c)	ťažká forma (s výraznou adynamiou, chudnutím, s opakovanými krízami a podstatným znížením výkonnosti)	50-70
6. Zvýšená funkcia kôry nadobličiek (Cushingov syndróm, Connov syndróm, renogenitálny syndróm)			
	a)	s komplikáciami na rôznych orgánových systémoch, prejavy svalovej slabosti	20-30
	b)	iatrogénny Cushingov syndróm	10
7. Nádory nadobličiek vrátane stavov po odstránení nádorov			
	a)	v priebehu onkologického liečenia alebo neliečiteľné formy	80-100
	b)	po stabilizácii zdravotného stavu (po dvoch rokoch)	40

8. Poruchy hypotalamo-hypofyzárneho systému		
a)	dobre kompenzované liečbou	20
b)	závažné prejavy na ostatných orgánoch s obmedzením výkonnosti	40-50
9. Nádory podmozgovej žľazy		
a)	v priebehu onkologického liečenia	80
b)	po stabilizácii (po dvoch rokoch) podľa ovplyvnenia celkového stavu	40
10. Cukrovka		
a)	kompenzovateľná perorálnou liečbou a diétou alebo kompenzovateľná inzulínom a diétou bez komplikácií	30-50
b)	ťažko kompenzovateľná inzulínom alebo cukrovka detského veku	50-60
c)	chronické komplikácie cukrovky (diabetická angiopatia, neuropatia, diabetická noha)	60-70
11. Fenylketonúria		
a)	u detí bez prejavov poškodenia mozgu do 18. roku veku	50
b)	u dospelých bez prejavov poškodenia mozgu počas trvania liečby diétou	30-50
12. Mukoviscidóza (cystická fibróza)		
a)	bez komplikácií	20-30
b)	s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi mierneho stupňa (telesný vývoj zodpovedá veku)	30-50
c)	s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi so zníženou telesnou výkonnosťou	40-60
d)	s pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi ťažkého stupňa s výrazne oneskoreným telesným vývojom	60-90

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa závažnosti vlastnej choroby s prihliadnutím na sekundárne zmeny, komplikácie (odchýlky laboratórnych hodnôt od normy sa nehodnotia).

Miera funkčnej poruchy pri poruchách metabolizmu tukov, dne a alimentárnej tučnote sa určí podľa závažnosti komplikácií jednotlivých orgánových systémov.

IV. Duševné poruchy a poruchy správania

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Poruchy psychického vývoja detí		
	a)	ľahké formy	10-20
	b)	stredne ťažké formy	30-40
	c)	ťažké formy	50-80
	d)	zvláštne psychické poruchy a pervazívne vývinové poruchy (napr. autizmus)	60-100
2.	Poruchy osobnosti a správania u dospelých		
	a)	mierne narušenie sociálnej prispôsobivosti	20
	b)	ťažké narušenie sociálnej prispôsobivosti	50
3.	Mentálna retardácia		
	a)	ľahká mentálna retardácia IQ 50-69	
		1. horné pásmo	20-30
		2. stredné pásmo	30-40
		3. dolné pásmo	40-50
	b)	stredná mentálna retardácia IQ 35-49	50-60
	c)	ťažká mentálna retardácia IQ 20-34	80-90
	d)	hlboká mentálna retardácia IQ pod 20	100
	e)	geneticky podmienená mentálna retardácia s multiorgánovým postihnutím podlá klinického stavu (napr. Morbus Down)	50-100
4.	Afektívne poruchy nálady (manické, depresívne, periodické)		
	a)	ľahké formy	20
	b)	stredne ťažké formy	30
	c)	ťažké formy	60
5.	Neurotické stresové a somatoformné poruchy		
	a)	ľahké formy	10
	b)	stredne ťažké formy	20-40
	c)	ťažké formy (obsedantné neurózy)	50-60
6.	Schizofrénia, schizotypové poruchy, poruchy s bludmi a halucináciami		
	a)	ľahké formy	20
	b)	stredne ťažké formy	50-60
	c)	ťažké formy	90
7.	Alkoholizmus		
	a)	alkoholizmus I. a II. fáza	0-10
	b)	alkoholizmus III. a IV. fáza	40-50
8.	Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené psychoaktívnymi látkami		
	a)	ľahká forma	0-10
	b)	stredne ťažká forma (do dvoch rokov od začiatku postihnutia)	30
	c)	ťažká forma	60-70

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu zdravotného postihnutia, výskytu atakov, psychiatrického a psychologického nálezu, podľa narušenia sociálneho života, narušenia orientácie, intelektu, pamäti, myslenia, správania, emotivity, afektivity a pri úplnom rozpade osobnosti s trvalým dozorom sociability sa určia maximálne hodnoty miery funkčnej poruchy.

V. Nervový systém (Poškodenie mozgu a miechy)

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Cievne ochorenia mozgu, vnútrolebková vydutina, stavy po vnútrolebkovom krvácaní, ložiskovej nedokrvenosti mozgu		
	a)	ľahká forma	20
	b)	stredne ťažká forma	40-60
	c)	ťažká forma	70-90
2.	Zápalové ochorenia mozgu, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy, polyneuropatia a detská obrna		
	a)	ľahká forma	20-30
	b)	stredne ťažká forma	40-60
	c)	ťažká forma	70-90
3.	Roztrúsená mozgovomiechová skleróza		
	a)	ľahká forma (s monoparézou, očné príznaky) - Kurtského škála 1-2	20-40
	b)	stredne ťažká forma - Kurtského škála do 4	40-60
	c)	ťažká forma (triparéza a kvadruparéza) - Kurtského škála nad 4	70-100
4.	Epilepsia		
	a)	veľmi zriedkavé veľké záchvaty s pauzami dlhšími ako jeden rok, malé záchvaty s pauzami mesiacov	20
	b)	zriedkavé veľké záchvaty s pauzami mesiacov, malé záchvaty s pauzami týždňov	30-40
	c)	stredne časté veľké záchvaty s pauzami týždňov, malé záchvaty s pauzami dní	40-50
	d)	časté veľké záchvaty týždenne alebo séria generalizovaných záchvatov, alebo malé záchvaty denne	50-60
5.	Narkolepsia, hypersomnia		
	a)	ojedinelé záchvaty	10
	b)	stredne časté záchvaty	20
	c)	veľmi časté záchvaty s obmedzením výkonnosti	30
6.	Migréna		
	a)	ľahká forma	0
	b)	stredne ťažká forma	10
	c)	ťažká forma so silne vyjadrenými sprievodnými prejavmi spravidla jedenkrát týždenne	20

7.	Neuralgia troj klaného nervu		
	a)	ľahká forma	10
	b)	stredne ťažká forma	20
	c)	ťažká forma so silnou bolesťou (pri neúspešnej konzervatívnej liečbe)	40-60
8.	Periférna obrna lícneho nervu		
	a)	jednostranná, úplná obrna	20-30
	b)	obojstranná kompletná obrna so závažnými trvalými komplikáciami	40-60
9.	Parkinsonova choroba		
	a)	ľahká forma (ojedinelé mimovoľne pohyby)	20
	b)	stredne ťažká forma	40-60
	c)	ťažká forma (tremor, rigidita, bradykinéza)	60-80
10.	Centrálne vegetatívne poruchy (závraty, poruchy spánku, vazomotorické poruchy, úporné bolesti hlavy)		
	a)	ľahká forma	10
	b)	stredne ťažká forma (s ojedinelými synkopami)	20
	c)	poruchy s častejšími záchvatmi a s dôsledkami na celkový stav	30
11.	Koordinačné poruchy a poruchy rovnováhy		
	a)	ľahká forma	10-20
	b)	stredne ťažká forma (postihnutie oboch končatín)	40-60
	c)	ťažká forma (s nemožnosťou samostatného pohybu)	80-90
12.	Poruchy osobnosti, správania, intelektu a komunikácie následkom dysfunkcie mozgu (napr. demencie rôzneho typu a etiológie, organický psychosyndróm)		
	a)	ľahká forma	20
	b)	stredne ťažká forma	40-60
	c)	ťažká forma	80-100
13.	Čiastočné a úplné mozgové obrny (pyramídového a extrapyramídového pôvodu)		
	a)	monoplégia	50
	b)	hemiplégia	80
	c)	paraplégia	90
	d)	kvadruplégia	100
	e)	monoparéza	10-30
	f)	hemiparéza	20-60
	g)	paraparéza	20-60
	h)	kvadruparéza	40-80
	i)	ľahká paréza reziduálna (hodnotí sa dominantnosť horných končatín)	10-20
14.	Nádory lebkovej dutiny a miechového kanála		

	a)	stav po operácii, počas onkologického liečenia do piatich rokov	80
	b)	po stabilizácii s miernym reziduálnym nálezom	40
	c)	neliečiteľné formy so stredne ťažkým postihnutím	90
	d)	neliečiteľné formy s ťažkým postihnutím	100
15.	Poškodenie miechy		
	a)	monoplégia	50
	b)	hemiplégia	80
	c)	paraplégla	90
	d)	kvadruplégia	100
	e)	monoparéza	10-30
	f)	hemiparéza	40-50
	g)	paraparéza	50-60
	h)	kvadruparéza	60-80
	i)	akroparéza, reziduálna ľahká paréza	10-20
	j)	poruchy vyprázdňovania močového mechúra a konečníka ako následok poškodenia chrbtice a miechy	
		1. ľahká forma	30-60
		2. ťažká forma (úplná inkontinencia)	100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa poruchy funkcie, výpadových javov, výskytu záchvatov, dĺžky trvania záchvatov a výskytu vegetatívnych porúch, neurologického nálezu, psychiatrického nálezu, psychologického nálezu a komplikácií.

Miera funkčnej poruchy pri poškodení miechy sa určí podľa funkčných porúch na končatinách, porúch inervácie močového mechúra a konečníka s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny.

VI. Zrak

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Úplná slepota oboch očí		90
2.	Praktická slepota oboch očí (V 3/60 - 1/60)		80
3.	Slabozrakosť (V 6/60 - 3/60)		
	a)	deti a mladiství do skončenia školskej dochádzky	70
	b)	ostatné prípady	50-60
4.	Slabozrakosť (V 6/18 - 6/60)		
	a)	deti do skončenia povinnej školskej dochádzky	50-60
	b)	ostatné prípady	40-60
5.	Výpady zorného poľa (úplné, polovičné a kvadrantové) Pri neúplných, polovičných alebo kvadrantových výpadoch treba primerane znížiť percentuálne vyjadrenie miery funkčnej poruchy		

	a)	homonymná hemianopsia	30-40
	b)	bitemporálna hemianopsia	30
	c)	binasálna hemianopsia	10
	d)	homonymný horný kvadrant	20
	e)	homonymný dolný kvadrant	30
	f)	výpad zorného poľa (laterálne) pri strate alebo slepote druhého oka	60-70
6.	Koncentrické zúženie (obojstranné zúženie zorného poľa na 10° až 5° centrálne je ťažká slabozrakosť, zúženie zorného poľa na 5° centrálne je praktická slepota aj pri zachovaní zrakovej ostrosti)		
	a)	koncentrické zúženie zorného poľa na 5° centrálne pri normálnom zornom poli druhého oka	20
	b)	obojstranné zníženie na 30° od centra	10-20
7.	Koncentrické zúženie pri strate druhého oka		
	a)	na 50° od centra	40
	b)	na 30° od centra	60
	c)	na 10° až 5° od centra	80-90
8.	Nepravidelné výpady zorného poľa, veľké skotómy v 50° zorného poľa binokulárne		30-40
9.	Obrna očných svalov, ak oko musí byť vylúčené z videnia		20
10.	Diplopia		10-20
11.	Strabizmus u detí		10-20
12.	Strata jedného oka		30
13.	Strata šošovky bez poruchy zrakovej ostrosti		
	a)	jedného oka u dietata do skončenia povinnej školskej dochádzky	10-20
	b)	oboch očí u dieťaťa do skončenia povinnej školskej dochádzky	20-30
	c)	ostatné prípady, jedného oka oboch očí	10 20
14.	Strata šošovkv iedného oka pri slepote alebo strate druhého oka		
	a)	u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	40-50
	b)	ostatné prípady	30-40
15.	Odstránenie oka pre zhubný nádor		
	a)	počas onkologického liečenia	100
	b)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40
	c)	neliečiteľné formy	100

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia zrakovej ostrosti s korekciou, rozsahu zorného poľa, hĺbkového videnia, okulomotoriky, slzenia, citlivosti na prach, na svetlo, ochorenia očných adnexov a adaptácie.

Miera funkčnej poruchy ptózy hornej mihalnice s úplným uzáverom očnej štrbiny, glaukómu (zelený zákal) a ostatných očných chorôb sa určí podľa stupňa zúženia zorného poľa, zrakovej ostrosti, schopnosti orientovať sa a psychického stavu.

VII. Sluch a poruchy ústroja rovnováhy

Druh zdravotného postihnutia			Miera funkčnej poruchy v %
1.	Vrodená obojstranná praktická hluchota u detí alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla pred rozvinutím reči, do skončenia prípravy na povolanie		70-80
2.	Získaná obojstranná praktická hluchota alebo hluchota u detí, ktorá sa vyskytla až po rozvinutí reči, do 18. roku veku		60-80
3.	Obojstranná praktická hluchota dospelých alebo hluchota dospelých		60-70
4.	Obojstranná ťažká nedoslýchavosť u detí a dospelých zisťovaná slovnou alebo objektívnou audiometriou		50-60
5.	Obojstranná stredne ťažká nedoslýchavosť u detí		50
6.	Obojstranná stredne ťažká nedoslýchavosť u dospelých		30-40
7.	Poruchy rovnováhy (objektivizovateľné poruchy vestibulárneho ústroja)		
	a)	ľahké závraty s hučaním v ušiach	20-30
	b)	stredne ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi)	30-40
	c)	ťažké závraty (so značnou neistotou pri polohe stojmo a pri chôdzi) alebo ťažký tinnitus	50-70
8.	Komplikovaný chronický zápal stredného ucha		20-30
9.	Strata jednej ušnice		10
10.	Strata oboch ušníc		30
11.	Zhubné nádory (hltana, mandlí, hrtana, slinných žliaz a pod.)		
	a)	po odstránení nádoru pri onkologickej liečbe do piatich rokov	40-80
	b)	neliečiteľné formy zhubných národov	90-100
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu	40

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa miery zníženia sluchu, poruchy reči, následkom poškodenia sluchu, hučania v ušiach, bolesti v ušiach, poruchy rovnováhy, závratov, sociálnej adaptability a obmedzenia komunikačných schopností.

VIII. Srdce a obehové ústrojenstvo

A. Postihnutie srdca

Druh zdravotného postihnutia			Miera funkčnej poruchy v %
1.	Vrodené alebo získané srdcové chyby a postihnutie veľkých srdcových ciev, ischemická choroba srdca, stavy po infarkte myokardu, chronické reumatické choroby srdca, stavy po operáciách, kardiomyopatie, stavy po myokarditídach a pod.		
	a)	bez podstatného zníženia výkonnosti žiadne prejavy nedostatočnosti ako dýchavičnosť, anginózne bolesti i pri obvyklom silnejšom telesnom zaťažení (napr. rýchla chôdza 7-8 km/hod., ťažká telesná práca, maximálna záťaž 100 W)	0-10
	b)	stavy zodpovedajúce NYHA II stupeň postihnutia zodpovedá poklesu výkonnosti pri stredne ťažkom zaťažení (napr. chôdza 5-6 km/hod., ťažkosti pri stredne ťažkej telesnej práci a rekreačných aktivitách, maximálna záťaž 75 W)	20-40
	c)	stavy zodpovedajúce NYHA III stupeň postihnutia zodpovedá podstatnému obmedzeniu bežnej fyzickej aktivity (napr. prechádzka 3-4 km/hod., stúpanie po schodoch na 1. poschodie, ľahká telesná práca, maximálna záťaž 50 W)	50-60
	d)	stavy zodpovedajúce NYHA IV zjavné prejavy srdcového zlyhania v pokoji, dlhotrvajúce dekompenzácie, neschopnosť akejkoľvek fyzickej aktivity (max. 25 W)	70-90
2.	Poruchy srdcového rytmu		
	a)	bez hemodynamických účinkov alebo pri nepatrných subjektívnych ťažkostiach	0-10
	b)	s ľahkými hemodynamickými poruchami, liečbou kompenzované poruchy	20-30
	c)	s ťažkými hemodynamickými poruchami (záťažová insuficiencia) alebo liečbou ťažko ovplyvniteľné poruchy	50-70
3.	Stavy po operácii srdca, náhradách srdcových chlopní, operácii srdcových chýb, po resekcii aneuryzmy, revaskularizačných výkonoch		
	a)	s dobrým funkčným výsledkom	20-30
	b)	pri závažnom znížení výkonu	50-80
4.	Implantácia kardiostimulátora		20-30
5.	Stavy po koronárnej angioplastike s dobrým efektom		10-30
6.	Chronické cor pulmonale miera funkčnej poruchy sa určí podlá porúch výkonnosti srdca a pľúc s prihliadnutím na stupeň hromadenia krvi v pľúcach a pľúcnej hypertenzie		50-70
7.	Transplantácia srdca do piatich rokov od transplantácie podľa funkcie a liečby		40-60

B. Postihnutie ciev

Druh zdravotného postihnutia	**Miera funkčnej poruchy v %**

1.	Artériovenózne píšťaly		
	a)	bez hemodynamického účinku alebo porúch periférneho prekrvenia	0-10
	b)	s nepatrnými hemodynamickými vplyvmi alebo s poruchami periférneho prekrvenia	20-30
	c)	s manifestnými prejavmi	30-50
2.	Aneuryzmy (podľa polohy a veľkosti)		
	a)	bez funkčnej poruchy, bez obmedzenia výkonnosti	0-10
	b)	malé periférne vyduté	0-10
	c)	iné	20-30
	d)	disekujúce aneuryzmy aorty, veľké aneuryzmy abdominálnej aorty a veľkých panvových tepien s obmedzením výkonnosti	40-60
3.	Tepnové uzáverové choroby - uzávery tepien dolných končatín		
	a)	štádium I. podľa Fontainea na jednej dolnej končatine alebo na obidvoch končatinách	0-10
	b)	štádium II. podľa Fontainea s obmedzením kolaterálneho obehu, klaudikácie po 300 m až 500 m (Doppler na nohe 80-100 mm Hg)	20-30
	c)	štádium III. podlá Fontainea, klaudikácie po 50 m-300 m (Doppler na nohe 60-80 mm Hg)	40-50
	d)	štádium IV. podlá Fontainea s bolesťami v pokoji a trofickými zmenami	50-70
4.	Kŕčové žily		
	a)	s nepatrným opuchom na končatine, s minimálnymi trofickými zmenami na koži bez ťažkostí, jedna končatina alebo obidve končatiny	0-10
	b)	s výraznými ťažkosťami z hromadenia krvi v žilách, prítomnými recidívami zápalu - jedna končatina alebo obidve končatiny	10-20
	c)	s chronickými recidivujúcimi defektmi podlá rozsahu a výskytu na jednej končatine alebo na obidvoch končatinách	30-50
	d)	chronická venózna insuficiencia	
		1. jedna dolná končatina	30-40
		2. obidve dolné končatiny	40-60
	e)	posttrombotický syndróm v oblasti panvy alebo dutých žíl - prichádza do úvahy vyššie hodnotenie	
5.	Lymfedém na jednej končatine alebo na obidvoch končatinách		
	a)	so zväčšením obvodu končatiny do 5 cm	0-10
	b)	so zväčšením obvodu nad 5 cm, s obmedzením pohybu končatiny pre väčšiu hmotnosť a pre ovplyvnenie kĺbových funkcií	20-30
	c)	pri neschopnosti používať postihnutú končatinu	40-60
6.	Poruchy krvného tlaku		
	a)	1. stupeň - mierna forma	0-20
	b)	2. stupeň - stredná forma	20-30
	c)	3. stupeň - ťažká forma	40-60

7.	Funkčné srdcovocievne syndrómy, ortostatická hypotónia		
	a)	s ľahkými klinickými prejavmi	0-10
	b)	s častými závratmi a so sklonom ku kolapsom	20-30

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa rozsahu a stupňa obmedzenia výkonnosti srdcovocievneho systému. Na určenie miery funkčnej poruchy zdravotného postihnutia je menej dôležitý druh ochorenia srdca a obehového ústrojenstva ako rozdielna strata výkonu podľa už prítomného štádia ochorenia.

Pri tepnových uzáveroch na hornej končatine sa určí stupeň funkčnej poruchy tak, že sa porovnáva s inými zdravotnými postihnutiami v tejto oblasti.

Pri veľmi výrazných poruchách – lymfedéme treba brať do úvahy zohyzdenie končatiny.

Pri poruche krvného tlaku sa miera funkčnej poruchy určí po systematickej farmakoterapii.

IX. Dýchacia sústava

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Chronický zápal priedušiek bez poruchy ventilácie		0-10
2.	Opakujúce sa zápaly pľúc so spastickou zložkou		10-20
3.	Chronická astmatická bronchitída so spastickou zložkou, bronchiektázia, emfyzém pľúc, pneumokoniózy, pľúcna fibróza, neaktívna tuberkulóza, stavy po operácii pľúc s trvalým obmedzením pľúcnych funkcií		
	a)	ľahký stupeň	20
		1. dýchavičnosť, ktorá sa vyskytuje už pri stredne ťažkom zaťažení	
		2. stredne ťažká telesná práca	
		3. zníženie pľúcnych funkcií pod 50 % príslušných hodnôt	
	b)	stredný stupeň	30-40
		1. dýchavičnosť, ktorá sa vyskytne už pri každodennom ľahkom zaťažení	
		2. ľahká telesná práca	
		3. zníženie pľúcnych funkcií až o 50 % príslušných hodnôt	
	c)	ťažký stupeň	50-70
		1. dýchavičnosť už pri minimálnom zaťažení alebo v pokoji	
		2. zníženie pľúcnych funkcií viac ako 50 % príslušných hodnôt	
4.	Bronchiálna astma		

	a)	bez trvalého obmedzenia funkcie so sporadickými záchvatmi	10
	b)	s trvalým obmedzením pľúcnych funkcií	
		1. ľahký stupeň (zníženie pľúcnych funkcií pod 50 %)	20
		2. stredný stupeň (zníženie pľúcnych funkcií o 50 %)	30-40
		3. ťažký stupeň (zníženie pľúcnych funkcií viac ako 50 %)	50-70
5.	Zhubné nádory (bronchiálne alebo pľúcne)		
	a)	počas chemoterapie, aktinoterapie, chirurgickej liečby	80
	b)	neliečiteľné formy	100
	c)	stav po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov) s ľahkým obmedzením pľúcnych funkcií	40-50
	d)	obmedzenie pľúcnej funkcie stredného až ťažkého stupňa	60-80
6.	Bronchiálna astma u detí, astmatický syndróm		
	a)	ľahká forma astmatické bronchitídy bez trvalého obmedzenia ventilačnej poruchy pľúc, ktoré trvajú aspoň šesť týždňov v roku	20-30
	b)	stredná forma - stredne ťažká perzistujúca astmatické bronchitídy trvajúce aspoň dva až tri mesiace v roku s trvalou ventilačnou poruchou pľúc ľahkého až stredného stupňa	30-50
	c)	ťažká forma trvalá ventilačná porucha stredne ťažkého až ťažkého stupňa	50-70
	d)	trvalá globálna dychová nedostatočnosť s prejavmi dekompenzácie	80-90
7.	Sarkoidóza		
	1.	zväčšenie vnútrohrudných uzlín s ľahkým funkčným obmedzením a klinickou symptomatológiou	20
	2.	postihnutie pľúc s klinickou symptomatológiou	20-70
8.	Ústna dutina a horné dýchacie cesty		

	a)	defekt pier so stálym slinotokom, s poruchou reči a príjmu potravy	20-30
	b)	ťažká porucha funkcie jazyka, artikulácie, žuvania s možnosťou prijímať len tekutú stravu	50-60
	c)	rozsiahly defekt podnebia s protézou	20
	d)	strata podnebia bez možnosti korekcie protézou s poruchou reči a príjmu potravy	50-60
	e)	vrodené rázštepy pier, čeľustí, podnebia u detí do dosiahnutia dobrého funkčného stavu orofaciálnej sústavy	40-60
	f)	stavy po operáciách rázštepu pier, čeľustí, podnebia u dospelých podľa poruchy reči a prehltania	20-30
	g)	izolovaný rázštep pier alebo podnebia	20-30
	h)	trvalá tracheostómia (celkový stav, komplikácie)	50-60
	i)	obojstranná obrna nervu recurrens s poruchou hlasu	30
	j)	poruchy artikulácie a hlasu	
		1 . ťažko zrozumiteľná reč	20-30
		2. nezrozumiteľná reč	50-60
		3. ťažká zajakavosť	20-30
	k)	iné poruchy priechodnosti dýchacích ciest (podľa ovplyvnenia dýchania a výkonnosti)	20-30
9.	Chronický zápal prínosových dutín ťažkého stupňa s komplikáciami (hnisavá sekrécia, dráždenie trojklaného nervu, tvorba polypov, vnútrolebkové, očné)		20-40
10.	Úplná strata čuchu		10-20

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa vplyvu vlastnej choroby na celkový stav, pôsobenia a dôsledkov na ostatné orgány. Pri sarkoidóze sa určí podľa rozsahu obmedzenia pľúcnych funkcií.

X. Tráviace ústrojenstvo

A. Ochorenie pažeráka

Druh zdravotného postihnutia		Miera funkčnej poruchy v %
1.	Trakčný divertikul (podlá veľkosti a ťažkostí)	0-10
2.	Pulzný divertikul	
	a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	0-10
	b) so značnou prekážkou pri príjme potravy	20-40
3.	Funkčná alebo organická stenóza pažeráka	
	a) bez podstatnej prekážky pri príjme potravy	0-10
	b) s poruchou pri príjme potravy	20-30
	c) so značnou poruchou výživy a výkonnosti	40-60
4.	Malígny nádor pažeráka	
	a) po radikálnej a onkologickej liečbe nádoru treba počkať spravidla päť rokov, či bola liečba úspešná	40-80
	b) so značným úbytkom výživy a výkonnosti	90-100
5.	Totálna náhrada pažeráka s poruchou príjmu potravy, s obmedzením výživy a výkonnosti, so zohľadnením zohyzďujúceho pôsobenia	70-90

B. Ochorenie žalúdka

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Chronické, recidivujúce vredy žalúdka a dvanástnika	
	a) recidivujúce po dvoch-troch rokoch	0-10
	b) s častejšími recidívami ochorenia	20-30
	c) s trvalým výrazným znížením výživy a výkonnosti s komplikáciami	40-50
2.	Totálne odstránenie žalúdka hodnotí sa vplyv na stav výživy a úbytok výkonnosti, prípadné komplikácie	50-80
3.	Chronická gastritída (ireverzibilná zmena sliznice žalúdka)	
	a) bez podstatných klinických prejavov	0-10
	b) s úbytkom výživy a výkonnosti alebo s výraznými komplikáciami	20-30
4.	Dráždivý žalúdok (funkčná porucha)	0-10
5.	Čiastočné odstránenie žalúdka, gastroenteroanastomóza	
	a) s dobrou funkciou	10-20
	b) s komplikáciami (napr. dumpingový syndróm, ulcus pepticum)	30-50
6.	Čiastočné alebo úplné odstránenie žalúdka pre malignitu - treba počkať spravidla päť rokov, či bola liečba úspešná	
	Počas tohto obdobia:	
	a) pri čiastočnom odstránení žalúdka vo včasnom štádiu (early cancer - T1-NOMO)	40-50
	b) po čiastočnej alebo úplnej resekcii žalúdka pri prebiehajúcom onkologickom liečení	80-100
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d) neliečiteľné formy	90-100

C. Ochorenie tenkého a hrubého čreva

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Chronický zápal čriev, divertikulitída, divertikulóza, čiastočné resekcie čreva alebo iné črevné Doruchv		
	a)	bez podstatných klinických prejavov (napr. syndróm dráždivého čreva)	0-10
	b)	so silnejšími trvalými symptómami (napr. hnačky, spazmy a pod.)	20-30
	c)	so značným úbytkom hmotnosti a výkonnosti	30-50
2.	Colitis ulcerosa, idlopatická proktokolitída, Crohnova choroba		
	a)	s miernym účinkom na celkový stav (hnačky, znížená výkonnosť)	10-20
	b)	so stredne závažným účinkom na celkový stav (trvalé alebo často recidivujúce zápaly sliznice s krvácaním)	30-50
	c)	s ťažkým účinkom na celkový stav a výkonnosť (perforácie, opakované operácie, malnutrícia)	60-80
3.	Črevné malabsorpcie (coeliakia, sprue, malabsorpcia spôsobená intoleranciou)		
	a)	bez podstatných klinických prejavov pri dietoterapii u dospelých	30-50
	b)	u detí do skončenia povinnej školskej dochádzky	40-60
	c)	na liečbu rezistentné pokročilé formy u dospelých so znížením stavu výživy	
		a výkonnosti	60-80
4.	Po odstránení malígneho tumoru čreva (treba počkať spravidla päť rokov na efekt liečby)		
	V priebehu tohto obdobia:		
	a)	po odstránení lokalizovaných črevných nádorov z oblasti tračníka alebo rekta vo včasnom štádiu (T1-NOMO Dukes A) počas onkologickej liečby	50-60
	b)	s vytvorením trvalej kolostómie	70-80
	c)	počas onkologickej liečby bez vytvorenia kolostómie	60-70
	d)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	e)	neliečiteľné formy	90-100
5.	Stavy po odstránení podstatnej časti tenkého alebo hrubého čreva (nenádorové príčiny)		30-50
6.	Zrasty v brušnej dutine		
	a)	bez výraznej klinickej symptomatológie	0-10
	b)	s poruchami pasáže	20-30
	c)	s častými recidivujúcimi ileóznymi stavmi	50-60
7.	Hemoroidy		

	a)	bez výrazných ťažkostí s občasným krvácaním	0-10
	b)	s častými recidivujúcimi zápalmi, trombotizovaním alebo silnejším krvácaním	10-20
8.	Vyvrátenie konečníka		
	a)	malý reponibilný	0-10
	b)	trvalý s krvácaním	20-40
9.	Slabosť zvierača riti s občasným odchodom stolice		40-60
10.	Strata zvierača riti		60-80
11.	Perianálne píšťaly		
	a)	nepatrné, bez stálej sekrécie	0-10
	b)	s častou alebo trvalou sekréciou	20-40
12.	Umelá riť (kolostómia, ileostómia)		
	a)	s dobrou možnosťou uzáveru	50-60
	b)	bez možnosti uzáveru	60-80

D. Ochorenie pečene, žlčových ciest, podžalúdkovej žľazy

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Ochorenia pečene (bez ohľadu na etiológiu)		
	Funkčná hyperbilirubinémia		0-10
2.	Chronická perzistujúca hepatitída		10-20
3.	Chronická agresívna hepatitída - podlá aktivity a funkčnej poruchy		
	a)	ľahkého stupňa	10-20
	b)	stredného stupňa	20-40
	c)	ťažkého stupňa	50-90
4.	Fibróza pečene		
	a)	ľahkého stupňa	0-10
	b)	ťažšieho stupňa	10-20
5.	Zápalová cirhóza pečene		
	a)	stacionárna	20-30
	b)	s miernou aktivitou	30-40
	c)	s vyššou aktivitou, progredujúca	50-70
	d)	portálna hypertenzia po skratovej operácii	50-70
6.	Steatóza pečene, toxické poškodenie pečene		
	a)	bez mezenchýmových reakcií	0-10
	b)	steatóza s hepatitídou, chronická toxická hepatitída - ako pri chronickej agresívnej hepatitíde	50-90
7.	Resekcia pečeňového laloka		50-70
8.	Malígne nádory pečene, žlčníka, žlčových ciest, podžalúdkovej žľazy		
	a)	počas onkologickej liečby	90-100
	b)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	c)	neliečiteľné formy	90-100

9.	Transplantácia pečene (podlá funkčného nálezu, stavu výživy a výkonnosti)		50-90
10.	Chronické zápaly intrahepatálnych žlčových ciest - hodnotí sa ako pri chronickej agresívnej hepatitíde alebo cirhóze		20-80
11.	Dyskinéza žlčových ciest sa hodnotí podlá výskytu biliárnych kolík s odstupom viacerých mesiacov		0-10
12.	Ochorenia žlčových ciest (litiáza, chronické recidivujúce zápaly)		
	a)	s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov, so zápalmi s odstupom rokov	0-10
	b)	s častejšími kolikami a so zápalmi, s intenzívnymi ťažkosťami	10-20
	c)	s dlhotrvajúcimi zápalmi alebo s komplikáciami	20-40
13.	Strata žlčníka		
	a)	so zvyškovými funkčnými poruchami, postcholecystektomický syndróm	10-20
	b)	pri dlhšie trvajúcich kolikách	20-40
14.	Chronické ochorenie podžalúdkovej žľazy podľa účinku na celkový zdravotný stav, častosť a rozsah bolesti		
	a)	čiastočné zníženie výkonnosti, slabšia výživa, dyspeptické ťažkosti, hnačky	0-10
	b)	zreteľné zníženie výkonnosti, oslabenie výživy, častejšie hnačky	30-40
	c)	výrazné zníženie výživy a výkonnosti, tukové stolice	40-60

E. Prietrž

Druh zdravotného postihnutia		Miera funkčnej poruchy v %
1.	Slabinová, skrotálna alebo stehenná prietrž podľa veľkosti a reponibility	
	a) jedno- alebo obojstranná bez klinickej symptomatológie	0-10
	b) pri klinickej symptomatológii (bolesti, obmedzenie pohybu pri záťaži a pod.)	10-20
2.	Pupočná prietrž alebo prietrž v bielej línii podľa klinickej symptomatológie	0-10
3.	Prietrž v jazvách po brušnej operácii	
	a) bez výraznej symptomatológie podľa veľkosti	0-10
	b) so značným obmedzením brušného lisu	10-20
	c) pri poruchách pasáže bez značných komplikácií	20-30
	d) pri častých recidivujúcich prejavoch ileóznych stavov	30-40
4.	Prietrž bránice	
	a) pažeráková sklzná prietrž	0-10
	b) iné malé bránicové prietrže bez podstatnej funkčnej poruchy	0-10
	c) väčšie bránicové prietrže podľa stupňa funkčnej poruchy (refluxná ezofagitída)	10-20
	d) prietrž s rozsiahlym premiestnením brušných orgánov s poruchami pasáže a s vplyvom na kardiopulmonálny systém	40-60
5.	Hydrokéla a varikokéla	0-10

Miera funkčnej poruchy sa pri organických a funkčných ochoreniach zažívacieho ústroja určí podľa stupňa a úbytku výkonnosti, stupňa orgánových porúch a podľa potreby osobitných režimových opatrení. Pri alergicky podmienených ochoreniach má význam zamedzenie pôsobenia alergénov.

Po selektívnej proximálnej vagotómii prichádza hodnotenie miery funkčnej poruchy do úvahy, ak sú prítomné črevné poruchy (hnačky) alebo pretrvávajú účinky základného ochorenia.

Vyvrátenie konečníka, hemoroidy a rektálne píšťaly treba hodnotiť podľa lokality, rozsahu, funkcie zvierača a črevnej steny.

Pri rozsiahlom vyvrátení konečníka, kolostómii, ileostómii a silne secernujúcich sterkorálnych fistulách treba hodnotiť i psychickú ujmu (najmä obmedzenie spoločenského styku, sexuálneho života).

XI. Ochorenie kože

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Jazvy po popálení alebo poleptaní na ploche		
	a)	do 40 % kožného krytu	10-20
	b)	nad 40 % kožného krytu (dekubity)	20-40
2.	Ekzémy		

	a)	chronický ekzém (napr. kontaktný ekzém) na viditeľných častiach tela (ťažšieho stupňa)	20-30
	b)	endogénny ekzém, atopická dermatitída s dlhotrvajúcimi prejavmi generalizovaného charakteru, dermorespiračný syndróm	30-50
	c)	seboroický ekzém ťažšieho stupňa s postihnutím viditeľných častí tela	50-60
3.	Acne vulgaris (Induratívna forma) s tvorbou vredov so značnou kozmetickou ujmou		20-30
4.	Acne conglobata s opakovanou tvorbou píšťal, vredov a trvalou premenou tkaniva na jazvy		30-40
5.	Systémové ochorenia spojivového tkaniva (lupus erythematosus, dermatomyozitída, sklerodermia)		
	a)	kožné zmeny ohraničené na predilekčných miestach alebo pri väčšom rozšírení, podľa funkčného postihnutia	20-30
	b)	rozsiahle kožné zmeny, ulcerácie, obmedzenie pohybov v kĺboch, postihnutie vnútorných orgánov	40-60
6.	Pľuzgierovité kožné ochorenia (napr. pemfigus)		
	a)	ťažšie postihnutie kože a slizníc	30-40
	b)	generalizované postihnutie kože a slizníc	60-80
7.	Psoriasis vulgaris		
	a)	s výskytom na predilekčných miestach	10-20
	b)	generalizovaná forma s kĺbovým postihnutím, remisiami trvajúcimi niekoľko mesiacov	30-50
	c)	generalizovaná ťažká forma postihujúca celý povrch tela bez období zlepšenia	50-60
8.	Erytrodermia		
	a)	pri malej intenzite zápalového procesu	20-30
	b)	pri závažnej intenzite zápalového procesu s ťažkou alteráciou celkového stavu	40-50
9.	Ichtyóza		
	a)	stredne ťažká forma dlhodobo postihujúca trup a končatiny	20-30
	b)	ťažká forma postihujúca celý povrch tela	60-80
10.	Dermatomykózy		
	a)	postihnutie nechtových platničiek rúk a nôh, prilahlých časti kože, tiež v intertriginóznych priestoroch	10-20
	b)	systémové mykózy (napr. kandidóza, histoplazmóza, kokcidiomykóza) s rozsiahlymi prejavmi na koži, s postihnutím niekoľkých vnútorných orgánov, systémov s alteráciou celkového stavu	40-60
11.	Recidivujúci eryzipel podlá stupňa lymfedému alebo obmedzenia pohyblivosti		20-30
12.	Recidivujúci pásový opar		20-30
13.	Úplná strata vlasov a ochlpenia		30-50
14.	Malígne tumory kože (s výnimkou malých bazaliómov)		

	a)	po odstránení melanómu alebo iných malígnych kožných tumorov v počiatočnom štádiu	30-40
	b)	v pokročilom štádiu, neliečiteľné formy	80-100
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	30-40

Miera funkčnej poruchy sa pri kožných ochoreniach určí podľa druhu, rozšírenia, lokality, účinku na celkový stav, sprievodné prejavy ako svrbenie, mokvanie, pálenie, zápach, tvorba jaziev.

XII. Pohybový a podporný aparát

A. Chrbtica, choroby kĺbov, zápalové reumatické ochorenie, iné choroby kostí, chrupiek, šliach, svalov

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Poruchy chrbtice		
	a)	zlomeniny tela stavca do 1/4 tela stavca, spondylolistéza I. a II. stupňa, vrodené chyby a deformácie, stavy po operáciách s ľahkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice	10
	b)	degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, stavy po operáciách s trvalým postihnutím funkcie a častými recidívami dráždenia nervov a svalov, s poruchou svalového korzetu stredného stupňa, so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice	20-30
	c)	ostatné postihnutia chrbtice s ťažkým stupňom poruchy funkcie (napr. skoliózy II. až IV. stupňa), s výraznou deformitou hrudníka s prihliadnutím na stupeň kardiopulmonálnej insuficiencie chronického charakteru, spondylolistézy III. a IV. stupňa, primárna diseminovaná hyperostóza s ankylózou vo viacerých segmentoch chrbtice	40-60
	d)	stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, rozsiahle degeneratívne zmeny III. a IV. stupňa s ťažkými poruchami funkcie (recidivujúcimi chronickými iritáciami nervov až radikulopatiami s motorickým deficitom na periférii trvalého charakteru, insuficiencia svalového korzetu)	30-50
2.	Scheurmannova choroba s trvalou staticko-dynamickou poruchou funkcie		
	Scheurmannova choroba sa hodnotí po 18. roku života		
	a)	ľahký stupeň poruchy funkcie s chronickou vertebralgiou	0-10
	b)	stredný a ťažký stupeň poruchy funkcie s nosením korzetu	20-30
3.	Spondylartritída ankylozujúca - Bechterevova choroba		

	a)	stredne ťažká forma (III. a IV. stupeň)	20-40
	b)	ťažké formy (V. stupeň)	40-60
	c)	ťažký stupeň postihnutia chrbtice s ankylózou bedrových klbov	70-100
4.	Artropatie, zápalové reumatické ochorenia, iné choroby kostí, chrupiek, vnútornej výstelky klbu a šliach (chondropatie, synovitídy, tendovaginitídy, entezopatie atď.)		
	a)	ľahké formy, zriedkavo recidivujúce, s trvalou poruchou funkcie postihnutého klbu alebo iných anatomických štruktúr pri trvalom postihnutí výkonu práce horných končatín a dolných končatín	10-20
	b)	stredne ťažké formy, občas recidivujúce, so strednou poruchou funkcie, ktorá trvalé obmedzuje výkonnosť organizmu	20-30
	c)	ťažké formy, liečebne neovplyvniteľné, trvalé aktívne s progresiou, s výraznými deštruktívnymi zmenami, s ťažkou poruchou funkcie, ktorá postihuje viac klbov horných končatín, dolných končatín a chrbtice, ťažké deformity s ťažkou poruchou pohyblivosti s polytopnou lokalizáciou a orgánovým postihnutím	50-70
5.	Osteoporóza, osteomalácia, osteopatia		
	a)	ľahká forma lokálna alebo generalizovaná	10-20
	b)	ťažká forma so zvýšenou lomivosťou kostí s výrazným obmedzením pohyblivosti a výskytom viacerých kompresívnych zlomenín tela stavca	30-60
6.	Chronická osteomyelitída		
	a)	ľahký stupeň - lokalizovaná nepatrná aktivita, drobné hnisanie vo fistule	20-30
	b)	stredný stupeň, rozsiahlejší proces, častá alebo trvalá sekrécia z fistuly s obmedzením pohyblivosti s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a pri dolnej končatine, ak ide o lokalizáciu na váhonosných klboch alebo na chodidle	30-40
	c)	ťažký stupeň - časté ťažké ataky, s horúčkou, vysokou FW, zreteľná infiltrácia mäkkých častí, sekrécia z fistuly a vylučovanie sekvesterov, ťažký stupeň obmedzenia pohyblivosti a výkonnosti (opakovaný neúspech konzervatívnej aj operatívnej liečby)	50-70
7.	Stavy po zlomenine rebier (iba sériové zlomeniny rebier)		
	a)	ľahký stupeň obmedzenia ventilácie	20
	b)	stredný stupeň obmedzenia ventilácie	30-40
	c)	ťažký stupeň obmedzenia ventilácie	50-70
8.	Stavy po úrazoch panvy		
	a)	ľahká porucha obmedzujúca len dlhodobé státie a chôdzu	10-20
	b)	stredne ťažká porucha s porušením statiky a dynamiky dolných končatín a driekovej chrbtice	30-40
	c)	ťažké poruchy hybnosti dolných končatín, porucha funkcie zvieračov	50-80

9.	Malígne nádory svalov, kostí a klbov		
	a)	stavy po operácii pri prebiehajúcom onkologickom liečení	80
	b)	stavy po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov liečby)	40
	c)	neliečiteľné formy	90-100
10.	Malý vzrast, telesná výška po skončení rastu		
	a)	do 120 cm	50
	b)	do 130 cm	40
	c)	do 140 cm	30
11.	Svalové ochorenia		
	1.	myopatie, kongenitálne, progresívne svalové dystrofie (Duchenneov, Beckerov typ	
		a) ľahšia forma s obmedzením hýbavosti	30-50
		b) stredná forma s výrazným obmedzením hýbavosti	60-80
		c) ťažká forma (imobilita)	80-100
	2.	myasténia gravis, myastenický syndróm	
		a) ľahké formy	20
		b) stredne ťažké formy s obmedzením hýbavosti	40-60
		c) ťažké formy s výrazným obmedzením hýbavosti	60-80
12.	Poúrazové svalové ochorenia		
	a)	ľahká forma (napr. odtrhnutie dlhej hlavy dvojhlavového svalu)	0-10
	b)	stredne ťažká forma s funkčným obmedzením	20-30
	c)	ťažká forma s výrazným funkčným obmedzením (pri dominantnej končatine + 10 %)	40-50

B. Postihnutie končatín

B.1. Horné končatiny

Druh zdravotného postihnutia	**Miera funkčnej poruchy v %**		
1.	Strata oboch horných končatín		100
2.	Úplná strata jednej hornej končatiny a jednej dolnej končatiny		100
3.	Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo s veľmi krátkym kypťom (ramena) (pri dominantnej končatine + 10 %)		60
4.	Strata jednej hornej končatiny v ramene alebo v lakťovom kĺbe (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
5.	Strata jednej hornej končatiny v predlaktí (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
6.	Strata jednej ruky (celej) (pri dominantnej končatine + 10 %)		50
7.	Strata všetkých piatich prstov jednej ruky alebo iná strata úchopovej schopnosti jednej ruky		
	a)	ľahký stupeň	20-30
	b)	ťažký stupeň (pri dominantnej končatine + 10 %)	40-50
8.	Strata všetkých desiatich prstov na rukách		70-80
9.	Strata jednotlivých prstov na ruke		

	a)	strata jedného palca	25
	b)	strata dvoch palcov	40
	c)	strata ukazováka, prostredníka, prstenníka	10
	d)	strata malíčka	0
	e)	strata prvého a druhého prsta, prvého a tretieho prsta, prvého a štvrtého prsta	30
	f)	strata druhého a tretieho prsta, druhého a štvrtého prsta	30
	g)	strata prvého a piateho prsta, druhého a štvrtého prsta	25
	h)	strata tretieho a štvrtého prsta, tretieho a piateho prsta	25
	i)	strata štvrtého a piateho prsta	20
	j)	strata troch prstov s palcom	40
	k)	strata štyroch prstov s palcom	50
	l)	strata štyroch prstov (palec zachovaný)	40
	m)	strata druhého až piateho prsta na oboch rukách	80
10.	Stuhnutie ramenného klbu v priaznivej polohe pri pohyblivom ramennom kĺbe (pri dominantnej končatine + 10 %)		10-20
11.	Stuhnutie v ramennom kĺbe v nepriaznivom postavení alebo v porušenej pohyblivosti ramenného klbu ťažkého stupňa (pri dominantnej končatine + 10 %)		20-30
12.	Obmedzenie pohyblivosti jedného ramenného klbu		
	a)	ľahkého stupňa (elevácie do 120°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie)	0-10
	b)	stredného stupňa (elevácie do 90°, primerané obmedzenie rotácie, vystretie, ohnutie) (pri dominantnej končatine + 10 %)	10-20
13.	Obmedzenie pohyblivosti oboch ramenných klbov		
	a)	ľahkého stupňa	20
	b)	stredného stupňa	30
	c)	ťažkého stupňa	40
14.	Instabilita ramenného pletenca		
	a)	ľahkého stupňa (subluxácie)	10
	b)	stredného stupňa (zriedkavé luxácie)	20-30
	c)	ťažkého stupňa (časté luxácie)	40
		(pri dominantnej končatine + 10 %)	
15.	Pseudoartróza kľúčnej kosti		10
16.	Pseudoartróza ramennej kosti		
	a)	stabilná	30
	b)	instabilná	50
17.	Obmedzenie pohyblivosti lakťového klbu		

	a)	ľahkého stupňa (vystretie/ ohnutie 0°- 30°- 120°)	0-10
	b)	ťažšieho stupňa (najmä ohnutie vrátane obmedzenia rotácie predlaktia) (pri dominantnej končatine + 10 %)	20-30
18.	Stiahnutie lakťového kĺbu		
	a)	v priaznivom postavení	10-20
	b)	v nepriaznivom postavení (pri dominantnej končatine + 10 %)	30-40
19.	Pseudoartróza vretennej a lakťovej kosti		
	a)	stabilná	10-20
	b)	instabilná	20-30
20.	Stav po zlomenine vretennej kosti a lakťovej kosti zhojenej s dislokáciou a funkčnou poruchou susedných kĺbov		
	a)	ľahký stupeň	20
	b)	stredný stupeň	30
	c)	ťažký stupeň (pri dominantnej končatine + 10 %)	40
21.	Obmedzenie pohyblivosti zápästia		
	a)	ľahkého stupňa (vystretie/ohnutie 30° - 0° - 40°)	0-10
	b)	ťažšieho stupňa (vystretie/ohnutie) (pri dominantnej končatine + 10 %)	20-30
22.	Stuhnutie zápästia		
	a)	v priaznivom postavení (ľahká dorzálna extenzia možná)	10
	b)	v nepriaznivom postavení (pri dominantnej končatine + 10 %)	20
23.	Stav po zlomenine zápästných kostí alebo po zlomenine jednej záprstnej kosti a viacerých zaprstných kostí s poruchou funkcie ruky		
	a)	ľahký stupeň	0-10
	b)	stredný stupeň	20
	c)	ťažký stupeň	30
24.	Poúrazové aseptické nekrózy zápästných kostí (aktívne štádium dva roky)		20-30
25.	Nervové poškodenie hornej končatiny		

	a)	plexus brachialis	
		1. poškodenie hornej časti	20-40
		2. poškodenie dolnej časti (pri dominantnej končatine + 10 %)	30-50
	b)	nervus axillaris	30
	c)	nervus radialis	20-30
	d)	nervus ulnaris	20-30
	e)	nervus medianus	
		1. poškodenie hornej časti	40
		2. poškodenie dolnej časti	30
	f)	nervus radialis a nervus axillaris	40-50
	g)	nervus radialis a nervus ulnaris	40-50
	h)	nervus radialis a nervus medianus	40-50
	i)	nervus ulnaris a nervus medianus	40-50
	j)	nervus radialis, nervus ulnaris a nervus medianus v oblasti predlaktia (pri dominantnej končatine + 10 %)	40-60

B.2. Dolné končatiny

	Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Strata oboch dolných končatín v stehne		100
2.	Strata jednej dolnej končatiny v stehne a jednej dolnej končatiny v predkolení s krátkymi amputačnými kypťami s výrazne zníženou funkciou amputovaného kýpťa		80-90
3.	Úplná strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny		100
4.	Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym amputačným kýpťom		70-80
5.	Strata jednej dolnej končatiny v stehne po kolenný kĺb		50-60
6.	Strata jednej dolnej končatiny v predkolení s dostatočnou funkciou kýpťa a kĺbu		
7.	Strata oboch dolných končatín v predkolení		40
	a)	dobrá funkčnosť amputačných kýpťov	60
	b)	oslabená funkčnosť amputačných kýpťov	70
8.	Strata nohy v členkovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a)	jednostranná	20-30
	b)	obojstranná	40-50
9.	Strata nohy v Chopartovom kĺbe s dobrou alebo s oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a)	jednostranná s dobrým kýpťom	20-30
	b)	obojstranná	30-40
10.	Strata nohy v Lisfrancovom kĺbe alebo v oblasti metatarzov s dobrou alebo oslabenou funkciou amputačného kýpťa		
	a)	jednostranná s dobrým kýpťom	10-20
	b)	obojstranná	30-40
11.	Strata všetkých prstov na jednej nohe		20

12.	Strata všetkých prstov na oboch nohách		30
13.	Stuhnutie oboch bedrových kĺbov		
	a)	v priaznivom postavení	60
	b)	v nepriaznivom postavení	70-80
14.	Stuhnutie jedného bedrového kĺbu		
	a)	v priaznivom postavení	30
	b)	v nepriaznivom postavení	60-70
15.	Obmedzenie pohyblivosti bedrových kĺbov		
	a)	ľahký stupeň (vystretie/ohnutie s primeranou rotáciou, prinožením, unožením 0° - 10° - 90°)	
		aa) jednostranne	0-10
		ab) obojstranne	10-20
	b)	stredný stupeň (vystretie/ohnutie s primeranou rotáciou, prinožením, unožením 0° - 30° - 90°)	
		ba) jednostranné	20-30
		bb) obojstranné	30-40
	c)	ťažký stupeň	
		1. jednostranné	30-40
		2. obojstranné	40-50
16.	Vrodená luxácia bedrových kĺbov počas liečby podlá stupňa kĺbovej chyby (subluxácia-luxácia) a náročnosti použitej liečby		30-60
17.	Stavy po operácii bedrového kĺbu s reziduálnou poruchou funkcie		
	a)	ľahký stupeň	10-20
	b)	stredný stupeň	20-30
	c)	ťažký stupeň (pri obojstrannom postihnutí + 10 %)	40-50
18.	Stavy po vykonanej endoprotéze bedrového kĺbu alebo kolenného kĺbu		
	a)	jednostranná	20
	b)	obojstranná	50
19.	Pseudoartróza krčka stehennej kosti		
	a)	stabilná	30
	b)	instabilná	50
20.	Pseudoartróza stehennej kosti		
	a)	stabilná	30
	b)	instabilná	50
21.	Skrátenie dolnej končatiny		
	a)	od 4 cm do 6 cm	20
	b)	nad 6 cm	30
	c)	nad 10 cm	40-50
22.	Aseptická nekróza		
	Perthesova choroba v aktívnom štádiu počas liečenia (v rozsahu do dvoch rokov)		70-100
23.	Stuhnutie jedného kolenného kĺbu		

	a)	v priaznivom postavení (ohnutie o 5° - 10°)	20-30
	b)	v nepriaznivom postavení	40-50
24.	Stuhnutie oboch kolenných kĺbov		
	a)	v priaznivom postavení	50
	b)	v nepriaznivom postavení	60
25.	Uvolnenie väzivového aparátu kolena, luxácie		10-20
26.	Stav po zlomenine jabĺčka		
	a)	bez dislokácie úlomkov s opakovanou liečbou	10
	b)	s dislokáciou úlomkov	20-30
27.	Obmedzenie funkcie v kolennom kĺbe (vystretie/ohnutie)		
	a)	ľahký stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 0° - 90°)	
		aa) jednostranne	0-10
		ab) obojstranne	10-20
	b)	stredný stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 10° - 90°)	
		ba) jednostranne	20-30
		bb) obojstranne	30-40
	c)	ťažký stupeň (vystretie/ohnutie 0° - 30° - 90°)	
		ca) jednostranne	30-40
		cb) obojstranne	40-50
28.	Pseudoartróza kostí predkolenia		
	a)	stabilná	20-30
	b)	instabilná	40-50
29.	Stuhnutie horného členkového kĺbu		
	a)	v priaznivom postavení (plantárna flexia od 5 do 15 stupňov)	20
	b)	v nepriaznivom postavení (plantárna flexia nad 15 stupňov)	30
30.	Stuhnutie dolného členkového kĺbu (v strednom postavení)		10
31.	Stuhnutie horného členkového kĺbu aj dolného členkového kĺbu		
	a)	v priaznivom postavení	30
	b)	v nepriaznivom postavení	40
32.	Obmedzenie funkcie členkového kĺbu (vystretie/ohnutie, vbočenie chodidla)		
	a)	ľahký stupeň	0-10
	b)	stredný stupeň (0° - 0° - 30°)	10-20
	c)	ťažký stupeň	20-30
33.	Pes equinovarus vrodený (stupeň funkčnej poruchy závisí od rozsahu deformity nohy, frekvencie a intezity bolesti, od schopnosti či neschopnosti stáť a chodiť bez ortopedických topánok)		
	a)	jednostranný	20-40
	b)	obojstranný	30-60

34.	Ostatné deformity nohy s poruchou statiky a dynamiky nohy pri stoji a pri chôdzi stredného a ťažšieho stupňa podlá závislosti od trvalého nosenia ortopedických topánok a potreby liečby bolesti nohy		20-60
35.	Nervové výpady dolných končatín		
	a)	plexus lumbosacralis	80
	b)	nervus glutaneus superior	20
	c)	nervus glutaneus inferior	20
	d)	nervus femoralis	40
	e)	nervus cutaneus femoralis	10
	f)	nervus ischiadicus	
		1. proximálna časť	60
		2. distálna časť	50
	g)	nervus peronaeus communis (nervus fibularis)	
		1. profundus	30
		2. superficialis	20
	h)	nervus tibialis	30
36.	Úplná afunkčnosť jednej dolnej končatiny		80

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty dolnej končatiny (anatomická alebo funkčná) a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami. Pri nervových postihnutiach dolnej končatiny sa posudzuje úplný nervový výpad. Čiastočný nervový výpad sa určuje polovicou príslušnej miery funkčnej poruchy. Izolované senzitívne nervové výpady sa neposudzujú.

Miera funkčnej poruchy sa určí v závislosti od rozsahu funkčných porúch, rtg. zmien v zmysle degeneratívnych zmien a dosiaľ vykonanej liečby.

Miera funkčnej poruchy sa určí podľa následkov zdravotného postihnutia straty hornej končatiny (anatomická alebo funkčná) s prihliadnutím na dominantnosť hornej končatiny a bez ohľadu na kompenzáciu týchto následkov ortopedickými pomôckami.

Pri strate všetkých desiatich prstov sa posudzuje strata celých prstov; neposudzuje sa strata jednotlivých článkov prstov.

Pri nervových postihnutiach hornej končatiny sa posudzuje úplný nervový výpad pri intenzívnej liečbe (jeden rok). Čiastočný nervový výpad sa určuje polovicou príslušnej miery funkčnej poruchy. Izolované senzitívne nervové výpady sa neposudzujú.

XIII. Močové ústrojenstvo

A. Postihnutie obličiek

Druh zdravotného postihnutia			**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Strata alebo výpad funkcie obličky pri zdravej druhej obličke		10-20
2.	Vývojová anomália obličiek bez podstatných ťažkostí a bez funkčného obmedzenia		0-10
3.	Nefrolitiáza bez funkčného obmedzenia		
	a)	s kolikami s odstupom niekoľkých mesiacov	0-10
	b)	s častejšími kolikami a ťažkosťami	10-20
4.	Postihnutie obličiek s obmedzením funkcie (bez ohľadu na etiológiu)		
	a)	ľahkého stupňa (obličkové funkcie sú trvalé znížené s miernym obmedzením výkonnosti)	20-40
	b)	stredného stupňa (obličkové funkcie sú značne znížené so značným obmedzením výkonnosti)	40-60
	c)	ťažkého stupňa (sú prítomné laboratórne známky chronickej obličkovej insuficiencie s podstatným obmedzením výkonnosti)	60-80
5.	Strata alebo výpad jednej obličky s funkčným obmedzením druhej obličky		
	a)	ľahkého stupňa	
		1. bezprogresie	20-30
		2. s progresiou	30-40
	b)	stredného stupňa	40-60
	c)	ťažkého stupňa	60-80
6.	Postihnutie obličiek liečených umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie		60-80
7.	Transplantácia obličky		
	a)	stav po transplantácii obličky do dvoch rokov	80-100
	b)	stav po transplantácii obličky s dobrou funkciou štepu po dvoch rokoch	50-60
8.	Malígny tumor obličky		
	a)	po odstránení vo včasnom štádiu (T1 NOMO)	40-50
	b)	po odstránení v iných štádiách	70-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100

B. Ochorenie močových ciest

Druh zdravotného postihnutia			Miera funkčnej poruchy v %
1.	Chronický zápal močových ciest		
	a)	ľahšieho stupňa (bez podstatnej poruchy mikcie)	0-10
	b)	ťažšieho stupňa (so značnými poruchami mikcie)	10-20
2.	Poruchy vyprázdňovania močového mechúra		
	a)	ľahšieho stupňa (pri nepatrnej retencii moču, nočné odkvapkávanie moču)	10
	b)	ťažšieho stupňa (potrebné manuálne vyprázdňovanie, použitie močového stimulátora, značná retencia moču (nad 100 ml), bolestivé močenie	20-30
	c)	s potrebou pravidelného cievkovania, trvalé nosenie cievky, urinálu, bez podstatných sprievodných prejavov	40-50
3.	Malígny tumor močového mechúra (povrchový a infiltratívny)		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 -2 NOMO)	40-60
	b)	po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
4.	Inkontinencia moču		
	a)	relatívna inkontinencia moču	
		1. stresová I. stupňa	0-10
		2. stresová II. stupňa	20-30
		3. stresová III. stupňa	40-50
	b)	úplná inkontinencia moču	50-70
5.	Zvráskavený mechúr so značným zmenšením kapacity		20-40
6.	Močovodno-kožná píšťala prednej močovej trubice pri inkontinencii moču		20
7.	Močovo-črevná píšťala pri análnej inkontinencii		40-60
8.	Obličkovo-kožná píšťala, močovodno-kožná píšťala a mechúrovo-kožná píšťala so značnou sekréciou		60-70
9.	Umelý vývod moču navonok		60-80
10.	Funkčne málo významné anomálie močovo-pohlavného systému		10-20
11.	Anomálie so stredne ťažkým postihnutím až ťažkým postihnutím funkcie a telesnej výkonnosti		40-60
12.	Vrodené chyby močovo-pohlavného systému s anomálnym vyústením, rázštepové chyby u detí		40-60

Stupeň postihnutia sa určí podľa rozsahu funkčnej poruchy do obdobia rekonštrukčného riešenia.

Miera funkčnej poruchy zdravotného postihnutia močového ústrojenstva sa určí poruchou produkcie moču (overí sa najmä funkčným vyšetrením, lekárskymi nálezmi, urodynamickým vyšetrením, endoskopicky). Treba brať do úvahy aj zdravotné postihnutie

iných orgánov (najmä srdca a obehu), aktivitu zápalového procesu, účinky na celkový stav a potrebu obmedzenia spôsobu života. Miera funkčnej poruchy pri zdravotných postihnutiach uvedených v písmene B bodoch šesť až dvanásť sa určuje len do obdobia rekonštrukčného riešenia.

XIV. Pohlavné orgány

A. Mužské pohlavné orgány

Druh zdravotného postihnutia			Miera funkčnej poruchy v %
1.	Strata penisu		40-50
2.	Čiastočná strata penisu		20-40
3.	Malígny tumor penisu		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 - 2 NOMO)	40-50
	b)	po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
4.	Strata oboch semenníkov alebo úplná atrofia oboch semenníkov		
	a)	pred skončením telesného vývoja	20-40
	b)	v produktívnom veku	20-30
	c)	vo vyššom veku	10
5.	Malígny tumor semenníka		
	a)	po odstránení lokalizovaného seminómu alebo lokalizovaného malígneho teratómu bez postihnutia lymfatických uzlín (T1 NOMO)	40-50
	b)	v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	70-80
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
6.	Chronické zápaly prostaty s trvalými značnými poruchami mikcie		10-20
7.	Adenóm prostaty bez porúch mikcie alebo s ľahkou poruchou		0-10
8.	Malígny tumor prostaty		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 - 2 NOMO)	40-50
	b)	po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
9.	Malígny tumor prsnej žľazy		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-60
	b)	po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
10.	Vrodené chyby pohlavných orgánov		40-60

B. Ženské pohlavné orgány

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Strata prsníka nenádorovej etiológie (vo fertilnom veku)	

	a)	jednostranná	30
	b)	obojstranná	50
2.	Strata atrofického prsníka po menopauze		
	a)	jednostranná	10-20
	b)	obojstranná	20-30
3.	Hypertrofia prsníkov (pubertálna forma, mastoptóza)		10-20
4.	Malígny tumor prsnej žľazy		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-60
	b)	po odstránení v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
5.	Strata maternice alebo sterilita vo fertilnom veku (treba prihliadať na psychoreaktívne poruchy)		10-20
6.	Malígny tumor krčka maternice a tela maternice (s výnimkou carcinoma in situ)		
	a)	po odstránení tumoru krčka maternice alebo tela maternice v štádiu Ia, Ib (T1 NOMO)	40-50
	b)	po odstránení tumoru v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
7.	Strata oboch vaječníkov bez výrazného patologického účinku na hormonálny systém		0-10
8.	Strata oboch vaječníkov vo fertilnom veku alebo pri nedostatočnej možnosti substitúcie pri vyrovnaní hormonálneho deficitu		20-30
9.	Malígny tumor vaječníka		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-50
	b)	v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100
10.	Chronický alebo často sa opakujúci zápal vaječníkov, závesného aparátu maternice alebo maternice		
	a)	ľahkého stupňa	0-10
	b)	stredného stupňa	10-20
	c)	ťažkého stupňa (recidívy viackrát v roku)	20-30
11.	Endometrióza ťažkého stupňa		20-30
12.	Vaginálne píšťaly		

	a)	píšťala močová cesta - pošva	40-60
	b)	píšťala konečník - pošva	40-60
	c)	píšťala močová cesta - konečník - pošva	80-90
	d)	filiformné píšťaly	20-30
13.	Pokles pošvovej steny alebo maternice		
	a)	bez močovej inkontinencie alebo s nepatrnou stresovou inkontinenciou moču (I. stupeň)	0-10
	b)	so silnejšou inkontinenciou moču	20-40
	c)	s úplnou inkontinenciou moču	50-60
14.	Vrodené chyby pohlavných orgánov		40-60
15.	Craurosis vulvae		
	a)	ľahkého stupňa bez ťažkostí alebo s minimálnymi ťažkosťami	0-10
	b)	ťažšieho stupňa so značnými ťažkosťami, sekundárne zmeny (vredy, ekzémy, jazvy)	20-40
16.	Malígny tumor pošvy a vonkajších rodidiel (s výnimkou carcinoma in situ)		
	a)	po odstránení v počiatočnom štádiu (T1 NOMO)	40-50
	b)	v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	80-90
	c)	po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do piatich rokov)	40-50
	d)	neliečiteľné formy	90-100

Miera funkčnej poruchy zdravotných postihnutí sa určí na základe klinického obrazu v urologickej, sexuálnej a onkologickej oblasti. Pri zdravotných postihnutiach ženských pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí na základe gynekologického, endokrinologického a onkologického vyšetrenia s prihliadnutím na vek ženy. Pri vrodených poruchách pohlavných orgánov sa miera funkčnej poruchy určí len do obdobia rekonštrukčného riešenia.

XV. Hlava a tvár

Druh zdravotného postihnutia		**Miera funkčnej poruchy v %**
1.	Stavy po traume (úraze) hlavy a mozgu s vnútrolebkovým krvácaním, s trvalými poruchami v neurologickej, psychiatrickej, psychologickej a zmyslovej oblasti	
	a) poruchy ľahkého stupňa	20-30
	b) poruchy stredného stupňa	40-60
	c) poruchy ťažkého stupňa	70-100
2.	Stavy po zlomeninách lebky bez neurologických príznakov, stavy po otrase mozgu	5-10
3.	Zohyzďujúce znetvorenie tváre, ťažké deformity kostných a mäkkých častí ovplyvňujúcich mimiku, artikuláciu, žuvanie a pod.	30-60

Miera funkčnej poruchy uvedených zdravotných postihnutí sa určí podľa klinickej symptomatológie v neurologickej, stomatologickej, oftalmologickej a estetickej oblasti.

Príloha č. 5
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

ZOZNAM činností na účely ustanovenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie

Činnosťami na účely ustanovenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie sú:

a) vstávanie,
b) líhanie,
c) osobná hygiena
   1. umývanie,
   2. kúpanie,
   3. česanie,
   4. holenie,
   5. úprava nechtov,
   6. mejkap,
d) vyprázdňovanie čriev a mechúra,
e) obliekanie,
f) vyzliekanie,
g) príprava jedla,
h) podávanie jedla,
i) upratovanie,
j) pranie,
k) žehlenie,
l) nakupovanie,
m) kúrenie,
n) podávanie liekov,
o) dorozumievanie
   1. písanie,
   2. čítanie,
   3. telefonovanie,
   4. tlmočenie v posunkovej reči pre nepočujúce osoby,
   5. predčítanie pre nevidiacich,
p) preprava,
r) premiestňovanie,
s) štúdium,
t) pracovná činnosť,
u) športová činnosť,
v) spoločenská činnosť,
w) duchovná činnosť,
z) kultúrna činnosť,
aa) vybavovanie úradných záležitostí,
ab) dohľad,

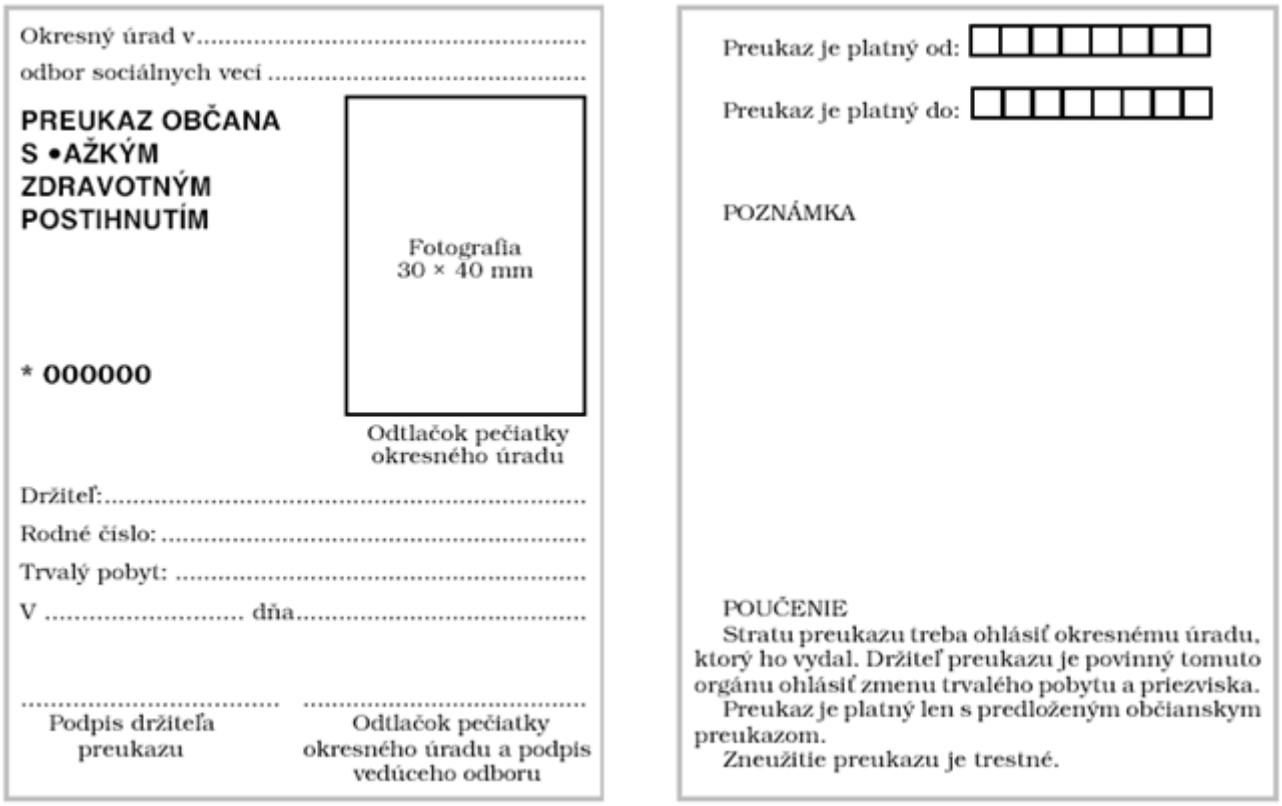
ac) pomoc pri akútnom ochorení,

ad) pomoc počas dovolenky,

ae) sprievod dieťaťa do školy a zo školy alebo do predškolského zariadenia a z predškolského zariadenia, ak je rodič občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

Príloha č. 6
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Vzor preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím

Preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím je 75 mm široký a 100 mm vysoký. Preukaz je vytlačený na tvrdom bielom papieri.

Na líci preukazu je v ľavom hornom rohu uvedený drobným typom písma text „Okresný úrad v ....., odbor sociálnych vecí“.

Pod týmto textom na ľavej strane sú zvýrazneným veľkým typom písma slová „PREUKAZ OBČANA S ŤAŽKÝM ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM“ vysoké 3 mm, pod ním hviezdička a text s veľkými výraznými číslicami vysokými 5 mm, konkrétne päťmiestne evidenčné číslo začínajúce sa nulou. Evidenčné číslo prideľuje okresný úrad, ktorý vedie evidenciu preukazov.

Napravo od evidenčného čísla je obdĺžnik 30 mm široký a 40 mm vysoký. V obdĺžniku je text „Fotografia 30 x 40 mm“ a pod tým „Odtlačok pečiatky okresného úradu“.

V druhej polovici preukazu je na ľavej strane uvedený text 2 mm vysoký na troch riadkoch. V prvom riadku „Držiteľ:“, v druhom riadku „Rodné číslo:“, v treťom „Trvalý pobyt:“. Ostávajúca časť textu je vybodkovaná do konca pravej strany. V štvrtom riadku je text 2 mm vysoký „V ..... dňa .....“.

V poslednom riadku preukazu je uvedený text „..... Podpis držiteľa preukazu“ a „..... Odtlačok pečiatky okresného úradu a podpis vedúceho odboru“.

Na opačnej strane preukazu v hornej časti je uvedený text 3 mm vysoký „Preukaz je platný od: “ a pod ním „Preukaz je platný do: “.

Pod týmto textom je uvedené veľkým typom písma 2 mm vysokým slovo „POZNÁMKA“. V poznámke sa uvádza napríklad druh zdravotného postihnutia, obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, v prípade, že ide o občana s praktickou slepotou alebo úplnou slepotou, uvádzajú sa slová nevidiaci-blind.

V dolnej časti preukazu je uvedené zvýrazneným veľkým typom písma 5 mm vysokým slovo „POUČENIE“ a pod ním 2 mm vysoký text poučenia, menej výrazný: „Stratu preukazu treba ohlásiť okresnému úradu, ktorý ho vydal. Držiteľ preukazu je povinný tomuto orgánu ohlásiť zmenu trvalého pobytu a priezviska. Preukaz je platný len s predloženým občianskym preukazom. Zneužitie preukazu je trestné.“

V prípade odkázanosti na sprievodcu je z dolného ľavého rohu preukazu do pravej časti po spodok obdĺžnika pre fotografiu 30 x 40 mm červená čiara široká 30 mm.

Za sprievodcu sa považuje občan alebo pes so špeciálnym výcvikom, ktorý poskytuje občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sprievod na zabezpečenie pohybu, orientácie a dorozumievania so spoločenským prostredím.

Príloha č. 7
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky a peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

Cena pomôcky, cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])						
	do 2	do 3	do 4	do 5	do 6	do 7	
do 10 000 Sk	90 %	90 %	70 %	50 %	30 %	20 %	Výška príspevku v % z ceny pomôcky, z ceny úpravy bytu, rodinného domu najviac zo sumy 500 000 Sk, z ceny úpravy garáže najviac zo sumy 100 000 Sk
do 50 000 Sk	95 %	85 %	75 %	65 %	55 %	45 %	
nad 50 000 Sk	95 %	90 %	80 %	70 %	60 %	50 %	

Príloha č. 7
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom

Cena psa so špeciálnym výcvikom	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])						
	do 2	do 3	do 4	do 5	do 6	do 7	
	100 %	95 %	90 %	80 %	70 %	60 %	Výška príspevku v % z ceny psa so špeciálnym výcvikom

Príloha č. 8
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na opravu pomôcky

Cena opravy pomôcky	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])						
	do 2	do 3	do 4	do 5	do 6	do 7	
do 5 000 Sk	95 %	50 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Výška príspevku v % z ceny opravy pomôcky
do 10 000 Sk	95 %	70 %	50 %	25 %	0 %	0 %	
do 25 000 Sk	95 %	80 %	60 %	40 %	20 %	0 %	
nad 25 000 Sk	95 %	90 %	70 %	50 %	30 %	15 %	

Príloha č. 9
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla

Cena osobného motorového vozidla	Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])						
	do 2	do 3	do 4	do 5	do 6	do 7	
x	85 %	80 %	70 %	55 %	45 %	35 %	Výška príspevku v % z ceny osobného motorového vozidla, najviac zo sumy 400 000 Sk

Príloha č. 10
k zákonu č. 195/1998 Z. z.

Skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na prepravu

Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrený v násobkoch sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom[36])	do 2	do 3	do 4	do 5	do 6	do 7	do 8
Výška príspevku v % z preukázaných nákladov na prepravu	95 %	90 %	70 %	50 %	40 %	30 %	20 %

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 283/1995 Z. z. o utečencoch v znení zákona č. 309/2000 Z. z.

3) Zákon č. 70/1997 Z. z. o zahraničných Slovákoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 283/1995 Z. z. v znení zákona č. 309/2000 Z. z.Zákon č. 70/1997 Z. z.

5) § 712 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

6) § 21 až 23 a § 34 až 43 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

7) § 8 a 9 Občianskeho zákonníka.

7a) § 215 Trestného zákona.

7b) § 242 a 243 Trestného zákona.

8) § 3 a 4 zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z.

9) § 2 zákona č. 125/1998 Z. z.

10) § 3 zákona č. 125/1998 Z. z.

11) § 34 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti.

12) § 53 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. v znení zákona č. 56/1999 Z. z.

13) § 47 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. v znení zákona č. 292/1999 Z. z.

14) § 85 a 86 Zákona o rodine.

15) § 91 a 92 Zákona o rodine.

16) § 145b ods. 2 a 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

16a) § 3 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti v znení neskorších predpisov.

16b) § 43 ods. 2 a 3 a § 46 Zákona o rodine.

16c) § 44 a 45 Zákona o rodine.

17) § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 134/1995 Z. z.

18) § 21 zákona č. 100/1988 Zb.

19) § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

20) Napríklad § 322 Občianskeho súdneho poriadku, § 115 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

21) § 2 písm. e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku.

22) § 46 Zákona o rodine.

23) § 43 ods. 2 Zákona o rodine.

24) § 37 ods. 3, § 68 ods. 2 a § 83 Zákona o rodine.

25) § 79 ods. 2 Zákona o rodine.

26) § 45 ods. 3 Zákona o rodine.

27) § 44 Zákona o rodine.

28) § 74 až 87 Trestného zákona.§ 291 až 301 Trestného poriadku.

29) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb.

30) § 4 ods. 3 písm. j) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 252/1994 Z. z.

30a) § 33 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.

31) § 23 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z.

32) § 24 ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

32a) § 28 a 31 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

33) § 2 písm. c) zákona č. 125/1998 Z. z.

34) § 13 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach.

35) § 170 až 203, § 205 a 206 Zákonníka práce.

36) § 2 písm. a) zákona č. 125/1998 Z. z.

37) § 175a až 175z Občianskeho súdneho poriadku.

39) § 251 až 351 Občianskeho súdneho poriadku.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

40) Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 192/1994 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

41) Napríklad zákon č. 286/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (bol zrušený zákonom č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov), zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov.

41a) § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

41b) § 51 a 853 Občianskeho zákonníka.

42) § 8a a príloha č. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

43) § 101 až 107 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

45) Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.

47) Napríklad zákon č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

48) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 33/1959 Zb. o Dohovore o vymáhaní výživného v cudzine.Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 132/1976 Zb. o Dohovore o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti.

49) Napríklad zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov.

49a) Napríklad vyhláška Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb. o dojednaní Dohovoru o právach dieťaťa.

50) § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 157/1997 Z. z. o osobitných kvalifikačných predpokladoch na výkon niektorých činností v krajských úradoch a okresných úradoch.

51) § 4 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 249/1992 Zb. o platových pomeroch zamestnancov v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov.

52) § 24 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 324/1996 Z. z.

53) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. o nadáciách v znení zákona č. 147/1997 Z. z., zákon č. 213/1997 Z. z.

54) Napríklad § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z., § 23 zákona č. 213/1997 Z. z.

55) Napríklad § 7 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb.

56) Napríklad zákon č. 172/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 102/1991 Zb. o ukončovaní štúdia na stredných školách a o ukončovaní prípravy v odborných učilištiach a učilištiach v znení vyhlášky Ministerstva školstva a vedy Slovenskej republiky č. 97/1994 Z. z.

57) § 60 ods. 2 Zákonníka práce.

58) Zákon č. 213/1997 Z. z.

59) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

60) Napríklad § 58 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, § 15 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.

61) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

62) § 6 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

63) § 7 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb.

64) § 19 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. v znení zákona č. 348/1999 Z. z.§ 829 až 841 Občianskeho zákonníka.

65) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

66) § 50 a 51 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z.

67) § 244 až 250k Občianskeho súdneho poriadku.

68) § 276 až 303 Občianskeho súdneho poriadku.§ 66 až 92 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

69) § 166 až 168 Trestného zákona.

70) Zákon Slovenskej národnej rady č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy.

71) § 41 až 43b, § 47, § 49 až 52 a § 77 ods. 2 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

72) § 142 ods. 4 a 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.